PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb postale I gruppo - Cena 35 lir

Leto XVIII. - Št. 267 (5351)

TRST, torek 27. novembra 1962

Delo razorožitvene konference v Ženevi se je začelo v bolj optimističnem ozračju

Kennedyjeva izjava - Včerajšnji govori niso pokazali še nič novega

ŽENEVA, 26. — Danes se je v Ženevi obnovilo delo razorožitvene konference pod predsedstvom sovjetskega poslanika Čapkina. Po pozdravu predstavnika tajnika OZN in dveh predsednikov konference, se je začelo delo.

V zvezi z nadaljevanjem dela v Ženevi je ameriški predsednik Kennedy objavil izjavo, v kateri pravi, da je potreben nov napor, da se ustavi oboroževalna tekma. Nato pravi: «Še vedno upam v resna pogajanja, ki bi lahko materialno izboljšala mednarodno varnost in povečala perspektive nadaljnjega napredovanja po poti razorožitve. Med temi ukrepi menimo, da je treba dati največjo prednost sklenitvi dejanskega sporazuma, ki naj enkrat za vselej napravi konec tem poizkusom z jedrskim orožjem. ZDA so končale svojo nedavno vrsto jedrskih poizkusov; upati je, da bodo ZDA kmalu končale svojo vrsto atmosferskih poizkusov. To daje misliti, da je trenutek primeren za začetek konca naraščajoče spirale v oboroževalni tekmi. Če je res tako, se priložnost ne sme zgubiti. Važno je, da se pogajanja nadaljujejo in da se konkretno napreduje.»

Na današnji seji konference je prvi govoril ameriški delegat Dean. Omenil je dogodke okoli Kube in kitajsko-indijsko vojno ter dejal, da gre za koristen nauk za delo razorožitvenega odbora. Ves svet se je namreč zavedel potrebe po razorožitvi in sporazumih, ki naj odpravijo jedrsko nevarnost. Toda svet se ne more zadovoljiti s sporazumi, ki ne bi jamčili mednarodne varnosti. Zato je treba najti način, da se vsem nudi gotovost, da se bodo obveznosti o razorožitvi spoštovale.

Po mnenju ameriškega delegata so nekateri pozitivni elementi, ki dajejo upati v plodnejša pogajanja. Izjavil je, da razorožitvena konferenca postaja prvikrat stalen organ, ki se je sestal z že dogovorjenim postopkom in delovnim načrtom. Drugo pozitivno dejstvo je, da se pogajanja nadaljujejo kljub nedavni mednarodni napetosti. «To je znak, je dodal Dean, da se narodi zavedajo, da je treba iskati nov red, ki naj odpre vrata boljšemu svetu.»

Končno je dejal, da sta obe strani pokazali svojo odgovornost, ko sta s stalnimi razgovori in številnimi napori skušali rešiti vprašanja, ki ju ločijo. Kubanska kriza je pokazala, da sta dve največji sili sveta sposobni najti sporazum s pogajanji. Kar se tiče prekinitve jedrskih poizkusov, je Dean izjavil, da še vedno veljata oba ameriška načrta za pogodbo. Na koncu je izjavil, da je bilo mogoče ugotoviti nekakšno približanje, kar se tiče vzporednih ukrepov razorožitve, zlasti kar se tiče zmanjšanja nevarnosti vojne po pomoti, zaradi zgrešenih računov ali pa zaradi pomanjkanja komunikacij. S tem v zvezi je omenil, da med ZDA in SZ že obstajajo glede tega nekateri sporazumi.

Na današnji seji je govoril tudi italijanski delegat Cavalletti, ki je v zvezi z vprašanjem nadzorstva predlagal, naj bi ustanovili organizem, ki bi izvajal nadzorstvo. Dalje je Cavalletti dejal, da je kriza okoli Kube pokazala, «da se ne more razbiti sedanje ravnotežje oborožitve, in zato je treba paziti, da se ne menja odnos sil med razorožitvenim procesom, ker bi tako lahko ustvarilo velike nevarnosti in krize».

Poudaril je zatem potrebo po nadzorstvu in dodal, da noben načrt za razorožitev ne sme biti nespremenljiv in dokončen.

Kar se tiče prekinitve jedrskih poizkusov, je Cavalletti v celoti podprl zahodne načrte.

Angleški delegat Godber je v glavnem ponovil zahodne argumente in dejal, da so zahodne države glede prekinitve jedrskih poizkusov privolile že v važne koncesije in da je sedaj na vrsti Sovjetska zveza.

Sovjetski predstavnik Carapkin je znova obrazložil stališče Sovjetske zveze in poudaril, da je sovjetski načrt o razorožitvi do sedaj najboljši, ker ga je sovjetska vlada pozneje spremenila in je dala nove koncesije. Poudaril je, da je treba predvsem odstraniti jedrsko nevarnost, ukiniti — kakor je pokazala kubanska kriza — tuja oporišča in umakniti čete s tujih ozemelj.

Zatem so sklenili, da bodo odslej imeli izmenoma eno plenarno sejo osemnajstih in eno sejo jedrskega pododbora. Prihodnja plenarna seja bo v sredo.

Titovo pismo Naserju

BEOGRAD, 26. — Kakor poroča Ansa, je predsednik Tito poslal osebno pismo predsedniku ZAR Naserju. Pismo je izročil jugoslovanski poslanik v Kairu Jože Brilej v soboto. Vsebina pisma ni znana.

Dalje je predstavnik jugoslovanske vlade izjavil, da je maršal Tito dobil pismo maroškega kralja Hasana, ki se tiče «izmenjave pogledov glede sedanjih mednarodnih vprašanj».

Kongo

NEW YORK, 26. — Glavni tajnik OZN U Tant se je razgovarjal danes z belgijskim zunanjim ministrom Spaakom o Kongu. Pozneje je imel razgovor s kongoškim zunanjim ministrom Bombokom. U Tant namerava pospešiti rešitev kongoške krize, da v čim krajšem času omogoči umik sil OZN iz Konga.

LONDON, 26. — Predstavnik Foreign Officea je izjavil, da so med obiskom italijanskega ministra Colomba govorili o vprašanjih britanskega kmetijstva. Za sedaj se Heath ne misli razgovarjati z drugimi ministri držav skupnega tržišča. Predstavnik Foreign Officea je pripomnil, da so vprašanja v zvezi s politično integracijo samo omenili.

RIM, 26. — Delavci podjetj, ki imajo v zakupu telefonske proge v vsej Italiji, včlanjeni v FIDAT-CGIL, bodo stavkali štiri ure 29. in 30. novembra ter 1. decembra.

Kuba bi dovolila nadzorstvo OZN s pogojem, da ga dovolijo tudi ZDA

ZDA morajo dati vsa jamstva proti novim napadalnim ukrepom in dovoliti nadzorstvo nad izvajanjem teh ukrepov - Mikojanov razgovor z U Tantom in s Stevensonom v New Yorku - Pred sestankom Kennedy - Mikojan?

HAVANA, 26. — Kubanska vlada je sinoči odobrila izjavo, s katero odgovarja na Kennedyjeve izjave glede nadzorstva nad kubanskim ozemljem. Kubanska vlada poudarja, da bo dovolila nadzorstvo nad kubanskim ozemljem, toda s pogojem, «da Združeni narodi uvedejo nadzorstvo tudi na ozemlju ZDA, na Portoriku in v drugih krajih, kjer se pripravlja napad na Kubo, nad ukinitvijo taborišč za vežbanje plačancev, vohunov, saboterjev in terористov ter centrov, kjer se pripravljajo prevrat in oporišča, s katerih odhajajo piratske ladje, ki so namenjene proti našim obalam».

Izjava pravi dalje, da Kennedyjeve izjave, da ZDA ne bodo odnehale s političnimi, gospodarskimi in drugimi napori, «da preprečijo, da bi se komunizem in prevrat razširila s Kube na zahodno poloblo», pomenijo, da je ameriška vlada s tem ponovila svoje namene o intervenciji. «ZDA, nadaljuje izjava, so zavzele stališče sile in nočejo dati zagotovil, da ne bodo znova prekršile listine OZN in mednarodnega prava z invazijo kubanske republike, z izgovorom, da se naša država noče podrediti mednarodni inšpekciji». Izjava pravi zatem, da Kuba ni v nobenem trenutku predlagala ali sprejela take inšpekcije. Kubanska vlada je s svoje strani izpolnila pogoje o verifikaciji, kakor omenjeno v njenem pismu od 28. oktobra, s tem da je dovolila ZDA, da na odprtem morju nadzorujejo umik raket, in ZDA so sprejele to obliko ugotavljanja.»

Zatem obsoja kubanska vlada ZDA, da so prekršile listino OZN in mednarodno pravo, ter zavrača kakršnokoli intervencijo Organizacije ameriških držav s poudarkom: «Organizacija ameriških držav nas je izključila. Ta organizacija nima nobene jurisdikcije več na našem ozemlju. Sporazumi, ki jih je sklenila, niso veljavni za nas, in sklicevati se nanje, pomeni samovoljo in dlakocepstvo s strani imperialističnih napadalcev. Kuba zahteva, naj se določijo učinkovita sredstva za nadzorstvo, zato da se ta dejanja v prihodnje ne bodo več ponovila. Če ZDA in njihovi sokrivci pri napadu na Kubo ne bodo sprejeli te inšpekcije na svojem ozemlju, prek OZN, ne bo Kuba sprejela nobene vrste inšpekcije na svojem ozemlju.»

Zatem ugotavlja izjava, da je Kennedyjeva zahteva, da bi se morala Kuba odreči «izvažanju» komunizma v druge države zahodne poloble v zameno za jamstva ZDA, da ne bodo izvršile invazije, «šibka, ker pomeni, da bi v vsakem trenutku, ko bi se želela neka latinskoameriška država osvoboditi imperialističnega jarma, bi se washingtonska vlada lahko poslužila tega kot izgovora, da obtoži Kubo, prekrši mir in napade našo deželo». «ZDA izvajajo sedaj politiko gospodarske zadušitve in nasilja proti Kubi in ta politika je izzvala krizo na karibskem področju z vsemi posledicami in nevarnostmi.»

Zatem pravi izjava, da neprestano preletavanje ameriških letal nad kubanskim ozemljem pomeni grobo kršitev listine OZN in mednarodnega prava, ter dodaja, da vodi ameriška vlada v okviru svoje politike, mednarodni prevrat, sabotažo, terористične napade, infiltracijo agentov Centralne agencije za informacije (CIA), dalje prevažajo na Kubo orožje in ga spuščajo tudi s padali ter podpirajo invazijo plačancev.

«Spričo vsega tega, nadaljuje izjava, je Kuba prisiljena braniti se z vsemi sredstvi, Kuba si pridržuje pravico kupiti kakršnekoli vrste orožja za svojo obrambo in sprejeti katerikoli ukrep, ki bo potreben zaradi te izrecne grožnje. Zaradi tega se lahko reče, da je bil po izjavi predsednika Kennedyja spopad preprečen, toda mir ni bil še dosežen.»

Kubanska izjava poudarja znova pet Castrovih točk kot nujni temelj za dejansko dokončno rešitev krize. «Kuba zahteva nadzorstvo OZN nad ukinitvijo oporišč za vežbanje plačancev, vohunov, saboterjev in terористov na ozemlju ZDA, na Portoriku in v drugih krajih, kjer se pripravljajo napadi na Kubo ter nadzorstvo nad centri, kjer se pripravlja kontrarevolucija, in oporišč, od koder odhajajo piratske ladje proti naši obali. Ne samo to, uvesti je treba tudi učinkovite ukrepe za nadzorstvo, da se prepreči ponovitev takih dejanj. To spada med jamstva, ki jih kubanska vlada zahteva.»

Izjava obtožuje zatem ameriško vlado, da si lasti pravico kršiti veljavne mednarodne zakone, s tem da uvaja nove formule po svoji volji. «Mi ne verjamemo v navadne obljube o nenapadanju, zahtevamo dejanja.»

Kubanska vlada poudarja tudi, da je naklonjena pogajanjem, dodaja pa, da ne bo popustila pred imperializmom in zaključuje: «Samo medsebojne koncesije in medsebojna jamstva lahko omogočijo sklenitev širokega sporazuma, ki bo sprejemljiv za vse».

Predstavnik ameriškega državnega departmaja je danes izjavil, da ameriška vlada zavrača kubanske pogoje v zvezi z nadzorstvom. Trdil je, da je kubanska izjava «poizkus izogniti se mednarodnim določbam, ki omogočajo nadzorstvo, zato da ne bi Kuba še enkrat postala oporišče z ofenzivnim orožjem».

Podpredsednik sovjetske vlade Mikojan je prispel danes iz Havane v New York. Kakor je znano, je bil Mikojan na Kubi tri tedne. Na letališču so ga pred odhodom pozdravili Fidel Castro, Raul Castro, predsednik Dorticos ter drugi kubanski ministri. Nocoj je bil Mikojan gost U Tanta na večerji, katere so se udeležili tudi ameriški predstavniki, ki vodijo pogajanja v zvezi s Kubo: Stevenson, McCloy in Yost.

Pred odhodom s Kube je Mikojan govoril po televiziji. Izjavil je, da je zelo zadovoljen s svojim obiskom na Kubi in poudaril prijateljstvo med SZ in Kubo. Izjavil je zatem, da je imel s kubanskimi voditelji mnogo razgovorov in dodal: «Stvar Kube je stvar sovjetskega ljudstva, kakor tudi stvar vseh socialističnih držav. Kuba je v preteklih dneh postala središče mednarodne politične krize. Pravi prijatelji Kube so tu, medtem ko so bili sovražniki razkrinkani. Sedaj je podpora vseh narodov sveta Kubi močnejša kakor kdaj koli».

Izrekel je zatem priznanje Fidelu Castru in dejal, da je politika Sovjetske zveze, pomagati Kubi, «da zgradi nov socialni red pod vodstvom Fidela Castra skupno s Raulom Castrom in Carlosom Rafaelom Rodriguezom (Rodriguez je predsednik zavoda za agrarno reformo, ki vodi vso agrarno politiko na Kubi).

Ko je mimo grede omenil umik sovjetskih raket s Kube, je Mikojan poudaril «politično modrost za preprečitev jedrske vojne pri pomoči kubanskemu ljudstvu, da doseže svojo neodvisnost». «Nasprotja med socializmom in imperializmom, je nadaljeval, se ne smejo reševati z vojno, temveč s pogajanji. Če bodo ZDA začele jedrsko vojno, bo to zadnja vojna, ki jo bodo začele. Med kubansko krizo je ameriško ljudstvo prvikrat spoznalo nevarnost, ki mu je grozila».

Moskovski radio je javil, da sta Hruščov in Brežnjev poslala Fidelu Castru pismo, v katerem pravita, da je kubansko ljudstvo z uspehom premagalo svoje težave. Pismo je odgovor na čestitke Castra ob 45. obletnici oktobrske revolucije. Oba sovjetska voditelja poudarjata, da sta prepričana, da se bodo tesni prijateljski odnosi med SZ in Kubo okrepili.

V poučenih krogih namigujejo na možnost, da bo Mikojan odšel v Washington, da se naravnost s Kennedyjem porazgovori o najnovejšem razvoju kubanske krize. V Washingtonu pa so to nocoj zanikali.

Ameriški predsednik Kennedy je odšel danes iz Washingtona na kratek pregled štirih oporišč ameriške vojne, letalstva in mornarice v Georgiji in na Floridi. Obiskal bo tudi vojake, ki so bili nedavno vpoklicani v zvezi z blokado Kube.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE

Nov trgovinski sporazum med FLRJ in Francijo

Koča Popović povabljen na Poljsko - 20 novih industrijskih podjetij za letošnji dan republike

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 26. — Na dan proslave dneva republike 29. novembra bo tudi letos, podobno kot prejšnja leta, začelo obratovati okrog 20 novih industrijskih podjetij in številni drugi gospodarski objekti. Med najvažnejšimi tovarnami, ki bodo pričele delovati, je tovarna dušičnih gnojil v Pančevu, ki bo s svojo proizvodnjo 360 tisoč ton umetnih gnojil prihranila skupno okrog 12 milijonov dolarjev, ki so bili potrebni za uvoz te vrste gnojil.

V eni najstarejših slovenskih tovarn, ki bo te dni proslavila 180-letnico delovanja, v kemijski tovarni v Hrastniku, se bo na dan republike začela proizvodnja polfosfatov, za proizvodnjo umetnih gnojil. Istega dne se bodo v Bileču in Sarajevu zavrteli stroji nove tovarne preprog, zatem stroji volnenega kombinata v Bjelom polju, nove predilnice in tkalnice v Novem Sadu, v bosenski Novi Gradiški nove tekstilne tovarne, metalno-predelovalnega podjetja, tovarne električnega materiala in tovarne pohištva.

«Poljsko-jugoslovansko sodelovanje je usmerjeno k skupnemu cilju, socializmu in miru.» To je osnovna ugotovitev uradnega sporočila, ki je bilo sinoči objavljeno o razgovorih med poljskim zunanjim ministrom Rapackim in državnim tajnikom za zunanje zadeve Jugoslavije Kočo Popovićem, ki sta v prisrčnem ozračju proučila vprašanja s področja dvostranskih odnosov, in najvažnejša mednarodna vprašanja. Poljsko-jugoslovansko sodelovanje je zadnja leta doseglo širok obseg in raznovrstne oblike.

Ugodni pogoji, obojestranski interes in pripravljenost obeh vlad po nadaljnjem vsestranskem razvoju odnosov odpirajo široke perspektive za nadaljnjo poglobitev poljsko - jugoslovanskih odnosov. Poleg sodelovanja na področju dvostranskih odnosov obstajajo pogoji za tesno sodelovanje obeh držav tudi na mednarodnem terenu. Skupni napori obeh vlad za uveljavljanje načela miroljubne koeksistence, skupni življenjski interesi, posebno interesi poljskega in jugoslovanskih narodov in podobnost oziroma enakost pogledov na najvažnejša mednarodna vprašanja tvorijo osnovo za tesno sodelovanje in njen stalen razvoj na mednarodnem področju. Temu bo prispevalo nadaljevanje stikov in stalna izmenjava pogledov o vseh važnih mednarodnih problemih.

Popović je z zadovoljstvom sprejel vabilo, naj uradno obišče Poljsko. Datum obiska bo naknadno določen.

S podpisom trgovinskega sporazuma so se nocoj v Beogradu končala desetdnevna gospodarska pogajanja med Francijo in Jugoslavijo. Nova trgovinska pogodba, ki velja do 31. decembra 1963. leta, odpira z večjo liberalizacijo uvoza jugoslovanskih izdelkov v Francijo, širše možnosti za razvoj medsebojne trgovinske izmenjave in drugih oblik gospodarskega sodelovanja. Za napredek gospodarskega in tehničnega sodelovanja, ki ga ureja jugoslovansko - francoski mešani odbor za gospodarsko in tehnično sodelovanje, se predvidevajo ustrezna finančna sredstva.

B. B.

DANES

De Gaulle je lahko zelo zadovoljen z izidom drugega dela volitev, ki so bile v nedeljo: njegova UNR je prejela 233 glasov (prej 179) in bo skupaj z ostalimi poslanci, ki so bili izvoljeni z «gollistično etiketo», dosegel v parlamentu absolutno večino z 272 do 480 poslancev, kar je celo 30 več, kot znaša absolutna večina. Res — kot piše francosko socialistično glasilo — je «poraz sedanjega zmagovalca prej ali slej gotov, kajti zmaga je trhla in negotova, ker sloni na enem samem človeku in ne na ideologiji in programu.» Ostale stranke bodo imele naslednje število poslancev: socialisti 66 (prej 43), neodvisni in drugi zmerni 50 (prej 131), radikalna stranka in stranka demokratskega sporazuma 42 (prej 36), komunistična partija 41 (prej 10), demokristjanska MRP 21 (prej 57), in razni 5 (prej 36). Zelo verjetno je, da bo še prihodnji teden predsednik vlade Pompidou sestavil novo vlado, ki bo lahko nemoteno vladala vso novo zakonodajno dobo. Značilno za novi parlament pa je, da je v njem kar 88 novih poslancev, in sicer največ med golisti, sodelisti in komunisti.

V Ženevi pa se je obnovilo zasedanje razorožitvene konference v dobrem znamenju, ki ga pomeni izjava ameriškega delegata: «Kubanska kriza je pokazala, da dve največji sili sveta sposobni najti sporazum s pogajanji. Nato pa sta predstavnika obeh teh sil ponovila svoje stare predloge: ameriški delegat je dejal, da veljata oba ameriška načrta za pogodbo glede prekinitve jedrskih poskusov, sovjetski pa je poudaril, da je sovjetski načrt o razorožitvi do sedaj najboljši, ker ga je sovjetska vlada pozneje spremenila in dala nove koncesije. Čudno izjavo pa je dal italijanski delegat, ki je dejal, da se sedanje ravnotežje oborožitve ne more razbiti, ker bi tako nastala lahko velika nevarnost in krize».

Glede kubanske krize je Castro nekoliko drugačnega mnenja. Dejal je, da je po izjavi Kennedyja sicer preprečen, toda mir ni bil dosežen; da kubanska vlada sprejme nadzorstvo OZN nad svojim ozemljem le s pogojem, da OZN nadzoruje tudi ozemlje ZDA in vse kraje, kjer se pripravlja napad na Kubo, da se ukinejo taborišča za vežbanje plačancev, vohunov, saboterjev in terористov; da si Kuba pridržuje pravico kupiti kakršno koli orožje za svojo obrambo. Takoj mu je odgovoril predstavnik ameriške vlade, ki zavrača kubanske pogoje v zvezi z nadzorstvom. Mikojan pa je po tritedenskem bivanju na Kubi prispel v New York in bo verjetno obiskal Washington, kjer bi se sestal s Kennedyjem. Izjavil pa je, da so soglasniki Kube razkrinkani ter da je podpora vseh narodov sveta Kubi močnejša kakor kdaj koli. «Nasprotja med socializmom in imperializmom se ne smejo rešiti z vojno, temveč s pogajanji,» je poudaril Mikojan.

Indijska vlada še ni prejela zadnjih pojasnil od kitajske vlade in zaradi tega kitajske predloge še vedno proučuje. Na obmejnem področju je še vedno zelo mirno.

Končno še razburljiva novica iz Gvatemale. Predvčerajšnjim se je vršilo vojno letalstvo, obstreljevalo vojašnice in pisarno predsednika, toda včeraj so upornike razorožili. Posledice: dva civilista mrtva, okrog dvajset vojakov ranjenih. Gvatemalska vlada je takoj pripisala financiranje upora Castru, češ, dokler bo na oblasti, v Ameriki ne bo miru.

PO DRUGEM DELU VOLITEV V FRANCIJI

Golistom je uspelo dobiti absolutno večino toda močno sta se okrepili tudi SFIO in KPF

Socialisti so dobili 23 poslancev več, komunisti pa 31 - Prva seja skupščine bo 6. decembra - Novo vlado bo verjetno sestavil Pompidou

PARIZ, 26. — Pri včerajšnjih volitvah so golisti dosegli večjo zmago, kakor se je pričakovalo. Na drugi strani pa so se močno okrepili tudi socialisti in komunisti.

Golistični zvezi za novo republiko manjka samo 9 poslancev, da bi imela v novi skupščini absolutno večino. Skupno ima 233 poslancev. V prejšnji skupščini so golisti imeli 179 poslancev. Socialistična stranka bo imela sedaj 66 poslancev proti prejšnjim 43. Komunistična stranka 41 proti prejšnjim desetim. Veliko izgubo so utrpeli neodvisni in drugi zmerni, ki so dobili 50 sedežev nasproti prejšnjim 121. MRP bo imela 38 sedežev proti prejšnjim 57, radikalna stranka in stranka demokratskega sporazuma pa se je nekoliko okrepila, tako da bo imela 42 poslancev nasproti prejšnjim 36. Manjše skupine in posamezni poslanci so skoraj izginili. Teh bo sedaj samo pet nasproti prejšnjim 36.

Nova skupščina se bo prvikrat sestala 6. decembra. Golisti bodo skupno s tistimi, ki jih podpirajo, imeli absolutno večino.

Notranji minister Frey je na tiskovni konferenci ocenil na 272, t.j. 30 več kakor znaša absolutna večina, število poslancev, ki so bili izvoljeni pod oznako «golisti pete republike». S tem bo nova vlada, ki jo bo sestavil Pompidou prihodnji teden, lahko nemoteno vladala za ves čas zakonodajne dobe. Vendar pa je treba ugotoviti tudi neuspehe golistov. Bivši predsednik vlade Debre ni bil izvoljen, ker ga je njegov tekmec radikal Bertouin porazil s koalicijo vseh levičarskih glasov. V skupščini bo sedaj 228 novih poslancev. Največje število novih je med golisti; sledijo socialisti z 38 novimi poslanci, komunisti pa z 32. Kanonik Kir, ki ima 86 let, bo dekan skupščine.

Ves pariški tisk, razen levičarskega, objavlja danes rezultate pod ogromnim naslovom: «Golistična absolutna večina». Socialistično glasilo «Le Populaire» pa poudarja, da so socialisti postali najštevilnejša opozicijska skupina v novi skupščini. Med drugim poudarja list, da današnji zmagovalec lahko postane jutrišnji poraženec: «Kadar je zmaga tako trhla in negotova, ker sloni na enem človeku in ne na ideologiji in programu, je poraz prej ali slej gotov».

Mac Millan pojde v Pariz sredi decembra

PARIZ, 26. — Predsedstvo republike je danes uradno javilo, da bo Mac Millan prišel na obisk de Gaullu in imel z njim razgovore 15. in 16. decembra v gradu Rambouillet. Predstavnik Foreign Officea je izjavil, da bo delu razgovora prisostvoval tudi zunanji minister lord Home. Ta bo namreč v Parizu od 13. do 15. decembra na zasedanju sveta ministrov NATO.

Po razgovoru z de Gaullom bo Mac Millan verjetno kmalu odpotoval v Washington na obisk Kennedyju. Glede tega je predstavnik Bele hiše Salinger izjavil v zvezi z novicami, da se bosta državnika sestala 15. decembra na Bermudih, da je novica «nejasna», glede kraja in datuma pa «netočna».

Med najvažnejšimi vprašanji, o katerih bo Mac Millan govoril z de Gaullom, je nedvomno vstop Velike Britanije v skupno tržišče. S tem v zvezi je predstavnik laburistične stranke Healey izjavil med drugim: «Morda namerava Mac Millan predlagati de Gaullu pomoč na jedrskem področju. V zameno za to pomoč bi de Gaulle dovolil vstop Velike Britanije v skupno tržišče. Ko bo de Gaulle določil svojo ceno za jedrsko pomoč, bo Mac Millan odšel v Washington, da zahteva od Kennedyja, naj plača račun.» Healey je dodal, da so morda tudi drugi vzroki za nenadno odločitev Mac Millana, da se sestane z de Gaullom in s Kennedyjem.

V Londonu so danes zanikali govorice, da namerava Mac Millan ob priliki obiska v Parizu in ZDA iti tudi v Bonn. Dodajajo pa, da se ne izključuje možnost njegovega potovanja v Bonn v teku leta.

Straussova zmaga na volitvah

BONN, 26. — Pri včerajšnjih volitvah na Bavarskem je Straussova krščanska socialna stranka, ki sodeluje v bonnski vladi, dobila absolutno večino. Dobila je 108 poslance.. medtem ko je prej imela 101. Socialdemokrati so dobili 79 poslancev (prej 64), stranka beguncev, ki je imela prej 17 poslancev, ni dobila sedaj nobenega. Bavarska kmečka stranka bo imela sedaj 8 poslancev nasproti prejšnjim 14, liberalna stranka 9 (prej 8).

Minister za obrambo Strauss, ki je predsednik krščansko-socialne stranke, je izjavil, da pomenijo rezultati ogromen uspeh, in je dodal, da afera «Spiegel» ni v ničemer vplivala na volitve. V Bonnu je danes tisk soglasen, da so perspektive za rešitev vladne krize sedaj še bolj zapletene, ker se bo Strauss težko odrekel ministrstvu za obrambo spričo uspeha njegove stranke na volitvah. Predsednik liberalne stranke Mende pa je ponovil, da njegova stranka ne bo sprejela Straussa v novi vladi. Dodal je tudi, da je treba obsestavi nove koalicijske vlade jasno povedati, kdo bo Adenauerjev naslednik.

Danes so uradno javili, da bo imel Adenauer jutri zjutraj prvi razgovor z Mendejem. Danes popoldne se je Adenauer sestal s Straussom. Jutri bo poročal parlamentarni skupini svoje stranke o tem razgovoru. Razen tega se bodo jutri sestali predsedniki in voditelji demokristjanske, krščansko-socialne in liberalne parlamentarne skupine.

Med posvetovanji predstavnikov raznih strank o sestavi nove vlade so sprožili tudi misel, da bi ustanovili ministrstvo za NATO. V političnih krogih v Bonnu menijo, da bi to bil izhod iz slepe ulice, v kateri se je znašel Adenauer zaradi Straussa. To ministrstvo bi eventualno poverili Straussu. Toda, kakor je Mende izjavil, zahtevajo liberalci popolno izločitev Straussa.

NA ŠTIRIDNEVNI URADNI OBISK

Predsednik republike Segni dopotoval včeraj v Grčijo

Na kongresu PSDI je Saragat prejel 62,2 odst., levica (Preti in Ariosto) 30,6 in desnica (Rossi) 8,2 odst. glasov - Preti odpotoval v ZDA

RIM, 26. — Predsednik republike Segni je odpotoval danes z letalom na štiridnevni uradni obisk v Grčijo. Spremlja ga soproga, njegov sin dr. Mario in zunanji minister Piccioni. Gre za prvi uradni obisk italijanskega državnega poglavarja v Grčijo in za prvo Segnijevo potovanje v inozemstvo, odkar je postal predsednik republike. Piccioni je imel danes popoldne prvi razgovor z grškim zunanjim ministrom Averofom.

Sinoči se je zaključil kongres socialdemokratske stranke. Na volitvah za nov centralni odbor je Saragatova lista («levi center») prejela 90.268 glasov (61,2 odst.); levi struji Preti in Ariosto («socialistična obnova» in «socialistična avtonomija»), ki sta predložili skupno listo, sta prejeli 44.981 glasov (30,6 odst.), Rossijeva lista (desna struja «socialistična pobuda») pa je prejela 12.151 glasov (8,2 odst.). Ko bodo prešteli preferenčne glasove, bodo znana tudi imena novih članov centralnega odbora PSDI. Iz teh volilnih rezultatov izhaja, da je precejšnje število Saragatovih pristašev glasovalo za levico (4,6 odst.) in desnico (5,2 odst.), ker je levica dobila na predkongresnih zborovanjih skupno 26 odst. glasov, desnica pa komaj 3 odst. glasov. Predvidevajo da bo levica imela okrog 20 mest v centralnem odboru (ki ima 61 članov), desnica pa utegne imeti dva svoja predstavnika.

Glasilo KPI «l'Unità» pravi med drugim, da je kongres potrdil nazadovanje PSDI v desno, «skladno s splošnim nazadovanjem levega centra»; v potrditev te sodbe navaja dejstvo, da je Saragat, v svojem zaključnem govoru, vztrajal na tem, da PSI mora zavreči nevtralizem in prekiniti odnose s KPI v organih krajevne uprave in v sindikatih, če želi dobiti legitimacijo o «demokratičnosti» (ta legitimacija pa je baje nujno potrebna, da bi PSI mogel sodelovati tudi v vladi). To pa ni nič novega: Saragat zastopa to stališče že odkar se je leta 1947 odcepil od takrat enotne socialistične stranke! Ker je Saragat večkrat poudaril potrebo po volilni okrepitvi PSDI, vidi «l'Unità» v tem novo potrditev glasov o predčasnih splošnih volitvah in s tem o predčasnem razpustu parlamenta, da bi tako ne utegnili odobriti celotnega vladnega programa.

O uresničenju vladnega programa pa bo govora na sestanku tajnikov strank vladne večine s predsednikom vlade, ki ga zahteva vodstvo PSI, da bi temeljito razčistili to vprašanje Govorilo se je, da bo ta sestanek že jutri, vendar ni o tem še nobene točne vesti. Tu gre predvsem za štiri okvirne zakone o deželni ureditvi in za ukrepe v korist kmetijstva. Zlasti ti poslednji so vzbudili splošno kritiko in negodovanje tudi demokrstjanskih sindikatov (CISL); pozitivno oceno teh ukrepov pa je dala edinole Bonomijeva kmečka zveza. Tudi socialisti niso zadovoljni s temi ukrepi, vendar smatrajo, da vsebujejo nekatere pozitivne elemente. Domnevajo, da bo Nenni zahteval popravke k tem ukrepom na bližnjem sestanku med njim, Saragatom, Morom, Realejem in Fanfanijem. Spričo splošne opozicije proti tem ukrepom, ni izključeno, da bo KD pristala na nekatere popravke.

Minister za zunanjo trgovino Preti je danes odpotoval z letalom v ZDA, kjer bo imel vrsto sestankov s šefi italijanskih trgovinskih uradov in šefi uradov Zavoda za zunanjo trgovino, da bi proučili vprašanja italijanske trgovske penetracije na ameriška tržišča. Z ameriškimi pristojnimi oblastmi pa bo Preti obravnaval vprašanja, ki zadevajo mednarodno trgovino, zlasti trgovske odnose med Italijo in ZDA. 1. decembra bo Preti odpotoval v Mehiko, kjer bo ostal do 5. decembra. Z mehiškimi pristojnimi oblastmi bo proučil vprašanja trgovinskih odnosov in gospodarskega sodelovanja med obema deželama.

Na sedežu zveze industrijcev so se danes nadaljevala pogajanja s predstavniki sindikalnih organizacij kovinarjev za sklenitev nove kolektivne delovne pogodbe. Na sestanku so predstavniki industrijcev obrazložili svoje stališče glede zahtev, ki so jih postavili predstavniki kovinarjev; ti poslednji pa so dali nekatere pripombe k tezam industrijcev. Pogajanja se bodo nadaljevala jutri.

Neuspel upor v Gvatemali

GVATEMALA, 26. — Včeraj se je vojno letalstvo uprlo ter napadlo vojašnice blizu glavnega mesta. Letala so bombardirala tudi vojašnice telesne straže predsednika Idigorasa Fuentesa. Kakor so danes javili, so letala obstreljevala tudi pisarno predsednika. Idigoras je danes predstavnikom tiska izjavil, da je takoj po napadu letal telefoniral načelniku letalskih sil, kateri mu je bil sporočil, da je ujetnik uporniških častnikov. Takoj zatem so vladne čete sprejele vse potrebne ukrepe, da preprečijo razširitev upora. Okoli poldne so nekateri predstavniki vlade prišli na letališče z belo zastavo, da bi se sestali z voditelji upora, ki so pozneje zbežali. Kmalu zatem so uporniki sporočili, da se nameravajo predati. Vladne čete so zasedle letališče in se pripravile na boj; uporniki pa so se dali razorožiti. Uradno pravijo, da sta pri včerajšnjem streljanju zgubila življenje dva civilista, okoli dvajset vojakov pa je bilo ranjenih.

Kakor je običaj v državah Latinske Amerike, je gvatemalski predsednik izjavil, da je poizkus upora financiral Castro, in je dodal, da «v Gvatemali in v vsej Ameriki ne bo miru, dokler bo na Kubi ostal Castro na oblasti». Dodal je, da bo gvatemalska vlada dovolila sestavo kubanskih uporniških vlad v Gvatemali.

Indija nima še odgovora Pekinga na zahtevo za dodatna pojasnila

Čuenlaj poziva Sukarna, naj ga podpre - Na bojiščih je vse mirno

NOVI DELHI, 26 — Predstavnik indijskega zunanjega ministrstva je izjavil, da kitajska vlada do sedaj ni odgovorila na indijsko zahtevo po pojasnilih glede kitajskih predlogov. Dalje je predstavnik izjavil, da bi morala Kitajska sprejeti stanje, kakršno je bilo 8. septembra kot podlago za premirje. «To pomeni, je dodal ,da bi Indija prepustila vse položaje, ki jih je tega dne imela v Ladaku in na severovzhodnem področju meje».

Dalje je dejal, da, če bi hoteli Kitajci res pokazati pripravljenost do sporazuma in se vrniti na položaje od 7. novembra 1959, bi to bil vzrok zadovoljstva. Toda ni mogoče dopustiti, da bi se okoristili z dejstvom, da so raztegnili nadzorstvo nad indijskim ozemljem z množičnimi napadi in zasedli 5000 kvadratnih kilometrov indijskega ozemlja v Ladaku. Dalje je izjavil, da Kitajci nadzorujejo na severnovzhodni meji sedaj vrhove med Mac Mahonovo črto in mestom Tovang. Dodal je, da indijska vlada še vedno proučuje pekinške predloge.

Tudi Nehru je v spodnji zbornici izjavil, da niso še dobili kitajskega odgovora na indijsko zahtevo za pojasnila. Nehru je poudaril, da je treba pojasniti vse dvome, preden bo Indija lahko odgovorila na kitajski predlog. Zatem je sporočil, da bo državna ministrica za zunanje zadeve gospa Lakšmi Menon verjetno odpotovala v Burmo, Indonezijo in Kambodžo, da obrazloži indijsko stališče do kitajskega predloga. Enako poslanstvo bosta prihodnja dni izvršila v Kairu in Akri minister za pravosodje Roko Sen in bivši poslanik v ZAR R. H. Nehru.

Zatem je Nehru izjavil, da Indija ne namerava sedaj postaviti kitajskega napada pred Združene narode. Dodal je, da je Indiji ta pot vedno odprta, če bi se zanjo odločila. Na obmenjem področju je še vedno vse mirno. Indijske čete, ki so bile odrezane na področju Bomdile, se vračajo k svojemu poveljstvu.

V Pekingu je predstavnik indijskega poslaništva sporočil, da bodo družine indijskih diplomatov začele zapuščati Peking in se bodo vrnile v Indijo .Omenil je, da so Kitajci že zdavnaj umaknili iz Indije družine kitajskih diplomatov.

Kitajski zunanji minister je danes kritiziral ZDA in Veliko Britanijo zaradi prihoda njunih odposlanstev v Indijo in zaradi pošiljanja orožja. Izrekel pa je priznanje Mac Millanovi izjavi, ki je pokazal zadovoljstvo nad premirjem na meji.

Indijski zunanji minister je včeraj sporočil, da je Čuenla

Po kongresu KP Bolgarije

Obsodba tako imenovanega kulta osebnosti in njegovih osebnosti, sprejetje perspektivnega dvajsetletnega načrta gospodarskega razvoja Bolgarije, ki naj v deželi postavi temelje za prehod v komunizem, nov partijski statut in pa postavitev načel politike miroljubne koeksistence kot osnove za urejanje mednarodnih odnosov, to so nekateri poglavitni rezultati osmega kongresa komunistične partije Bolgarije, ki je trajal od 5. do 14. novembra letos.

Kongres sodi po svojem delu in sklepih med najvažnejše dogodke v delovanju bolgarske partije zadnjih let. Utegne pa imeti viden vpliv na nadaljnje družbeno gibanje v deželi, zlasti še, če bodo njegovi sklepi potegnili za seboj globlje družbene premike, ki jim je kongresno delo vsekakor odprlo vrata.

Ena od značilnosti kongresa je v tem, da se je lotil odločnejšega obračuna z dogmatizmom, ki mu je vse dosihdob uspelo zadrževati trdne postojanke v bolgarskem družbenem življenju in v delu partije. Vendar sta obsodba kulta osebnosti in vsega, kar ta pojem vsebuje v deželah socialističnega tabora, ter odprava njegovih nosilcev z vodilnih mest bolgarskega političnega in državnega življenja segla za zdaj samo na vrhove, nista pa zajela celotnega okvira partije.

K odločitvi partijskega vodstva, da obračuna s kultom osebnosti, so vplivale različne okoliščine, med njimi ni brez pomena tudi svetovna situacija med sedanjim kongresom in tik pred njim, ki jo je označevala izredno nevarna zaostritev kubanskega vprašanja ter neposredno angažiranje Sovjetske zveze v tej krizi. Pomirljiva stališča sovjetske vlade v razpletu kubanske krize so naletela na oster odpor dogmatičnih konservativnih sil v taboru s središčem na Kitajskem, ki so proglašale za ničeven in socialističnim deželam škodljiv vsak poskus kompromisa in popuščanja nasproti drugemu bloku.

Svoj delež k nujnosti odločnejšega v resnici dokaj zapoznelega obračuna s kultom osebnosti v Bolgariji je prispevala tudi zaostrenost med konservativnimi in naprednejšimi silami v samem bolgarskem političnem vodstvu, ki se je močno izrazila na plenumu, posvečenem pripravam za kongres.

Vendar pa je kljub jasno izraženi obsodbi kulta osebnosti duh kompromisa z dogmatičnimi stališči, ki so bistvena za politiko kitajskega in albanskega vodstva, prodrl skozi špranje tudi na tem kongresu. O tem priča malce nepričakovani vnesek v resolucijo že znane formule o revizionizmu, ki služi kot orodje napadov na Jugoslavijo in njeno partijo. Resolucija trdi, da je bolgarska partija proti «revizionističnim koncepcijam, vsebovanim v programu Zveze komunistov Jugoslavije». Sicer resolucija takoj nato zagotavlja, da ideološke razlike ne smejo biti ovira razširitvi sodelovanja z Jugoslavijo.

Prikazovanje revizionizma kot tako imenovane poglavitne nevarnosti za komunistično gibanje in socialistične dežele je bilo že zdavnaj razkrinkano kot zavesa, iz katere prihajajo napadi konservativnih sil v socialističnih državah in komunističnem gibanju proti vsem naprednim tokovom v njih. Stavek o revizionizmu v kongresni resoluciji je prav gotovo v neskladju z duhom kongresa in tudi v neskladju z vsemi izjavami o pozitivnem, uspešnem razvoju sodelovanja z Jugoslavijo, ki so dobile vidno mesto zlasti v referatu sekretarja Živkova. Vsa praksa komunističnih partij, še posebej v socialističnih državah zadnjih let, je očitno pokazala, da je dogmatizem dejanska, stvarna nevarnost, cokla in ovira za razvoj socializma. Tudi bolgarski kongres je dokaz za to, saj je potekal prav ves v obračunavanju z dogmatskimi pojmovanji in kultom osebnosti, ki je prikazan kot edini in resnični zaviralec napredka Bolgarije in povzročitelj vseh zmaličenosti, nezakonitosti, samovolje, deformacij in podobnega, kar je bilo predmet kongresne kritike.

Kongres je obsodil nosilce kulta osebnosti, skupino Jugova, ter ga skupaj z drugimi privrženci izločil iz partijskega in državnega vodstva. Hkrati z njim je kongres dokončno obsodil in izključil iz partije najvidnejšega predstavnika stalinizma v Bolgariji Vlka Červenkova. Kongres je potrdil, tudi popolno rehabilitacijo bivšega sekretarja bolgarske partije Trajča Kostova, ene najvidnejših žrtev stalinizma v Bolgariji iz obdobja informbiroja.

S tem dejanjem naj bi bil v Bolgariji — po besedah Živkova — zaključen boj za popolno vzpostavitev leninskih načel v partijskem življenju, za vzpostavitev demokratičnosti v političnem življenju, za zboljšanje vodenja gospodarstva in planiranja, za vzpostavitev in uveljavitev načela o materialni zainteresiranosti proizvajalcev, za zmago pravilnih poti v nadaljnji graditvi dežele in njeno pospešitev. Na ideološkem področju naj bi ta boj odpravil vse izmaličenosti, ki jih je vnesel kult osebnosti v znanost, kulturo in umetnost.

Kongres je v sedanjem spopadu nasprotnih pojmovanj glede urejanja mednarodnih odnosov, ki so značilna za stanje v socialističnem taboru odločno stopil na stran stališč, ki jih zastopa in zagovarja ter izvaja sovjetsko vodstvo. Kongres je povsem povzel stališča XXII. kongresa sovjetske partije glede bistva in vsebine politike koeksistence, z ugotovitvijo, da samo taka politika ustvarja pogoje za razvoj socializma v miru. «Mi marksisti-leninisti, je dejal Živkov v referatu, ne sodimo, da je jedrska vojna nujno potrebna za zmago socializma in komunizma». Politika koeksistence, je govoril Živkov na kongresu, je oblika nadaljnjega razvoja in poglabljanja razrednega boja med socialističnim in komunističnim sistemom. Je pogoj za zmago socializma v gospodarskem tekmovanju s kapitalizmom, za dosego absolutne prednosti sil socializma in miru nad silami imperializma in vojne, kar bo v perspektivi izključilo vojno iz življenja ljudi ter ustvarilo pogoje za uresničenje komunizma na svetu.

Kongres je prav tako z vsemi svojimi stališči glede nadaljnjega razvoja Bolgarije ter ocen mednarodnih odnosov stopil tesno ob stran Sovjetske zveze in njene politike. Razvoj Bolgarije se bo gibal tesno v okvirih sodelovanja v Svetu za vzajemno gospodarsko pomoč; podpora Sovjetske zveze ostaja tudi v prihodnje eden bistvenih pogojev za razvoj Bolgarije, čeprav so ob tem poudarili tudi bolgarske posebnosti in pogoje.

Kot poglavitna značilnost, ki jo je kongres s svojimi sklepi vnesel v bolgarsko politično stvarnost pa je vsekakor oslabitev stalinističnih sil, čeprav ne kaže, da so bile spodkopane prav vse korenine dogmatizma. Kongres je izdelal okvire, v katerih se bo gibala bolgarska politika glede poglavitnih vprabanj, ki so značilna za sedanje stanje v taboru. Ti okviri pa kažejo močan odsev sklepov XXII. kongresa sovjetske partije.

dk

(«Naši razgledi»)

Razmeroma zgodaj so letos zaživela zimskošportna središča, v katerih se je že nabralo na tisoče smučarjev in sploh ljubiteljev snega. Gornja slika je iz Courmayeura v Aosti, kjer je zapadlo mnogo snega in je vreme lepo

V IMENU ODPORNIŠTVA

Odlikovana mesta obiščejo Dachau

Štiri štipendije po 500.000 lir za disertacije, katerih tema bo odporništvo

GENOVA, 26. — Predstavništva italijanskih občin, odlikovanih za vojaške zasluge, bodo v kratkem poromala v Dachau. To so sklenili na današnji seji odbora Zveze odlikovanih mest, katere predsednik je poslanec Pertusio, župan Genove.

Na današnji seji so tudi določili slavnostne manifestacije za desetletnico ustanovitve zveze. Med drugim bodo v letu 1962-63 izdali knjigo spisov o odporništvu za otroke od 11 do 14 let; ustanovljene bodo 4 študijske štipendije po pol milijona lir za dizertacije v l. 1962-63, ki bodo obravnavale odporništvo.

Študentje protestirajo zaradi počasnih del pri obnovi inštituta

TURIN, 26. — Univerzitetni kemični inštitut je danes zasedlo kakih 50 študentov, ki so hoteli s tem protestirati proti načinu, kako se opravljajo dela za modernizacijo in povečanje tega inštituta. Ker so študentje dobili potem zagotovilo upravnega ravnatelja, da se bodo dela v prihodnjih tednih pospešila, so ob 14. uri nehali svojo akcijo. Rektor pa delegacije študentov ni hotel sprejeti — pač po načelu «demokratičnosti» šole.

Lažja nezgoda Nennijevega avtomobila

RIM, 26. — Ko se je tajnik PSI Nenni vračal iz Formie proti Rimu, se je na nekem križišču v njegov avto zaletel drugi avtomobil, katerega vozač ni pazil na znamenje stop. Nennijev avtomobil, v katerem je bila še njegova žena, hči Luciana, gospodinjska pomočnica in šofer, se je prevrnil ter se tako še drsal naprej kakih 40 m. Pri tem so bili vsi, ki so bili v avtomobilu, nekoliko potolčeni, vendar ne hudo. Še najhuje je izkupila gospodinjska pomočnica. Nenni se je kmalu pripeljal v Rim z drugim avtomobilom ter časnikarjem popisal dogodek. Dejal je, da mu ni nič, vendar se je videlo, da je potreben počitka.

knjige gledališče film glasba slikarstvo

Italijanski godalni trio (s Tržačanom Gullijem) je nastopil v Washingtonu

NEW YORK, 26. — Italijanski godalni trio, ki je priredil koncert v Washingtonu v kongresni knjižnici, je dosegel velik uspeh. Trio tvorijo violinist Franco Gulli, violinist Bruno Giuranna in čelist Amedeo Baldovino. Igrali so dela Giardinija, Beethovna in Petrassija «z dovršenostjo — piše «Washington Post» — vredno dvorane, v kateri so igrali». «Umetnost in tehnika, ki jo je pokazal Italijanski trio — nadaljuje isti list — sta neprekosljivi. V miniaturi se nam nudi isti užitek, ki smo ga imeli ob poslušanju glasbe skupine Rimskih virtuozov.»

Književniki iz Slovenije in Srbije na medsebojnih obiskih

Združenje književnikov Srbije in Društvo slovenskih književnikov sta organizirala medsebojna gostovanja. V Beograd so odpotovali slovenski književniki Matej Bor, France Bevk, Tone Seliškar, Tone Potokar, Anton Ingolič, Ivan Potrč, Mira Mihelič, Dane Zajc, France Filipčič, Ivan Minatti, Dominik Smole in Lojze Krakar, ki so se najprej srečali s profesorji in študenti beograjske filozofske fakultete. Po načrtu so sledili nastopi v Kragujevcu in Kruševcu, kjer so nastopila ena skupina književnikov, druga pa je odšla v Novi Sad in Zrenjanin. V Slovenijo pa so prišli srbski književniki, ki so že v petek zvečer najprej nastopili v viteški dvorani ljubljanskih Križank. Goste je pozdravil pesnik Ciril Zlobec, nato pa so brali iz svojih del Desanka Maksimović, Čedomir Mirderović, Nikola Drenovac, Florika Stefan, Dušan Kostić, Branko Mekuli, Slavko Vukosavljević, Stevan Rajković in Skender Kulenović. Imenovani in še pisatelj Erih Koš so nato odgovarjali poslušalcem na razna vprašanja o njihovem ustvarjanju, o življenjskem revialnem življenju, o njemnem spoznavanju jugoslovanskih literatur itd. Naslednjega dne so v Kopru brali iz svojih del pesniki in pisatelji Miloš Oljača, Florika Štefan, Dušan Kostić, Mihailo Lalić, Stevan Rajković in Skender Kulenović. V imenu okrajnega sveta Svobode in prosvetnih društev jih je toplo pozdravil Ivan Mavsar, predsednik Sveta Igor Pelan pa je v srbske umetnike pisane besede na kratko predstavil občinstvu, ki je napolnilo dvorano. Z obilnim aplavzom so hvaležni poslušalci nagradili srbske književnike. Program gostovanja srbskih književnikov je obsegal še Novo mesto, Celje in Ptuj.

Kulturna izmenjava med Ljubljano in Celovcem

Načelnik za kulturo pri koroški deželni vladi dr. Otmar Pfandan in intendant celovškega gledališča Otto Hans Böhm sta prišla v Ljubljano z namenom, da se pripravi program za kontinuno kulturno izmenjavo v prihodnjem letu. Dogovorjeno je bilo, da bodo že v prvi polovici leta 1963 gostovali na Koroškem Ljubljanska Opera, Slovenska filharmonija, Slovenski oktet ter violinist Igor Ozim. Pri tem bo operno gledališče izvedlo Verdijevega Rigoletta ter Gotovacovo opero Ero z onega sveta, filharmonija pa bo posredovala vokalna glasbena dela — Renerjeva, Ninova, Čajkovskega in Ramoša. Obratno bodo iz Celovca prišli v Ljubljano člani Mestnega gledališča z Milčinskerjevo igro to Dijak prosjak ter znani moški zbor celovških madrigalistov. Verjetno pa bodo tudi v celovškem repertoarju celovškega gledališča v prihodnji sezoni uvrstili eno izmed jugoslovanskih dramskih del, morda prav zaradi, da v zvezi z življenjskim jubilejem tega pisatelja. Dejansko pa neva letos že 12 let, odkar se je začela plodna kulturna izmenjava med Koroško in Slovenijo. Bilo je leta 1950, ko je Ljubljanska Opera — kot sploh eden prvih jugoslovanskih ansamblov na povojnem gostovanju v Avstriji — nastopila v Celovcu.

Umrl je režiser Eugenio Salussolia

TURIN, 26. — Davi je umrl režiser RAI-TV Eugenio Salussolia. Imel je 57 let. Po diplomi akademiji za dramsko umetnost je režiral v raznih gledališčih, tudi tistih, ki so jih vodili Pirandeli, Benassi, Ricci. L. 1950 je prešel k radijski skupini v Turinu in je pripravil veliko iger vilo del.

Samo Hubad dirigira «Soročinski sejem» v Beogradu

V sredo bo v beograjski Operi premiera «Soročinskega sejma» Modesta Musorgskega, ki ga bo gost pripravlja ljubljanski dirigent Samo Hubad. Vodstvo beograjske Opere je povabilo Samo Hubada po velikih uspehih, ki jih je dosegel letos v Parizu, kot dirigent «Borisa Godunova». V izvedbi zagreške Opere in na svojem gostovanju na Japonskem. Izvedbo «Soročinskega sejma», ki ga je Hubad pred leti naštudiral z ljubljansko Opero, je tedaj posnelo na plošče podjetje Philips.

Vilma Bukovčeva v Bolgariji

Prvakinja ljubljanske Opere Vilma Bukovčeva, ki se je v njenih nastopih v Trstu tako radi spominjamo (in si jo spet želimo slišati), je te dni z velikim uspehom gostovala v bolgarskih mestih Varna in Ruse. Nastopila je kot Mimi v «La Bohème» in kot Tosca.

Nemškim šolam priporočena knjiga o koncentracijskih taboriščih

BONN, 26. — «Pot, po kateri smo šli», knjigo o koncentracijskih taboriščih, ki jo je napisal Bernhard Klieger, je večina prosvetnih ministrstev nemških «Laender» priporočila šolam. Ta knjiga, ki jo je izdal akcijski odbor bivših židovskih internirancev iz Belgije, opisuje življenje v taboriščih Auschwitz, Grossen in Buchenwald, pa tudi osmne pohode internirancev na kraju vojne.

* * *

AMSTERDAM, 26. — V Stedelijk Museumu v Amsterdamu je prirejena razstava del Renata Guttusa, ki nudi širok pregled dejavnosti umetnika v zadnjih letih.

* * *

VARAZZE, 26. — Posmrtne ostanke skladatelja Francesca Cilee, častnega meščana mestece Varazze, so odpeljali v Palmi v Calabro, rojstni kraj komponista, kjer bodo shranjeni v novem zgrajenem spomeniku. V Palmi Calabro slovesno bodo v dneh 28. in 29. novembra počastili spomin skladatelja.

TUDI V TUNIZIJI STRAHOTE POPLAV

Poročila navajajo 50 mrtvih med katerimi so štirje otroci

V Gafsi se je mnogo hiš porušilo - Dvanajst ur tropskega deževja je skoraj uničilo vse komunikacijske naprave, na letališču v Gabesu pa je bilo za ped vode

TUNIS, 26. — Grozne so posledice 12-urnega tropskega deževja v južni Tuniziji. Pokrajina okrog Gabesa je močno prizadeta tako po visokem številu smrtnih žrtev, kakor tudi po materialni škodi. Skoraj polovico stanovanj v oazi Tozeur so morali izpraznili, v bližnji oazi Nefta pa je 60 odstotkov stanovanj porušenih.

Pozneje so sporočili, da je mrtvih 50 in med temi so tudi štirje otroci. Takšna je bilanca poplav v južni Tuniziji. Pomagati pa je silno težko, ker so skoraj vse komunikacije pretrgane in ker je tudi letališče v Gabesu neuporabno; na njem je namreč za ped visoko vode.

V Gafsi, ki ima le 24.000 prebivalcev in ki je znana kot «prestolnica» tunizijskih fosfatov, se je mnogo hiš zrušilo.

Predsednik Burgiba je takoj poslal na mesto nesreče tri ministre, in sicer enega iz predsedstva, notranjega in zdravstvenega. Proti jutru se je stanje izboljšalo. Začela je prihajati nabrana pomoč v živilih in oblekah. Tiste, ki so ostali brez strehe, so spravili v javna poslopja.

V Rimu - 1 C

RIM, 26. — V Rimu je bilo danes zjutraj ob 7. uri 1 stopinjo pod ničlo pri jasnem vremenu. Zanimivo, da sta bili ob tej uri samo še dve drugi evropski prestolnici, kjer je bila temperatura tudi pod ničlo, in sicer Oslo (—3) in Zürich (—3). Ničlo pa so zabeležili v Beogradu, Pragi in na Dunaju.

Nesreče na cestah

MONZA, 26. — To noč je 23-letni Giuseppe Camisasca iz Monze z «giulietto» peljal domov 24-letno Franco Limido, ki se je udeležila nekega družinskega praznika v družini Martinetti. Verjetno ker so se šipe orosile, Camisasca ni pravočasno opazil nekega obcestnega zidu ter se z vso silo z avtomobilom zaletel vanj. Od petih oseb, ki so bile v avtomobilu, je bil takoj mrtev 24-letni Augusto Ciabattoni, enako stara Rosanna Motta pa je umrla takoj po prevozu v bolnišnico. Močno sta ranjena tudi Camisasca ter 15-letni Francesco Martinetti. Limido pa je samo lažje ranjena.

CREMA, 26. — Preteklo noč sta se 19-letna Elisa Maria in njen brat 22-letni Giuseppe Bettini z motorjem peljala proti domu v Spino d'Adda. Na cesti pa se je zaletel v motor neki avto; šele davi so našli trupli brata in sestre.

NOVARA, 26. — Mesar Vittorio Bosco, ki je imel 47 let, se je s 17-letno nečakinjo vračal v mesto, ko je na nekem ovinku izgubil kontrolo nad avtomobilom, ki se je zaletel v neko drevo. Bosca in nečakinjo so prepeljali v bolnišnico, kjer sta kmalu po prevozu umrla.

Zaradi kolesa sira dve osebi mrtvi

FORLI', 26. — Davi so karabinjerji aretirali 26-letnega Angela Gorija, ki je včeraj zvečer ubil 60-letnega Giuseppa Irmija. Ta je prej s puško streljal proti mladi svakinji Gorija, 26-letni Mariji Amadori, ter jo ubil. To se je zgodilo na neki pristavi na meji med Toskano in Romagno.

Kot se je ugotovilo, je šel Irmi, ki je živel sam v neki hiši, k stanovanju Gorija prosit za kolo sira. Ker je dobil negativen odgovor, je pograbil puško, ki jo je nosil čez ramo, ter ustrelil proti Amadorijevi, ki jo je ubil. Potem je nameril tudi proti svaku ženske, ki je takoj pritekel iz hleva, ter spet ustrelil. To pot pa je strel šel mimo. V istem trenutku pa je Gori pograbil kol, se zagnal proti Irmiju ter ga z udarci ubil. Gori je potem brez sledu pobegnil. Danes zgodaj zjutraj pa so karabinjerji našli in aretirali Gorija v neki hiši v San Paolo in Alpe.

Ni se obnesla presaditev ledvice pri 12-letni deklici

LONDON, 26. — Magda El Kasry, 12-letna deklica iz Egipta, ki so ji presadili ledvico, odvzeto njeni materi, je danes v bolnišnici Hammersmith umrla. Operaciji se je podvrgla prejšnji teden. Njena 32-letna mati Mazida si je opomogla po operaciji, ki je trajala sedem ur in pol. Stanje deklice pa je bilo hudo ves čas od presaditve.

Rodila je slepi dvojčki

RAVENNA, 26. — Neka mlada ženska je v bolnišnici rodila dvojčki, ki sta slepi. Ženska, ki ima 23 let in je begunka iz Tunizije, je pet let poročena in ima že druge štiri otroke, od katerih sta pa tudi dva slepa od rojstva.

RIM, 26. — Po presaditvi rožnice bosta zopet videla 18-letni Elpidio Ciccone in 13-letna Giulia Vittorini. Presaditev je opravil prof. Strampelli v dneh 14. do 16. oktobra. Vittorini je bila že popolnoma slepa in je že enkrat prestala presaditev rožnice, vendar pa tedaj presaditev ni uspela. Sedaj vidi popolnoma z levim očesom. Tudi njena starejša sestra je bila pred tremi meseci srečno operirana. Ciccone bo moral ostati še nekaj dni na opazovanju, toda verjetno bo zopet popolnoma videl po kratkem zdravljenju.

Drugo leto v Avstriji 48.000 tujih delavcev

DUNAJ, 26. — Prihodnje leto bodo v Avstriji zaposlili od 36 do 48 tisoč tujih delavcev. Lani je bilo zaposlenih samo 10.000. Med delodajalci in sindikati je bil sedaj dosežen sporazum, po katerem bodo prihodnje leto lahko zaposlili 36.000 tujih delavcev, če bo treba pa tudi 48.000.

Papež Janez XXIII je v nedeljo slavil svoj 81. rojstni dan

V DRŽAVI S. PAOLO

Pri letalski nesreči 26 oseb ob življenje

Verjetno sta dve letali trčili med seboj

RIO DE JANEIRO, 26. — Nad Paraibuno v Braziliji sta trčili dve letali, eno potniško in drugo zasebno. Na prvem je bilo 18 potnikov in 5 članov posadke, na drugem pa 3 osebe. Letali sta se zrušili na tla in vseh 26 oseb je izgubilo življenje.

Paraibuna je mestece ob reki enakega imena, kakih 100 km vzhodno od Sao Paula. Reševalna služba je našla ostanke obeh letal in potrdila, da so vse osebe, ki so bile v obeh letalih, mrtve.

Jugoslovanska delegacija v «Nuovo Pignone»

MASSA, 26. — Neka jugoslovanska delegacija gospodarstvenikov je obiskala tovarno «Nuovo Pignone». Delegacija se je pogajala za nabavo naprav za petrolejsko industrijo.

Povečanje Jugoslovanske tankerske plovbe

Jugoslovanska tankerska plovba v Zadru je povečala svoje ladjevje za dve novi plovni enoti s skupno nosilnostjo 33.400 ton. Ladjedelnica «Uljanik» iz Pulja je namreč zgradila za Jugoslovansko tankersko plovbo veliko motorno ladjo za razsuti tovor «Zletovo» z 18.400 tonami in tanker «Rudo» s 15.000 tonami. S predajo ladje «Zletovo» Jugoslovanski tankerski plovbi so končali z gradnjo serije treh ladij, namenjenih temu podjetju. «Ljubiji» in «Idriji» se je pridružila še nova plovna enota, namenjena za prevoz razsutega tovora. Ladja «Zletovo» je dolga 173 m, široka pa 22 m. Potiska jo ladijski dizel motor s 7500 KS, ki so ga prav tako zgradili v ladjedelnici «Uljanik». Ladja bo lahko plula s hitrostjo 15 milj na uro.

Tanker «Rudo» je šestnajsti tanker Jugoslovanske tankerske plovbe, če štejemo med njeno ladjevje tudi majhne tankerje, s katerimi razvažajo tovor vzdolž obale. Jugoslovanska tankerska plovba ima sedaj skupaj 36 plovnih enot z nosilnostjo približno 200.000 ton. S tem se je podjetje uvrstilo med največja pomorska podjetja v Jugoslaviji.

Za to zadrsko pomorsko podjetje grade v trogirski ladjedelnici «Jozo Lozovina-Mosor» še dva manjša tankerja po 1300 ton nosilnosti. Prvega izmed njiju bodo zgradili že prihodnjo pomlad.

Manifestacija za Otona Habsburškega

DUNAJ, 26. — Za 50-letnico Otona Habsburškega je avstrijsko monarhistično gibanje priredilo v Innsbrucku manifestacijo, ki se je je udeležilo okrog 4000 predstavnikov vseh avstrijskih dežel. Odobrili so resolucijo centralni vladi, ki naj bi pretresla Otonovo izjavo o lojalnosti do republike «v duhu, vrednem pravne države». Kot je znano, je preteklo leto vlada omenjeno izjavo zavrnila zaradi opozicije socialističnih ministrov.

Izginili so dragulji igralke

BEVERLY HILLS (Kalifornija), 26. — Ko se je igralka Donna Reed včeraj vrnila z weekenda, je odkrila, da so njeni dragulji, vredni 25.000 dolarjev (okrog 15 milijonov lir), izginili. Igralka se je z možem, producentom Tonyjem Owenom, in z otroki vrnila iz Palm Springsa, kjer je prebila «Thanksgiving Day».

Pet smrtnih žrtev pod ruševinami

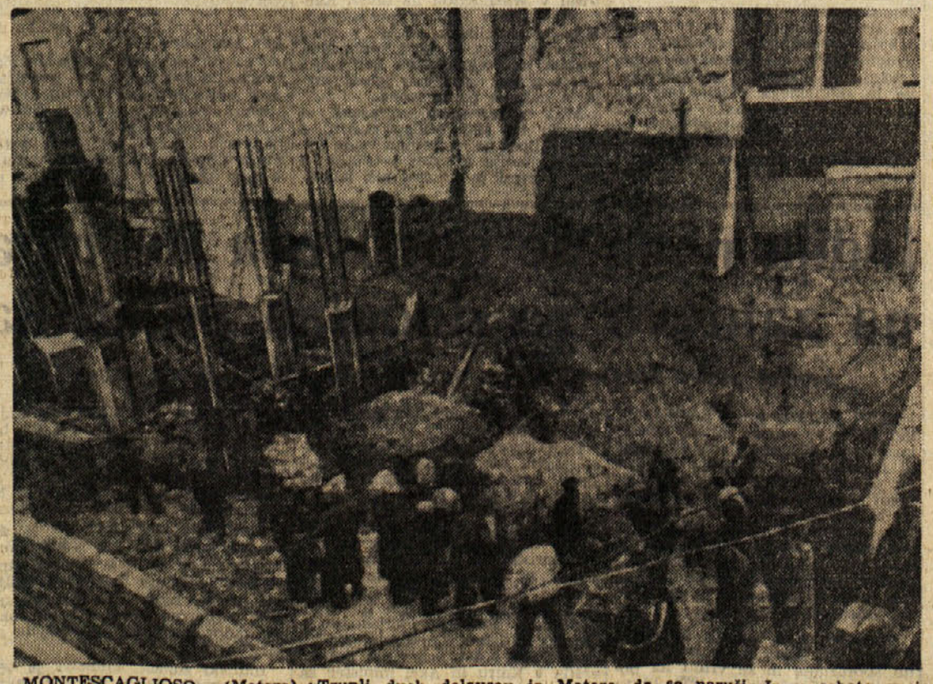

MONTESCAGLIOSO (Matera), 26. — Popoldne je bil tu na stroške občine pogreb petih delavcev, ki so našli smrt, ko se je neka stavba podrla. Pogreba so se udeležili parlamentarci tega okrožja, civilne, vojaške in cerkvene oblasti ter zelo mnogo občinstva. Med venci sta bila tudi venca ministra Colomba ter prefekta iz Matere. Trupli dveh delavcev iz Matere — Saveria Romana in Domenica Di Gioia — so potem prepeljali v njuno mesto.

Kot je znano, se je nesreča dogodila v soboto popoldne. Skupina osmih delavcev je kopala za temelje neke stavbe poleg neke stare stavbe, ki so jo pred kratkim izpraznili, ker je bila nevarnost, da se poruši. In v soboto se je res zrušila ter pokopala pod seboj osem delavcev. Stiri so takoj spravili izpod ruševin, toda eden je bil že mrtev. Druge so odkopali mnogo pozneje, zadnjega šele danes pozno dopoldne.

(Na sliki stavbišče, na katero se je sesula razmajana stara stavba.)

Kako je izginilo za 100 milijonov draguljev

PARIZ, 26. — Izginotje draguljev v vrednosti okrog 100 milijonov lir postavlja pariški policiji celo vrsto ugank, ko mora voditi raziskavo na podlagi treh prijav. V nobenem od treh najavljenih primerov ni bilo namreč mogoče doslej ugotoviti, ali gre za tatvine ali pa za nerodne izgube.

Znanstvenik Emile Girardeau, član akademije političnih in moralnih znanosti ter pomorske akademije, je prišel na policijski komisariat četrti Elizejskih poljan ter javil, da je iz blagajne nekega velikega hotela v prestolnici izginila njegova sijajna zbirka draguljev. Med draguljі, katerih vrednost se vrti okrog 75 milijonov lir, je neka biserna ogrlica, diamantna «riviére», razne zapestnice in prstani, uhani, zaponke in ure, ki jih je v zadnjih letih Girardeau kupil za ženo.

Blagajna, o kateri je govora v prijavi, se nahaja v oklepni sobi hotela ter ima kar najbolj popolno izdelan varnostni sistem. Vrata se lahko odpro samo z dvema ključema, od katerih ima enega klient, drugega pa vratar hotela. Girardeau, ki stanuje sedaj v Luzernu ali pa v Montecarlu, je zadnjič odprl blagajno v juliju, ker je moral zapreti vanjo neki dokument. Ko se je pretekli teden vrnil v Pariz, je v blagajni našel znatno vsoto denarja in dokumente, toda ugotovil je, da je izginila skrinjica z draguljі. Preiskavo vodi sodna policija.

Nič manj presenetljiv ni primer platinastega in diamantnega diadema, vrednega 20 milijonov lir, ki je izginil iz izložbe ene izmed največjih pariških draguljarn na Trgu Opere. Dragulj je izginil med 12.30 in 17.30 v petek. Na izložbi ni nikakega sledu kakega nasilja; da bi pa dragocenost ukradel kak klient, si je pa nemogoče misliti, ker uslužbenci trgovine vse osebe, ki vstopijo v trgovino, neprestano opazujejo.

Končno je Američanka Leslie Viner iz Washingtona pismeno sporočila pariški policiji, da je izgubila razne dragulje, in sicer naj bi se bilo to zgodilo 18. oktobra, ko se je Viner za kratko dobo nahajala v Parizu. Policija hoče dognati, zakaj je Viner šele mesec dni pozneje ugotovila, da ji manjkajo dragulji.

V ZAOSTALEM IRANU SE NEKAJ PREMIKA

Izvajanje agrarne reforme in šahova potovanja

Zaostalost zemljiškolastninskih odnosov - Povprečni letni dohodek od zemlje 56,5 dolarja - Nove oblike pomoči kmetom - Dvor se boji revolucije

Šah Riza Pahlevi je nedolgo tega potoval po svoji državi. To je storil v zvezi z dogodkom, oziroma dejanjem, ki ga je moč smatrati za enega največjih prebobratov v tisočletni fevdalni zgodovini Irana. Šah je ob tej priliki nosil s seboj ustrezne dokumente in zemljiške knjige, na osnovi katerih se je kmetom izročila v posest zemlja, kot to določa agrarna reforma, ki je stopila v veljavo letos januarja meseca. Akcija se je začela zelo reprezentativno: 12 marca je šah v pokrajini Maraga v prisotnosti novinarjev in tujih poslanikov izročil kmetov 520 zemljiških knjig. Izvajanje agrarne reforme pa se zdaj izvaja s še pospešeno hitrostjo. Predvideva se, da bo v vsej državi zaključena v teku dveh let. In tako bo konec fevdalizma, oziroma fevdov v stari Kirovi Perziji. V tej deželi, ki jo sestavlja 17 miljonov kmetov in pastirjev ter okrog 3 miljone meščanov (od tega skoro 2 miljona v glavnem mestu), se najmanj tri četrtine prebivalstva preživlja s poljedelstvom. Če ne upoštevamo nafte, ki jo tako izkoriščajo tuje družbe, sestavljajo pretežni del iranskega izvoza prav poljedelski pridelki. Toda, to poljedelstvo je skrajno primitivno in prinaša samo 4545 rialov, ali 56,5 dolarja povprečnega letnega dohodka. Najslabše je v pogledu lastniških odnosih: 250 družin ima v svojih rokah dve tretjini Irana. Agrarna reforma je doslej prizadela 290 latifundistov, na osnovi zakona pa je dovoljena posest «ki ne presega področje ene vasi».

Te fevdalne dinastije, ki povečini žive v Teheranu ali inozemstvu, žive kot prave pravcate pijavke na telesu kmečkega proletariata, kar je razvidno tudi iz študije višje ekonomske komisije, ki je proučevala odnose med njimi.

Ti odnosi, oziroma medsebojne obveznosti se najpogosteje ravnajo na osnovi tako imenovanih elementov proizvodnje», ki jih sestavljajo: zemlja, voda za namakanje, semena, živina in delo. Vsak «element» tega seznama, ki ga, seveda, določili latifundisti, velja 20 odstotkov, a to v najugodnejšem primeru. Zakaj, čeprav kmet v ta odnos prinaša delo in živino, mu vendar pripadata samo dve petini žetve.

Drugje je še slabše. V Araku lastnik zemlje lasti tretjino pridelka, v Farahanu polovico, a v Ispahanu dve tretjini. V Sirdžanu ostane kmetu četrtina ali petina žetve.

Na stotisoče kmečkih družin živi v skrajni revščini. Nepismenost je malone popolna. Ti ljudje pa tudi političnih pravic nimajo. Vsa mesta v iranskem parlamentu pripadajo 290 najbogatejšim družinam.

Vse, kar od veleposesti «presega meje ene vasi», država na osnovi omenjene agrarne reforme odkupuje, in sicer tako, da lastniku na osnovi ocenjene vrednosti izda bon, ki bo v teku 10 let izplačan. Kmet pa dobljeno zemljo plača po ceni odkupa, vrnitev tega pa še 10 odstotkov skozi 15 let.

Ljudstvo pa se še spominja nepopolnih poizkusov agrarne reforme v letih 1931 in 1937, ko so se kmetje združevali, da bi lažje odplačevali zemljo, pa so v kratkem času izgubili še to, kar so bili pridobili. Zato jih zdaj drava kreditira, a poleg tega — tako se zatrjuje — letno odplačevanje tudi ni tako težko, ker znaša polovico vrednosti dohodka, ki ga je kmet moral dajati veleposestniku.

Seveda vse skrbi in težave s tem niso prenehale, ker iranski kmet povečini ne pozna moderne gospodarjenja, oziroma, tehnično pomoč (orodje, semena in gnoj), zadruge in pa tako imenovane področne ustanove za razvoj, ki se bodo vzdrževale s tistimi desetimi odstotki razlike med kupno in prodajno vrednostjo zemlje.

Agrarna reforma bo nedvomno obremenila državo, v kolikor bo iz morala od dohodkov ki jih ima od petroleja (300 milijonov dolarjev letno) ali znanjih posojil, pripraviti sredstva za odkup zemlje ter organiziranje novih kmečkih gospodarstev.

Podvig je velik in drag, toda neodložljiv. «Agrarna reforma», je rekel šah ob priliki ene svojih turnej z zemljiškimi knjigami, «bi se ne mogla zavreti niti v primeru, ko bi jaz menjal o njej svoje mnenje».

Sicer pa mnogi menijo, da si šah Mohamed Reza Pahlevi, skupno s fevdalizmom reže tudi lastne noge, se pravi temelje, ki se je nanje opiral njegov prestol. Med dvorom in fevdalnimi dinastijami že od davna traja nekakšna vojna. Oče sedanjega šaha je znal, povsem podobno kot ruski car Peter Veliki, udariti z nogo in bičem, vendar pa je medsebojna odvisnost, zaradi potreb njihovega obstoja, stoletja ohranjala določeno vez med dvorom in omenjenimi fevdalnimi dinastijami.

Reza Pahlevi pa, ki je večji diplomat od svojega očeta, sledi povsem novim potem. Pred letom dni je premier Ali Amini, po njegovem nalogu, čeprav je sam milijonar, skušal deželo ozdraviti od korupcije in fevdalizma, pri čemer je dal zapreti vrsto poslancev, generalov in ministrov, ki so bili krivi za razne goljufije in zločine. Pa je odletel, brž ko je skušal oficirjem (ki predstavljajo drugi temelj prestola) znižati plače.

Njegov naslednik, Alam, pa skuša zdaj, tudi po nalogu šaha, izvesti agrarno reformo, ki naj bi likvidirala veleposestnike ter njihove sramotne privilegije na miren način. Šah si skuša pri tem, kot poročajo, pridobiti podporo in naklonjenost ljudstva. Seveda zahtevata to tudi čas in pa položaj Irana: na severu se namreč nahaja SZ, na drugi strani pa prav tako arabski Irak s svojimi socialističnimi idejami, ki z lahkoto prehajajo na to stran državne meje. Če poleg tega drži še to, da si dvor goreče želi agrarne reforme iz strahu pred revolucijo, potem bo rezultat nedvomno pozitiven: milijoni skrajno siromašnih ljudi bodo dobili zemljo, a skupno s tem, lahko rečemo, postopno tudi ostale pravice in večje svobočine. Vsekakor pa se v Iranu dogaja nekaj, kar bo zaključilo dolgo obdobje doslej obstoječih in veljavnih srednjeveških razmer.

Bo dobila zaposlitev...?

Slavna filmska umetnica Bette Davis, nad katero smo se še pred nekaj leti navduševali, je objavila oglas, s katerim prosi za službo. Jo bo morda dobila?

SLOVENSKI IZSELJENCI V ZDRUŽENIH DRŽAVAH

Da bi domača govorica ne utihnila...

Velikopotezni načrti v okviru mladinskih izseljenskih organizacij

V Ameriki živi in tudi deluje že tretji, ponekod tudi četrti rod slovenskih izseljencev. Nekateri teh otrok slovenskih staršev le s težavo obvladuje slovenski jezik. Prišli so pač v kotel, ki jih gnete in napravlja iz njih angleško govoreče ljudi. Mnogi dečki in deklice, fantje in dekleta, ki imajo zavedne starše in so včlanjeni v slovenskih društvih in berejo «Prosveto» ali kak drug slovenski časnik, pa se govorici svojih staršev še niso odmaknili. Se dobro jo obvladajo in nastopajo v slovenskih krožkih, pevskih zborih ali gledaliških družinah.

Ob neki priliki — bilo je to na ameriškem pikniku v Polhovem Gradcu, — sem o teh problemih govoril s predsednikom Slovenske narodne podporne jednote SNPJ Mr. Jožetom Culkarjem in z načelnikom finančnega odbora Mr. Donaldom Lotrichem, po rodu iz Vač nad Litijo.

O naših najmlajših mi je predsednik Culkar dejal:

«Izmed desetorice slovenskih društev je naša SNPJ med najmočnejšimi. Sirom Amerike imamo več sto društev, in v njih je včlanjenih okrog 70.000 članov, od tega 50.000 odraslih in kakih 20.000 v mladinskih odsekih, ki so raztreseni po vsej Ameriki.»

Da bi držali povezavo z vsemi najmlajšimi člani, izhaja pri vodstvu SNPJ v Chicagu slovensko-angleški mladinski list z angleškim naslovom The Voice of Young (Glas mladih). Sprva je izhajal ta list s povsem slovenskim besedilom. Zdaj pa število mladine, ki zna jezik svojih staršev, peša, zato prinaša mladinska revija, ki jo ureja urednik Prosvete Louis Beniger, za upravo pa skrbi novomeški rojak Milan Medvešek, dvojezične prispevke: v angleščini in v vsaki številki tudi po nekaj strani slovenskih tekstov, predvsem pesmi in krajših črtic.

«Tako povezujemo mladino slovenskih staršev, da bi prehitro ne utonila v tujem jezikovnem morju», pravita rojaka iz Amerike.

Mr. Donald Lotrich, ki je tudi eden glavnih sotrudnikov «Prosvete», ki izhaja v slovenskem jeziku vsak dan, vsako sredo pa ima še posebno angleško prilogo, pa je dejal takole:

«Ko smo bili mi mladi, smo si najbolj urili slovenski jezik v dramatičnih krožkih. Ko smo se učili vloge za posamezne igre, smo si pridobili največ slovenskega jezika. Gledališke sekcije v posameznih društvih so bile naše najboljše šole. Od takrat, ko je prišel ta rod v Ameriko, pa se je način življenja spremenil, in dramski krožki usihajo. Saj še ni dolgo tega, ko so se zbrali člani dramskega društva «Ivan Cankar» in uradno ukinili njegovo delovanje.»

Poročevalec chicaške «Prosvete» iz Clevelanda Mr. Frank Česen je o tej seji, na katero se je zbralo 60 rojakov, opisal vse težave, ki jih je imelo društvo, ker je bilo premalo igralcev. Ugotovil pa je, da je bilo na likvidacijskem občnem zboru, dne 7. aprila 1962 več članov, kakor na ustanovnem zboru v letu 1919. Ob razpustu je društvena blagajna imela nad 1000 dolarjev, ki so jih namenili v razne dobrodelne namene. Vsi navzoči člani likvidacijskega zbora so bili starejši, ki za zahtevamo odrsko delo niso več navdušeni niti fizično sposobni, mladino pa le s težavo pritegneš na odrske deske. Kljub likvidaciji dramatičnega društva «Ivan Cankar» deluje v Ameriki še nekaj naših gledaliških društev, ki goje igre lažje, vesele vsebine.

Včasih so naši izseljenci ustanavljali kulturna in druga društva. Pa tudi številni narodni domovi pričajo o agilnosti prvih naseljencev, saj jih imajo samo v Clevelandu, ki ga štejemo za največjo slovensko naselbino v Ameriki, devet. Ker pa elan naših prvih izseljencev peša, so začeli zdaj posvečati skrb domovom za ostarele Slovence. Prvi že stoji in dela v Floridi v Kaliforniji. Druge grade zdaj v Clevelandu. Zdaj pa je vodstvo SNPJ poživilo akcijo, da bi aktivizirali svoje najmlajše člane. Za 20.000 članov je treba poskrbeti, da jih zavedne ohranijo rodu svojih staršev.

V okviru glavnega odbora SNPJ deluje poseben mladinski odsek, ki ima svojega mladinskega ravnatelja, to je Mr. Janiga. Na poslednji seji glavnega odbora je Janiga poročal o razgibanem delovanju posameznih mladinskih odsekov, ki se izživljajo predvsem v športu. Mnogo razgibanosti prinašajo tudi tekmovanja za lepotice SNPJ. V okviru mladinskega odseka delujejo tudi razni risarski in fotoamaterski odseki.

Vse od letošnje jeseni pa do pomladi prihodnjega leta bodo v mladinskih odsekih SNPJ razne prireditve, ki bodo zaključene s trodnevno bratsko proslavo. V teh akcijah sodelujejo mladinci SNPJ v starosti od 10 do 18 let. Tridnevni spored bo obsegal: konvenčno zborovanje, mladih delegatov, kulturno-mladinski festival, razstavo ročnih del ter družabno prireditev.

Ta kampanja in spomladanske slovesnosti bodo v proslavo 50-letnice mladinskih odsekov pri SNPJ in 25-letnica mladinskih krožkov. V tem osemmesečnem tekmovanju je izdelal osrednji odbor mladinske direkcije pri SNPJ razvrstitev vseh krožkov v tej naši izseljenski organizaciji s članstvom 70.000 članov. Vse obširno ozemlje Amerike je Janiga razdelil v delavno območje SNPJ v pet geografskih okrožij po posameznih državah ZDA.

Za zmagovalce v tej kampanji so določene denarne in druge nagrade.

To bo eno doslej največjih srečanj slovenske mladine v ZDA, ki bo gotovo rodilo dobre uspehe.

JOZE ZUPANCIC

MED PONOSNIMI NOMADSKIMI PLEMENI NA ROBU SAHARE

«Plavi ljudje», ki naj bi bili baje potomci preživelih ljudi Atlantide

V nasprotju s splošno miselnostjo v Afriki, ima pri «plavih ljudeh» ženska vrsto prednosti - Veliki sejmi, kjer se poje, pleše in recitirajo pesmi

GOULIMINE (Maroko), novembra. — V južnem predelu Maroka, na robu Sahare, to je v onem delu velikega maroškega Juga, ki se razteza med Goulimine in Zagoro, živijo plemena, ki jim pravijo «plavi ljudje». Gre za plemena nekega naroda, ki se v svojem bistvu, v svojih navadah in po svojem poreklu močno loči od ostalega ljudstva Maroka. So to nomadi, ki žive na robu velike puščave.

Eden izmed razlogov, da so tem plemenom nadeli ime «plavi ljudje», so njihova oblačila, ki so temno plave barve. Med prebivalci Maroka pa krožijo na njihov račun čudne legende. Nekateri pravijo, da so «plavi ljudje» potomci onih redkih ljudi, ki so se rešili ob izginotju Atlantide. Tudi sama Atlantida je več ali manj plod fantazije in bi naj se bila raztezala na Atlantskem oceanu, ostalo pa naj bi od nje, potem ko se je pogreznila v morje, nekaj kosov, ki tvorijo danes Groenlandijo, Azorske ter Kanarske otoke.

Če je res, da je nekdanja Atlantida bolj plod fantazije kot resničnosti, je tudi res, da se «plavi ljudje» povsem ločijo od ostalih afriških narodov. V plemenih «plavih ljudi» so moški zelo visoki, imajo nekako plemenito držo in obnašanje in v njih je sploh nekaj plemenitega in strogega. Ženske pa so misteriozno privlačne, imajo izrazite oči in jim pripisujejo tudi izredne sposobnosti predvidevanja, rekli bi raje večjo sposobnost v napovedovanju bodočnosti, čemur sicer pravimo tudi vraže. Nekateri se te sposobnosti žensk v plemenih «plavih ljudi» celo bojijo. Posebno zanimive so tudi obleke, s katerimi se oblačijo. Gre predvsem za plave tančice, ki spreminjajo te ženske v nekakšna bitja iz fantastične znanosti. Moški si barvajo oči v plavo, ženske pa so močno tetovirane.

«Ginajkokracija»

Posebnost «plavih ljudi» je nekakšen matriarhat, ki pravzaprav ni matriarhat v osnovnem pomenu besede, pač pa nekakšna nadoblast ženske, iz katere izhaja marsikatera navada. Iz tega na primer izhajajo za afriško miselnost čudni odnosi, ko je ženska višje cenjena od moškega. Izvor tega si v plemenih «plavih ljudi» razlagajo s tem, da je Atlantidi vladala kraljica. Če pa bi hoteli to raztolmačiti z zgolj realističnega in znanstvenega vidika, izhaja ta «ginekokracija» iz dejstva, da so živeli in živijo tu ljudje kot nomadi v šotorih, kjer je spolno življenje dokaj nekontrolirano, tako da nihče ni za gotovo vedel in ne ve, kdo mu je oče, dočim za gotovo ve le, kdo mu je mati.

Zaradi omenjene prednosti ženske nad moškim se je udomačila navada, da se v družinah ali plemenih deduje po materi in ne po očetu. Če neki moški iz enega teh plemen vzame žensko iz drugega plemena, njegovi otroci ne bodo pripadali njegovemu plemenu, pač pa plemenu njegove žene in če se neka ženska poroči z moškim iz drugega plemena, logično, pritegne svoje potomce iz tujega plemena v svoje.

Tudi sicer uživa ženska vrsti prednosti. Ena teh je ta, da vse od pubertetne dobe do poroke živi popolnoma svobodno življenje. Tudi glede seksualnega izživljanja. In ženske teh plemen se poročijo razmeroma pozno t. j. v starosti od 20. do 25. leta, dočim se v arabskih narodih deklice zelo zgodaj možijo. Ni redko, da je trinajstletno dekletce že zakonska žena. Stališče, ki ga ima glede tega družba do ženske bi se dalo primerjati s stališčem, ki vlada v severni Evropi. Zato je tembolj čudno, da je kaj takega možno v Afriki, kjer je ženska še vedno zelo zapostavljena. Tudi kadar se ženska poroči, ohrani veliko svobode in je po navadi najbolj upoštevan član družine in celo skupnosti.

«Sončni dan»

Priti v stik z enim izmed «plavih ljudi», je zelo zanimivo. Moški so bolj tihi, malone nedostopni. So kot kake sfinge. Pred žensko, celo pred lastno ženo «plavi človek» niti ne kadi, niti ne je, celo niti denarja ne sprejme.

Vse drugačne so ženske, ki so zelo sproščene, zgovorne. Tudi pred tujcem. Na dlani imajo vse ženske tetoviran znak križa, ki pa nima nobene zveze s krščanskim križem, pač pa predstavlja «sončni dan», v katerem središče predstavlja Zemljo, štirje kraki ali žarki pa predstavljajo zoro, poldan, večer in mrak. Podobne znake dobimo tudi v grafitih Buhuslana pri starih perujskih Inkih. To je zelo čudno «sorodstvo», ki bi ga lahko na razne načine tolmačili, vendar bi bilo vsako tolmačenje preveč drzno. Značilno pa je, da je omenjeni križ pogost okras na draguljih, ki jih nosijo ženske plemen «plavih ljudi».

Rekli smo že, da so plemena «plavih ljudi» nomadi. Pretežna večina so res izključno nomadski pastirji, ki redijo le ovce in kamele. To je njihov glavni vir dohodkov. Njihove dirkalne kamele so zelo znane.

«Plavi ljudje» so zelo ponosni in so se vedno upirali Arabcem ter vsakomur, ki se je predrznil v «njihovo» področje. Pobili so že veliko raziskovalcev in se mnogokrat borili tudi proti francoskim četam v Maroku. Kaže, da so ta plemena zadržala tudi naval črnopoltih ljudi, da se niso prerinili do obal Sredozemskega morja preden so ta severnoafriška področja zasedli Arabci in Berberi. O «plavih ljudeh» je zgodovina zelo skupa. Odtod toliko legend.

Družbeno se «plavi ljudje» delijo na tri kaste ali sloje: v plemenitaše, ki si lastijo oblast nad plemeni. Druga kasta so sluge, ki pa prav tako tvorijo plemena, odvisni pa so od plemiške družine. Pripadniki te plasti opravljajo v glavnem vsa dela in tudi plačujejo davek, po potrebi pa služijo kot vojščaki. Najnižji sloj so sužnji, ki pa dejansko niso sužnji, pač pa potomci črncev, ki so jih nekoč «plavi ljudje» zajeli v borbah in žive sedaj v sklopu plemen kot pastirji in tu ali tam tudi kot poljedelci. Kljub tej socialni razdelitvi vlada v plemenih «plavih ljudi» nekakšna «demokracija», ki pa se omejuje izključno na praznične dneve, ko se člani vse skupnosti nemoteno zabavajo ne glede na njihov družbeni položaj.

Turistična atrakcija

Vsako soboto se velike karavane «plavih ljudi» zbirajo v Goulimine, v središču, ki je kakih 800 km od Casablance. Pravzaprav gre za tržne manifestacije, kamor «plavi ljudje» pripeljejo na prodaj kamele in ovce, da bi kupili hrano, predvsem žito in sladkor. Plemena so zelo siromašna, toda «plavi ljudje» so zelo skromni in čisti. Zelo resno spoštujejo tudi svoje nepisane zakone.

Tržni dnevi v Goulimine so tudi atrakcija za turiste. Po opravljenih tržnih poslih se namreč «plavi ljudje» zbirajo na malih trgih, kjer pojejo, igrajo, plešejo in deklamirajo svoje narodne pesmi. Imajo svoje ljudsko slovstvo, ki je zelo bogato. Opevajo predvsem ljubezen in Saharo in tudi življenje, ki se izraža v legendah. Zdi se, kot bi to bil narod pesnikov.

E. B.

Ženska uživa pri «plavih ljudeh» vrsto prednosti pred moškim. Predvsem je že v mladih letih zelo svobodna, tudi v spolnem izživljanju pred poroko. Sicer pa je v družini ali v skupnosti nekakšna gospodarica. Mož jo zelo spoštuje in se je skoraj boji

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Ponte in Gombač razstavljata v Vidmu

V tržaškem umetniškem okolju se dogaja nekaj, kar lahko imenujemo upadanje umetnostnega potenciala našega mesta. Javlja se pa v tem, da vedno več mlajših, ki v Trstu nimajo kje razstavljati, privabljata Videm in Gorica. To se dozdeva kot posledica tega, da se je prenehalo razstavljanje v barih, da se galerija San Giusto več ne odpre in da še ni nadomestila za ukinjeno galerijo Novega gledališča. Taka so dejstva, a njih korenine segajo globlje; kam pa, trenutno ni naša naloga ugotavljati. Ugotavljamo pa, da v Vidmu spet razstavlja par Tržačanov. Sta to Tullio Gombač in Bruno Ponte, ki ju je povabil novoustanovljeni Centro Friulano Arti Plastiche

Ponte je dokaj znan in že večkrat nagrajen slikar, ki se v poslednjih letih neumorno ukvarja z jedkanjem. Izšel je iz impresionistično občutenega ekspresionizma in se razvil v svojstvenega predmetno ustvarjajočega iskalca novih slikarskih vrednot. Kot v temperah, tako tudi sedaj v jedkanicah z veliko ljubeznijo vsestransko razvija drobna slikarska odkritja in tehnične domisleke, ki jih kvantitativno združuje v enotno zaokrožene, navidezno abstraktne grafike Vsega razstavlja devet dvobarvnih in prav toliko enobarvnih jedkanic. Med poslednjimi še najdemo njegove znane kraške motive, dočim se pa v dvobarvnih delih že kaže stremljenje, podati tudi površinsko razgibanost snovi tega, kar upodablja. In tako v nekaterih delih res doseže višek plastičnih učinkov kot npr. v delih «Fragment v modrem» in «Arheološki ostanki». To, kar nam Ponteja tako približuje, pa je predvsem nevsiljivo posebnjaška a plemenita zasnova, ki nam odkriva lepoto tudi tam kjer je sicer mnogi več ne vidijo.

Mladi Tullio Gombač je manj znan. Kot grafik nastopa šele dve leti. Hkrati dokončuje študij za strojnega inženirja. Razstavlja enaindvajset listov, ki pa niso čiste jedkanice. So to izredno fini odtisi, strogih, skoro hladnih oblik, odločno izrezanih iz tanke kovine, ki je na površini izjedkana. Torej istočasni tisk nekakih kliševev, ki so obenem odtisna plošča jedkanice. S tem postopkom dobe njegovi listi videz nenavadno jasne risbe, v kateri izstopajo akvatintno obsenčene oblike na čisto beli podlagi. Dobljeni učinki so nedvomno slikarsko pozitivni, ker tako popolni kontrasti so v pravi ujedanki nemogoči. Gombačevi listi nosijo sicer zelo stvarne nazive, kot npr. plesalka, pelikan, karavela, zde se pa precej abstraktizirani, čeprav ponekod dobro ločimo luno, cvetico, gobo ali predpotopno bitje. Najpristneje pa se Gombač izživlja povsod tam, kjer se uveljavlja njegova tehnično dojemajoča občutljivost konstruktorja, ki pronica zlasti v listih «Sila snovi», «Konpenetracija», «Medrezi» in «Nedoločna kovinska oblika».

MILKO BAMBIČ

HOROSKOP

OVEN (od 21. 3. do 21. 4.) Dobro premislite, preden storite dokončne poslovne korake. Srečne ure z drago osebo. Zdravje odlično.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Vaš uspeh vam bo zagotovil še večji ugled. Ne bodite neodločni. Zdravje dobro.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Sprejeli boste ugodne poslovne ponudbe. Udeležili se boste zanimive sprejema. Zdravje dobro.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Zadovoljujoč svoji iznajdljivosti boste premagali vse težave. Storite vse, da rešite neko prijateljstvo. Pazite na zdravje.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Ne prepustite se z nekim nakupom. Na večer se skušajte razvedriti. Zdravje izvrstno.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Najprej rešite vsa viseča vprašanja. Nepričakovan predlog vam bo omogočil uresničitev čustvenega načrta. Zdravje prav dobro.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Ne odpovejte se svojemu najnovejšemu načrtu. Vaš optimizem je popolnoma utemeljen. Zdravje zelo dobro.

ŠKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Bodite kar najbolj previdni v svojem denarnem poslovanju. V čustvenih zadevah se nikakor ne prenaglite. Zdravje odlično.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) V teku jutra boste sklenili dober posel. Upoštevajte dobro voljo družinskega člana. Zdravje prav dobro.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Naleteli boste v svojem delu na manjše težave. Prehoden nesporazum v družini. Nervoznost.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Ne sprejemajte dela in odgovornosti drugih. Ne presojajte ljudi po prvem vtisu. Zdravje dobro.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Z vašim posredovanjem se bo razčistil nesporazum med prijatelji. Utrdili boste svoj ugled med novimi znanci. Zdravje odlično.

RADIO VELE-IZOR

TOREK, 27. NOVEMBRA 1962

Radio Trst A

7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba in koledar; 11.30 Sopek slovenskih pesmi; 11.45 Vrtiljak; 12.00 Pomenek s poslušalkami; 12.30 Iz tedenskih glasbenih sporedov; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Ansambel Franco Vallisneri; 17.20 Lahka glasba; 18.00 Italijanščina po radiu; 18.15 Umetnost, književnost in prireditve; 18.30 Orkester v preteklih stoletjih; 19.00 Pisani balončki; nato Znane melodije; 20.00 Šport; 20.30 Ameriški motivi; 21.00 Ivan Pregelj: «Tolminci»; 21.30 Koncert sopranistke Ileane Meriggioli; 22.00 Misli in nazori; 22.15 Plešite z nami; 23.00 Orkester Stan Kenton.

Trst

12.00 Plošče; 12.25 Tretja stran; 13.15 Kot juke box; 13.35 Pacciori in njegov orkester; 14.00 Literarna oddaja; 14.30 Italijanski arhiv redkih skladb.

Koper

6.15 Jutranja glasba; 7.00 Prenos RL; 7.15 Glasba za dobro jutro; 11.00 Otroški kotiček; 11.30 Na programu Karol Pahor in Marko Tajčevič; 12.00 Glasba po željah; 12.35 Lahka glasba; 12.50 Nadaljevanje glasbe po željah; 13.40 V ritmu z orkestri; 14.00 Zabavne popevke; 14.30 Mladinski zbori; 15.30 Polka je ukazana; 16.00 Melodije iz filmov; 16.30 Tretja stran; 16.45 Iz oper P. I. Cajkovskega; 17.40 Glasbene sanje in želje; 18.00 Prenos RL; 19.00 Kvartet Cetra; 19.30 Prenos RL; 22.15 Igrajo Luter, Barnet in Touff; 22.40 Glasba za lahko noč; 23.00 Prenos RL.

Nacionalni program

6.30 Vreme na italijanskih morjih; 8.20 Omnibus; 10.30 Šola; 11.00 Nadaljevanje Omnibusa; 12.00 Jih pojemo danes; 13.20 Nekdanji uspeli motivi; 13.55 Vreme na italijanskih morjih; 15.15 Upodabljajoča umetnost; 15.45 Italijanske pesmi in plesi; 16.00 Program za najmlajše; 16.30 Operna glasba s plošč; 17.25 Simfonični koncert; 19.10 Oddaja za delavce; 20.25 Gounodova opera «Faust».

II. program

8.00 Jutranja glasba; 8.35 Poje Anita Traversi; 9.35 Dobrodošle pred mikrofon; 10.35 Pesmi; 11.00 Glasba za vas, ki delate; 14.05 Pevci; 14.45 Plošče; 15.00 Operni pevci; 15.35 Pisan popoldanski spored; 16.35 Orkester Stanley Black; 16.50 Italijanske narodne pesmi; 17.35 Mala ljudska enciklopedija; 17.45 Vaš juke box; 18.35 Enotni razred; 18.50 Vaši izbranci; 20.25 Glasbeno nagradno tekmovanje; 21.45 Večerna glasba; 22.10 Jazz v Italiji

III. program

18.30 Gospodarska rubrika; 18.40 Tuji periodični tisk; 19.00 Stare francoske skladbe; 19.15 Nemška kultura; 19.30 Vsakovečerni koncert; 20.30 Revija revij; 20.40 Mozartove skladbe; 21.20 Skladbe G. F. Malipiera; 22.15 Literarna oddaja; 22.45 Glasba danes.

Slovenija

5.00 Dobro jutro! 8.05 Dueti iz francoških oper; 8.30 Zabavni kaleidoskop; 8.55 Radijska šola; 9.25 Glasba ob delu; 9.45 Štiri skladbice Borisa Franka; 10.15 Bjelinski: Koncert za klarinet in godalni orkester; 10.40 Napredujte v angleščini; 10.55 Pozor, nimaš prednosti!; 12.05 Kmetijski nasveti; 12.15 Kvintet Niko Štritof; 12.30 Pol ure v vedrem ritmu; 13.15 Obvestila; 13.30 Iz pravljičnega sveta; 14.05 Radijska šola; 14.35 Priljubljene viže; 15.15 Francoska pianistka Monique Haas; 15.30 V torek na svidenje; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Koncert po željah; 18.00 Aktualnosti doma in v svetu; 18.10 Stoglavi virtuozi; 18.45 S knjižnega trga; 19.00 Obvestila; 18.05 Zvozne razglednice; 20.00 Zabavni orkestri; 20.15 Radijska igra; 20.40 Allegro con passione; 20.50 Zabavne melodije; 21.20 Glazunov: Simfonija št. 7; 22.15 Popevke in šlagerji; 23.05 Po strunah in tipkah; 23.20 Skupni program JRT.

Ital. televizija

8.30, 12.15, 15.00 Šola; 17.30 Program za najmlajše; 18.30 Nikoli ni prepozno; 19.00 Dnevnik; 19.15 Slikarstvo, kiparstvo in arhitektura; 20.20 Šport; 20.30 Dnevnik; 21.05 Film: «Med polnočjo in zoro»; 22.30 Spomin na Enrica Matteia.

II KANAL

21.05 Anketa: Novi meščani; 21.40 «Il paroliere, questo sconosciuto»; 22.40 Dnevnik; 23.00 Na pragu znanosti.

Jug. televizija

Ni sporeda.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 10.5, najnižja 5, ob 19. uri 7; zračni tlak 1027.5 raste, veter 4 km jugovzhodnik, vlage 56 odst., nebo 2 desetini pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 12.8 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, TOREK, 27. novembra Bernard
Sonce vzide ob 7.19 in zatone ob 16.25. Dolžina dneva 9.06. Luna vzide ob 7.07 in zatone ob 16.57
Jutri, SREDA, 28. novembra Jakob

SKLEPČNA RESOLUCIJA DRUGEGA KONGRESA TRŽAŠKE FEDERACIJE KPI

Kongres obvezuje tržaške komuniste da se borijo za pravice Slovencev v Italiji

Odobravanje vzpostavitve normalnih odnosov z Zvezo komunistov Slovenije - Izvolitev novega federalnega odbora in drugih organov ter delegatov za kongres KPI - Zborovanje senatorja Terracinija

Senator Terracini govori na zborovanju KPI v kinu Arcobaleno

V nedeljo zvečer se je zaključil drugi kongres tržaške avtonomne federacije KPI, ki se je začel 22. t.m. Po poročilu federalnega tajnika Paola Seme se je razvila obširna diskusija, katere se je udeležilo 46 delegatov. Ob zaključku kongresa so bili izvoljeni nov federalni odbor, federalna kontrolna komisija, razsodišče in delegati za deseti vsedržavni kongres KPI, ki bo v Rimu.

V novi federalni odbor so bili izvoljeni: Attilio Battilana, Marija Bernetič, Nereo Bullo, Giuseppe Burlo, Jole Burlo, Giorgio Canciani, Arturo Calabria, Lino Crevatin, Antonino Cuffaro, Mario Colli, Mario Ervatti, Dušan Furlan, Gabrijela Grbec, Stanka Hrovatin, Gastone Millo, Giordano Pacco, Sergio Perini, Davide Peseatori, Lucijan Padovan, Giuseppe Pogassi, Luciano Roncelli, Paolo Sema, Karel Šiškovič, Albin Škrk, Claudio Tonel, Silvano Tosolini, Vittorio Vidali, Laura Weiss, Adolf Wilhelm, Bruno Zecchini in Armida Zobec.

V kontrolno komisijo so bili izvoljeni: Sergio Bravin, Antonio Cattonar, Danilo Cociancich, Franc Gombač, Umberto Lussi, Vittorio Poccecai, Ricciotti Santalesa, Mario Slavec, Bonomo Tominez, Mario Zambom in Vera Zuzek.

Za člane razsodišča pa so izvolili: Massima Bortolottija, Teodora Cergola in Libera Sorini.

Nadalje so kongresisti izvolili štiri delegate, ki bodo zastopali tržaško federacijo KPI na 10. vsedržavnem kongresu KPI v Rimu, in sicer: Vittoria Vidalija, Paola Semo, Attilia Battilano in Gabrijelo Grbec.

Kot smo že omenili, so delegati pred zaključkom kongresa sprejeli resolucijo, v kateri je na prvem mestu omenjena borba za mir. V tej zvezi je v resoluciji rečeno, da mora biti prva in osnovna naloga pri delu in borbi tržaških komunistov iskanje stikov in sporazumov z vsemi silami, skupinami in osebnostmi, ne glede na njihovo politično, ideološko, socialno ali rasno pripadnost, da se čimbolj razširi in pospeši borba za mir v našem mestu. Resolucija poudarja, da predstavljajo mirna koeksistenca, popuščanje mednarodne napetosti in razorožitev edino alternativo za mir. V zvezi z okrepitvijo akcije za demokratično zunanjo politiko vlade, se v resoluciji omenjajo pozitivni rezultati, ki so bili doseženi s sporazumom o trgovinskem prometu s Češkoslovaško in izboljšanje odnosov med Italijo in Jugoslavijo, kar nudi možnost za nadaljnji razvoj odnosov s tema dvema deželama in z drugimi deželami.

«Drugi kongres odobrava vzpostavitev normalnih odnosov med tržaško federacijo KPI in Zvezo komunistov Slovenije za poglobitev medsebojnega spoznavanja z diskusijo in z vzporeditvijo zadevnih položajev, kar naj predstavlja nadaljnji doprinos k izboljšanju odnosov med dvema narodoma in dvema sosednima državama».

V poglavju «Za realno usmeritev na levo», resolucija poudarja, da je značilnost italijanskega notranjega položaja sprememba na političnem področju z ustanovitvijo vlade levega centra in s progresivnim poslabšanjem njene politike.

V poglavju «pravice Slovencev» je rečeno: «Osnovni element za dejansko demokratično obnovo vsake stranke in vsakega gibanja, k. se sklicuje na demokracijo in na ustavo, je obramba narodnostnih pravic slovenske manjšine.

Drugi kongres odobrava resolucijo osrednjega vodstva KPI glede tega vprašanja in obvezuje tržaške komuniste na nadaljevanje borbe proti nasilstvu, diskriminaciji, ščuvanju narodnostne mržnje, proti vsaki asimilaciji manjšine, za zagotovitev Slovencem v vsej deželi, v popolni enakopravnosti, svoboden razvoj na vseh področjih gospodarskega, socialnega in kulturnega življenja.

Komunisti teh področij imajo zgodovinsko nalogo, da utrjujejo borbo za bratsko enotnost med Italijani in Slovenci, da razkrinkujejo vsak poskus razdvojitve in ošibitve ter vsak poskus, da se podreja slovenska manjšina vladnim načrtom.

Kongres obvezuje slovenske tovariše na nadaljnji prispevek za izboljšanje vsebine organa za slovensko manjšino «Dela», na povečanje akcije za širjenje tega lista kot sredstva za okrepitev borbe za slovenske pravice, za demokracijo in za mir».

V poglavju, ki govori o avtonomni deželi, je med drugim rečeno, da drugi kongres obvezuje tržaške komuniste, naj seznanijo prebivalstvo z deželnim posebnim statutom, z njegovo politično, gospodarsko in socialno vsebino, ki mora postati sredstvo za borbo za demokracijo in za gospodarski preporod.

Nadalje resolucija obravnava borbo delavcev za njihove pravice in posveča obširno poglavje vprašanju borbe za novo in čim širšo enotnost delavskih sil s kmeti, obrtniki, trgovci in drugimi sloji prebivalstva.

Na političnem področju pa je «utrditev bratskih odnosov s socialistično federacijo, čeprav v medsebojnih diskusijah in različnih političnih stališčih, pogoj za nadaljnjo razširitev enotne akcije, za dvogovor z delavci drugih strank, socialdemokrati in republikanci, z množico katoliških delavcev, na osnovi skupnih interesov in potreb po dejanski obnovitvi politične orientacije ter gospodarskega in socialnega življenja.

Nato resolucija obširno govori o vprašanju borbe za utrditev partije in postavlja pred tržaške komuniste kot prvo točko bodočih borb, kampanjo za prihodnje politične volitve.

V okviru kongresa je bilo v nedeljo dopoldne v dvorani kina «Arcobaleno» javno zborovanje, na katerem je govoril senator Terracini o temi «Komunisti v sedanjem položaju». Terracini je ostro kritiziral politiko sedanje vlade levega centra, ki ni znala do sedaj rešiti niti tistih vprašanj, ki so bila označena v vladnem programu. Glede zunanje politike vlade pa je poudaril, da se bodo komunisti vedno borili proti vsem tujim vojaškim bazam v Italiji in dejal, da komunisti zahtevajo, da se Italija vključi v neatomsko področje skupno z Balkanom in drugimi srednjeevropskimi področji. Glede slovenske manjšine v Italiji pa je dejal, da so bile narodnostne manjšine v preteklosti žarišče konfliktov. Zato KPI zahteva, da italijanska vlada uveljavi ustavo in da izda ustrezne ukrepe v korist slovenske manjšine. Ob zaključku svojega govora je dejal, da bo volilna kampanja KPI za prihodnje politične volitve slonela na zahtevah dejanskega levega centra, in sicer na zahtevi po nacionalizaciji še drugih proizvodnih sredstev, po dejanski in demokratični agrarni reformi in predvsem na zahtevi, da se enkrat za vselej uveljavi republiška ustava.

NAROČITE se na

PRIMORSKI DNEVNIK

za leto 1963

že sedaj in ne čakajte novega leta.

Tako dobite list veliko ceneje in poleg tega še lepo slovensko knjigo.

Telefonirajte na št. 37-338

Uprava
PRIMORSKEGA
DNEVNIKA
Ul. sv. Frančiška 20

PRIJATELJI TUJE LASTNINE NE MIRUJEJO

Iz nezaklenjenega avtomobila so odnesli pravcato garderobo

V uradu biološkega inštituta so ukradli vrečo s 300.000 lirami

Neznani tatovi so ponoči odnesli iz avtomobila TS 50765, ki ga je njegov lastnik Antonio Calabrese iz Ul. Tigor parkiral v Ul. S. Vito, večje število predmetov v vrednosti okoli 120.000 lir.

Calabrese je bil tako nepreviden, da ni zaprl zadnjih desnih vrat vozila. Tako niso imeli tatovi nobene težave priti v notranjost vozila. Plen pa je bil zelo bogat: 5 moških in dva ženska dežna plašča, ena prešita odeja, zavoj s štirimi dvojnimi rjuhami, dve ženski srajci, popoln namizni servis za 6 oseb, pet brišač, 5 krp ter en volnen pulover.

* * *

Emilija Mikac, stara 43 let s Trga Stare mitnice 16, je pred nekaj dnevi oprala dežni plašč ter ga obesila na hodniku v zadnjem nadstropju poslopja. Med 12.30 in 16. uro popoldne ji je plašč odnesel neznan tat.

Dvanajstletni Claudio Valencich pa je imel več sreče. Neznan tat mu je ukradel skuter, toda že po nekaj urah je prišel spet do vozila. Preteklo soboto zjutraj je Valencich parkiral lambreto v bližini svojega doma v Ul. Boito 8. Nekaj ur pozneje je opazil, da je vozilo izginilo. Takoj se je podal na policijski komisariat pri Sv. Soboti, kjer je prijavil tatvino. Ves žalosten se je potem napotil peš proti Trgu Valmaura, kjer ga je čakalo veliko presenečenje: ob pločniku je bila parkirana njegova lambreta, nepoškodovana, toda brez kapljice goriva.

* * *

Neznani tatovi so ponoči med soboto in nedeljo obiskali urade v Biološkem inštitutu ter odnesli platneno vrečo v kateri je bilo shranjenih okoli 300.000 lir. Vlom je ugotovil predvčerajšnjim zjutraj vodja inštituta 51-letni Armando Vignale iz Ul. Bellini 5. Agenti policijskega komisariata Stare mitnice so ugotovili, da so neznanci razbili šipo pri vhodnih vratih ter se splazili skozi odprtino v veži. Vse urade so pošteno preiskali ter nazadnje le našli denar v predalu neke pisalne mize.

SESTANEK REPENTABORSKIH ŽIVINOREJCEV

Proizvajalci zahtevajo zvišanje cene mleku

V ta namen bodo podpisali resolucijo, ki jo bodo poslali vladnemu generalnemu komisariatu

Sinoči je bil sestanek živinorejcev repentaborske občine, ki je bil sklican na pobudo občinskega sveta v dvorani javnega kopališča. Sestanek, katerega se je udeležilo kakih 30 kmetov, je otvoril Alfonz Guštin, potem pa so prisotni izbrali predsedstvo, ki je vodilo sestanek, in v katerega so bili izvoljeni Alfonz Guštin, Jože Skabar in Jože Lazar. Na povabilo predsedstva je sestanku prisostvoval kot strokovnjak tudi inž. Josip Pečenko.

Kmetovalci so bili najprej obveščeni, da je že občinski svet razpravljal o živinoreji in še posebej o ceni mleka ter da je sklenil sklicati sestanek prav zato, da bi bilo slišati mnenje vseh prizadetih. Takoj se je začela razprava, v katero so posegli številni kmetovalci, ki so soglasno ugotovili, da proizvodni stroški daleč presegajo izkupiček za prodano mleko, katerega cena bi morala biti v današnjih razmerah vsaj 100 lir. Kmetje so s številnimi primeri dokazovali obupen položaj, v katerem je današnje kmetijstvo in še posebej živinoreja, predvsem zaradi tega, ker kmetijski pridelki nimajo svoje prave gospodarske cene. Zato tudi država, ni prispevki ne zaležejo dosti, o čemer bi si bili lahko že na jasnem tudi na ustanovah in oblastveni organi, ki se ukvarjajo s kmetijstvom. Če bo šlo tako naprej, so poudarili govorniki, ne bo minilo dosti let, ko bo propadla zadnja kmetija. Zato bi bilo prav, da se oblasti izjasnijo: ali so za to, da se kmetijstvo ohrani in se mu torej nudi vsa potrebna pomoč, ali pa se tudi oblasti strinjajo s tem, da je treba kmetijsko proizvodnjo uničiti.

Mnogo govora je bilo tudi o posledicah letošnje suše, pri čemer so zborovalci ugotavljali, da ni bilo pomoči niti od krajevnih organov oblasti niti z vladne strani. Potem ko so dodobra proučili vsa vprašanja, so sklenili, da bodo poslali resolucijo vladnemu generalnemu komisariatu ter v vednost pokrajinski upravi. V resoluciji, ki jo bodo podpisali vsi kmetovalci, zahtevajo zvišanje cene mleku ter prispevke, ki jih predvidevajo zakoni v izredno slabih letinah.

V POČASTITEV 100-LETNICE ITALIJANSKE POŠTE

Jutri odpotuje iz Milj poštna kočija proti Rimu

Prihod kočije v Trst je najavljen za 9.55 - Kočija bo sprejemala tudi pošto, ki jo bodo žigosali s posebnim spominskim žigom

Italijanska pošta se pripravlja na praznovanje stoletnice svojega obstoja. V ta namen je bila dana pobuda za simbolično organizacijo prevoza pošte s kočijami. Iz raznih krajev Italije bodo odpotovale poštne kočije v Rim. V okviru te simbolične prireditve bo jutri 28. t.m. odpotovala tudi poštna kočija iz Milj, na kateri bo osebje oblečeno v takratne noše. Ob 9. uri zjutraj bo kočija odpotovala iz Milj najprej v Trst, kjer bo peljala po nekaterih glavnih mestnih ulicah do Trga Unità in nato do sedeža glavne pošte, kjer bodo v vhodu uredili karakteristično poštno gostišče iz osemnajstega stoletja. Kočija bo prispela v Trst okrog 9.55 in bo po glavni ceremoniji v poštni palači odpotovala naprej proti Furlaniji in Benetkam. 12. decembra bo kočija, skupno s kočijami, ki bodo, odnosno ki so že odpotovale iz Iselle, Ponte San Luigi, Cagliarija, Palerma, Brindisija, Claviréja in Brenerja, prispele v Rim.

Poštna kočija bo vozila v Rim redno pošto s komemorativnim žigom stoletnice ustanovitve italijanske pošte.

Poštna uprava sporoča, da bo imela poštna kočija, ki bo odpotovala ob 9. uri iz Milj, prvo postajo v Červinjanu. Ob 10.15 se bo poštna kočija ustavila v Trstu, nakar bo ob 10.30 odpotovala proti Miramaru, kjer se bo ustavila ob 11.15; ob 12.30 se bo ustavila v Sesljanu, ob 13.20 v Devinu; ob 14.05 v Tržiču; ob 14.55 v Ronkah in ob 16.40 bo prispela v Červinjan.

Poštna uprava sporoča tudi, da bodo posebni poštni nabiralniki, ki bodo postavljeni samo nekaj ur pred prihodom poštne kočije, služili samo za pošiljke, ki bodo imele poseben žig. Ti nabiralniki bodo postavljeni v sledečih krajih: Milje: županskо poslopje, Ul. Roma, avtobusna postaja; Trst: glavna dvorana poštne palače; Miramar—Grljan: ob izhodu drugega predora pod restavracijo «Orchidea»; Sesljan, pri poštnem uradu; Devin, na trgu pred gradom.

Vsi tisti, ki bi želeli imeti razveljavljene znamke s posebnim pečatom ostalih sedem poštnih kočij, ki bodo odpotovale iz raznih drugih krajev Italije v Rim, ali pa ki niso mogli izkoristiti pečata poštne kočije Milje—Rim, bodo lahko dobili pečatenje po naročilu, če bodo poslali razglednice ali pisma za pečatenje najkasnejše do 12. decembra letos na centralno ravnateljstvo za splošne zadeve, Ul. Dei Crocefissi 44 — Rim, in v spremnem pismu navedli, kateri pečat želijo. Vsa omenjena pisma ali razglednice bodo morale biti opremljene z običajnimi predpisanimi znamkami in za vsako pismo ali razglednico bodo dali samo po en pečat.

Župan dr. Franzil je včeraj sprejel ravnatelja pokrajinske poštne uprave dr. Pavana, kateri mu je obrazložil program slovesnosti. Tržaški župan bo poštni kočiji, ki bo odpotovala iz Milj v Rim, izročil posebno poslanico za ministra Corbellinija. Na sestanku je ravnatelj pokrajinske poštne uprave sporočil županu, da bodo v kratkem odprli nova poštna urada na Greti in pri Sv. Soboti.

Sestanek na pokrajini za gradnjo mlekarne

Sinoči je bil na sedežu pokrajinske uprave sestanek predstavnikov ustanove «Ente Rinascita Agricola», kjer so razpravljali o gradnji nove mlekarne na Opčinah, kjer bi zgradili tudi sodobno mlečno restavracijo. Na sestanku so poudarili, da ima pobuda namen pospeševati domačo proizvodnjo mleka in izrazili prepričanje, da bodo živinorejci zadovoljni s ceno, kajti mlečnih proizvodov ne bodo prodajali po konkurenčnih cenah, kajti konkurenca bi bila v kakovosti.

Vprašamo pa se, kdo bo dobavljal mlekarni mleko, kajti če bo šlo tako naprej, se bo že do prihodnje pomladi zaradi nezanimanja oblasti število glav goveje živine na našem področju občutno znižalo, saj je živinoreja že sedaj na splošno zelo kompromitirana. Zaradi tega se sploh postavlja vprašanje, ali je nameravana gradnja mlekarne utemeljena, saj že sedaj vse kaže, da se bo proizvodnja domačega mleka znižala na minimum, tako da mlekarna ne bo mogla živeti samo od tega in bo morala nujno seči po drugih virih. V tem primeru pa ne bi šlo več za domačo proizvodnjo in bi bila torej gradnja neutemeljena.

Kratke sindikalne vesti

Danes ob 17.30 uri bo na sedežu Nove delavske zbornice v Ul. Pondares skupščina mesarskih uslužbencev.

Danes se bodo tudi nadaljevala pogajanja za sklenitev nove pogodbe uslužbencev zadrug.

Včeraj so se na sodišču drugič sestali predstavniki sindikatov in podjetja Orion s sodnikom dr. Gerijem, ki je bil imenovan za razsodnika, da reši znani spor.

Delavci iz ladjedelnice Sv. Marka, ki hodijo na delo v tržiško ladjedelnico, so včeraj stavkali 4 ure, ker niso zadovoljni z dnevnicami, ki jim jih dajejo.

V Milanu je bil od 23. do 25. t.m. ustanovni kongres vsedržavnega sindikata trgovinskih uslužbencev, ki je vključen v FILCAMS. Udeležili so se ga tudi predstavniki uslužbencev te kategorije iz Trsta. V glavni odbor sta bila izvoljena tudi Mario Pugliesi, tajnik pokrajinskega sindikata trgovinskih uslužbencev, in Milena Šila, članica tajništva tržaške federacije FILCAMS.

Funkcionarji velesejma na razgovorih v Rimu

Iz Rima so se vrnili predsednik tržaške velesejemske ustanove Suttora, podpredsednik Slocovich in glavni tajnik Chiaruttini. V glavnem mestu so se sestali s funkcionarji raznih pristojnih ministrstev in razpravljali z njimi o vprašanjih, ki so povezana s prihodnjim velesejmom.

V sredo ob 20. uri se sestane miljski občinski svet. Na dnevnem redu sta tudi občinski proračun za leto 1963 in proračun občinskega prevoznega podjetja ACNA.

Onstran meje trčil z motorjem v prikolico

Sinoči ob 19,50 so prepeljali na prvi kirurški oddelek 36-letnega mehanika Erminia Chermaza iz Ul. Pagano 29, ki se je ponesrečil na cesti, ki pelje iz Herpelj proti obmejnemu bloku. Ponesrečenec je povedal, da je prišlo do nezgode, ko je trčil z motorjem v prikolico nekega tovornika, ki se je bil ustavil na križišču. Chermaza so prepeljali v mesto z rešilnim avtom RK od bloka pri Pesku. Zdravniki so mu ugotovili rano na levem kolenu ter razne druge poškodbe po obrazu. Ozdravel bo v 10 dneh.

Z motorjem trčil v električni drog

Sinoči ob 23.30 so sprejeli na ortopedski oddelek tržaške bolnišnice 40-letnega Danijela Miliča iz Malega Repna 21 zaradi možnega zloma desne noge. Po ugotovitvah proseških karabinjerjev se je Milič okrog 23. ure peljal s svojim motorjem Guzzi 23684 po cesti, ki vodi od proseške postaje proti Trbiški cesti v smeri proti Proseku. Verjetno zaradi prevelike hitrosti pa ga je zaneslo s ceste na desno stran, pri čemer je trčil ob električni drog in si poškodoval nogo. Predvidoma se bo moral zdraviti 30 dni.

SNOČI V NOVINARSKEM KROŽKU

Nazoren prikaz delovanja in prednosti filodifuzije

Od danes do 2. decembra si občinstvo lahko ogleda filodifuzijske naprave v novinarskem krožku

Pred letom dni je RAI v Trstu uvedla, kot v vseh večjih italijanskih mestih, «filodifuzijo».

Nov oddajni sistem ne izkorišča svobodnih zračnih valov, kot se to dogaja pri radiodifuziji in televiziji, ampak gredo zvočni vali po telefonskih kablih. S tem načinom se dosežejo najbolj izvirne glasbene reprodukcije, ker so odpravljene vse motnje.

Ta sistem izkorišča sledeče kanale, ki so oddaljeni eden od drugega 33 kHz: prvi kanal — 178 kHz, drugi kanal 211 kHz, tretji kanal 244 kHz, četrti kanal 277 kHz, peti kanal 310 kHz, šesti kanal 343 kHz.

Prvi kanal je povezan z oddajo nacionalnega programa in v našem mestu z oddajo deželnega programa; drugi kanal oddaja drugi program italijanske radiodifuzije in «Notturno d'Italia»; tretji kanal je v dopoldanskih urah povezan s «tretjim omrežjem», v popoldanskih in večernih urah pa s tretjim programom. Poleg tega pa je naročnikom teledifuzije omogočeno, da poslušajo še dva ekskluzivna programa namenjena samo za teledifuzijo, in sicer: na četrtem kanalu program «Avditorium», ki vsebuje simfonično, lirično in komorno glasbo; na petem kanalu pa lahko poslušajo program lahke glasbe, ki vsebuje pesmi, plesno glasbo, jazz, razno glasbo, operetno in folklorno glasbo. Šesti kanal pa služi kot rezerva in ga izkoriščajo za stereofonične oddaje in za signale.

«Filodifuzija» se da zaradi svojega oddajnega sistema, kakor tudi zaradi svojih številnih programov dobro izkoristiti za difuzijske naprave v hotelih, klinikah, industrijskih podjetjih, raznih zavodih itd., ker je zelo enostavno širiti glasbo in oddaje v katerem koli lokalu po visokofrekvenčni žični poti. Kot smo že omenili, nudi filodifuzija velike možnosti sprejema najrazličnejših programov in bodo zato lahko naročniki radia in telefona brez vsakega zvišanja naročnine in samo s podpisom navadne pogodbe o namestitvi naprav, imeli na domu brezhibno reproducirano glasbo. Stroški za te naprave znašajo okrog 27.000 lir.

Snoči sta novinarski krožek in Italijanska radiotelevizija povabila predstavnike oblasti ter gospodarskega in kulturnega življenja, da so si v krožku ogledali, kako delujejo filodifuzijske naprave. Najprej sta gostom pojasnila delovanje teh naprav ravnatelj centra splošnih zadev RAI dr. Passante in načelnik filodifuzijske službe Alberto Livi iz Rima. Zatem so oddajali kratek prizor iz igre Giuseppa Marotte «Pogodba», odlomka iz Haydnovega koncerta in iz Beethovnove uverture «Egmonta» ter Pestalozzijev «Ciribiribin». Vse to so oddajali stereofonsko in se je odlikovalo po izredno čistem glasu, kar je ravno prednost filodifuzije.

Na koncu so predvajali kratek dokumentaren film, ki je nazorno prikazal, kako deluje filodifuzija in njene prednosti.

Z namenom, da se javnosti prikažejo vse značilnosti filodifuzije, bodo od 27. t.m. do 2. decembra od 16.30 do 23.30 namestili filodifuzijske naprave v novinarskem krožku na Korzu št. 12, kjer si bo javnost lahko v omenjenih dneh ogledala in poslušala filodifuzijske in stereofonične oddaje.

Šolarko je podrl

Včeraj popoldne okoli 13. ure je prišlo na klancu pri Greti do prometne nezgode, pri kateri se je poškodovala 7-letna šolarka Astrid Pauhaus iz Ul. Politti 5. Dekletce je prišlo iz šole ter je prečkalo ulico izven prehoda za pešce. V tistem trenutku je privozil mimo z lambreto 40-letni Mario Marzari iz Furlanske ceste 507, ki je bil namenjen v Ul. Udine in ki jo je podrl na tla.

Ponesrečeno deklico so prepeljali v bolnišnico s policijskim avtom. Sprejeli so jo na ortopedski oddelek s prognozo 20 dni zdravljenja, ker si je verjetno zlomila levo ramo.

Smrt bivše raznašalke našega dnevnika

Pred dnevi, in sicer 24. t. m., je umrla Jožefa Kralj roj. Zabric, nekdanja raznašalka našega dnevnika v Trebčah. Dokler je bila zdrava, je svoje delo opravljala z veseljem in požrtvovalnostjo, potem pa ga je zaradi bolezni morala opustiti.

Sorodnikom pokojnice, zlasti pa možu Antonu, ki je partizanski invalid, izrekata uredništvo in uprava Primorskega dnevnika svoje iskreno sožalje.

SEJA NA NABREŽINSKEM ŽUPANSTVU

Za razširitev staleža občinskih uslužbencev

Občina bo sprejela v lastno režijo službo pobiranja in odnašanja smeti

Na županstvu v Nabrežini je bila sinoči redna seja devinsko-nabrežinskega občinskega sveta. Na vprašanje svetovalca dr. Rinaldinija je župan v začetku seje pojasnil, da je zadeva v zvezi z nameravanim nakupom 100.000 kv. m zemljišča v Štivanu zaspala, ker so jusarji iz Medje vasi na zadnjem razgovoru z občinskimi predstavniki izrazili željo, da bi prej uredili vprašanje lastninske pravice. Svetovalec Pipan pa je načel vprašanje pred 30 leti zgrajene vojaške ceste, ki povezuje Medjo vas s Cerovljami in Mavhinjami. Ta cesta je sedaj zaprta, vendar bi bilo nujno potrebno, da jo predvsem iz turističnih razlogov spet odprejo. Ko so cesto širili, so bila odvzeta določena zemljišča, vendar doslej še ni bilo nič storjenega, da bi uredili lastninsko posest in prizadetim lastnikom izplačali odškodnino. Končno je svetovalec Pipan še izrazil željo, da bi popravili in asfaltirali pot, ki povezuje Mavhinje in Cerovlje mimo pokopališča.

Župan je na izvajanja svetovalca Pipana dejal, da je vprašanje ceste Medja vas-Cerovlje zapleteno, ker gre po sredi meja, kot je tudi zapleteno vprašanje razlastitve odvzetih zemljišč, saj je v občini mnogo takih primerov, ki še terjajo rešitev. Odbornik Drago Legiša pa je v tej zvezi dejal, da je treba predvsem ugotoviti, čigava je ta cesta. Župan je tudi pojasnil, da bodo spodnjo cesto, ki povezuje Cerovlje z Mavhinjami in jo upravlja pokrajina, v doglednem času asfaltirali, za zgornjo pa je obljubil, da bo vsaj popravljena. Vsekakor pa bodo upoštevali željo prebivalcev, da bi jo tudi asfaltirali.

Odbornik Terčon je nato poročal, da je Ida Pertot iz Nabrežine št. 74 prosila občino, da bi ji odstopili služnost prehoda preko občinskega zemljišča do hiše, ki si jo je zgradila blizu klavnice, a nima do nje dostopa. Po daljši razpravi je občinski svet sklenil, da se ji služnost dovoli, in sicer tako, da bo plačala 20.000 lir odškodnine in da bodo stroški registracije pogodbe šli na njeno breme.

Sledila je razprava o pravilniku službe pobiranja in odnašanja smeti. Dne 31. decembra letos namreč zapade pogodba z zasebnikom, ki je doslej opravljal to službo, in občina ima namen prevzeti službo v svojo režijo. Denar za nabavo potrebnega kamiona je že na razpolago, prav tako tudi denar za gradnjo garaže in delavnice ter za 100 novih smetarskih posod. Skupni stroški za nabavo kamiona in posod ter za gradnjo garaže bi dosegli 8.5 milijona lir, pri čemer bi 4.5 milijona lir dobili od ostankov obračuna iz leta 1961, 4 milijone lir pa iz letošnjega proračuna. Občinska služba pobiranja in odnašanja smeti naj bi začela veljati s 1. marcem prihodnjega leta in bi spočetka zajela le vasi, ki spadajo pod območje letoviščarske ustanove. Toda po daljši razpravi so svetovalci sklenili, da bodo dokončni sklep sprejeli takrat, ko bo upravni odbor predložil konkretne številke o aplikaciji enotne tarife na vse prebivalce tega področja.

V zadnji točki dnevnega reda je občinski odbor še proučil stalež občinskega osebja ter uvedel nekaj novih mest. Tu gre za novo mesto tajniškega pomočnika, poviša se število uradniških mest od 4 na 5, razpiše se novo mesto tajnice za strokovno šolo, tri nova mesta za pobiralce smeti, od 4 na 6 se povišajo službena mesta cestarjev, razpiše se novo mesto pokopališkega čuvaja, nadalje dve mesti strokovnih delavcev (mizar in zidar), medtem ko se število šolskih slug poviša od 5 na 7, in sicer zaradi nove šole v Cerovljah in v Ribiškem naselju v Štivanu. Končno je občinski svet še predlagal razpis dveh novih mest za občinska stražnika.

Prihodnja seja občinskega sveta bo sklicana z vabilom.

Koristen tečaj za finančne stražnike

Včeraj zjutraj se je pričel hvale vreden tečaj, na katerem se bodo spopolnili uslužbenci finančne straže, ki jim je poverjena naloga, da se borijo proti ponarejevanju živil. Tečaj so skupno organizirali poveljstvo videmske legije finančnih straž (pod katero spadajo tudi tržaški financarji), preizkusna poljedelska postaja iz Conegliana in tržaška trgovinska zbornica. Tečaj bo trajal 7 dni in ga bo obiskovalo 10 podčastnikov videmske legije. Na njem bodo poučevali teorijo ter prakso z obiskom živilskih tovarn na področju.

Na kratki otvoritveni svečanosti sta govorila dr. Rustja Traine, ki je zastopal predsednika trgovinske zbornice, ter polkovnik Azzarone, poveljnik tržaških finančnih straž.

PD «Ivan Cankar» priredi v dneh 30.11. in 1.12.62 turnir v briškoli in trešetu. TURNIR bo v večernih urah. Vpisnina za pare 200 lir. Zmagovalci bo prejeli nagrade in diplome. Vpisovanje od 26. do 29. t. m. od 19.30 do 20.30 ure na sedežu.

Razna obvestila

Mladina iz Nabrežine priredi v prostorih prosvetnega društva «Igo Gruden» miklavževanje, ki bo v soboto 1. decembra od 21. do 4. ure zjutraj. Igra orkester «La cometa». Rezerviranje miz od ponedeljka 26. t.m. dalje od 20. do 21. ure v društvenih prostorih. Na miklavževanju bo postreženo z domačo jedačo in pijačo. Vljudno vabljeni k številni udeležbi.

Ljudska prosveta

Prosvetno društvo «Ivan Cankar» vabi na kino predstave v sobotah ob 18. uri ter v nedeljah od 10. do 11. ure.

Redno posluje v tretjem nadstropju društvena knjižnica v nedeljah od 10. do 11. ure.

Vsako nedeljo so v društvenih prostorih «Plesni popoldnevi» od 16. ure dalje. Poskrbljeno je za jedačo in pijačo.

* * *

Prosvetno društvo «Slavko Škamperle» vabi vse Svetoivančane na predavanje, ki ga bo imel prof. Boris Pahor v četrtek 29. t.m. ob 20.45 v društvenem sedežu, Vrdelska cesta 7-I. o rojaku pisatelju in publicistu Josipu Godini-Vrdelskem.

* * *

Prosvetno društvo Barkovlje. Danes zvečer redna odborova seja ob 21. uri.

Prosvetno društvo Barkovlje. V petek ob 20.30 bo v društvenih prostorih v Ul. Cerreto 12 fotoreporter Mario Magajna predaval o Finčih in njihovih šegah. Predavatelj, ki je bil pred kratkim na Finskem, bo spremljal predavanje z barvnimi diapozitivi. Vabljeni vsi prijatelji društva.

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 26. novembra 1962 se je v Trstu rodilo 10 otrok, umrlo pa je 24 oseb.

UMRLI SO: 21-letni Silvano Bertani, 87-letni Antonio Barut, 74-letna Maria Ballih vd. Franzo, 62-letna Costanza Mayer, 81-letna Francesca Scek vd. Skapin, 43-letna Vera Ostruzzi, 88-letna Costantina Pavanello por. Pacher, 60-letni Benedetto Bamboscek, 91-letni Carlo Stergar, 53-letna Stanislava Ostrovska por. Zvetnik, 72-letna Ada Borfecchia por. Serantoni, 84-letni Michele Schor, 76-letna Amalia Kalj vd. Skerlic, 71-letni Giuseppe Paronuzzi, 68-letna Maria Angela Dogan por. Pipan, 65-letna Giuseppina Zerkvenik por. Ismail, 68-letna Carla Mucca por. Caretti, 67-letna Aluce Corva por. Bernes, 62-letna Valeria Zugnaz por. Matcovich, 4 dni stara Lauretta Furlan, 87-letna Emma Rosin vd. Topan, 87-letna Maria Karis vd. Schillani, 40-letni Giovanni Russian, 75-letna Assunta Salsini por. Protti.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

Davanzo, Ul. Bernini 4; Millo, Ul Buonarroti 11, Mizzan, Trg Venezia 2; Tamaro-Neri, Ul. Dante 7; Giusti Ul. Bonomea 93 (Greta).

SOŽALJE

Kmečka zveza in Zveza malih posestnikov izrekata svoje iskreno sožalje Mariu Grbcu ob hudi izgubi njegove matere.

Izrazom sožalja se pridružuje tudi uredništvo «Primorskega dnevnika».

Slovensko gledališče iz Trsta

priredi v nedeljo 2. dec. ob 15.30 v prosvetnem domu «Albert Sirk» v Križu

Boško Trifunovič

«Pravljica o carju in pastirju»

Mladinska igra v treh dejanjih

Prevedel Janko Moder, scenograf Jože Cesar, glasbena oprema Oskar Kjuder, režiser Janko Lukeš

Gledališča

GLEDALISCE VERDI

V sredo ob 21. uri za red B v vseh prostorih druga predstava Prokofjeva opere «Zaljubljen v tri oranže». Dirigent Claudio Abbado.

TEATRO NUOVO

Vodstvo Tržaškega stalnega gledališča sporoča, da je moralo preložiti premiero «Procesa proti Jezusu» Diega Fabbrija na torek 4. dec. Pri glavni blagajni se medtem nadaljuje prodaja abonmajev in vstopnic za otvoritveni večer.

Kino

Nazionale 15.00 «La Fayette, mettete due zastavi» (La Fayette una sola per due bandiere). Technicolor. Franscale Audret, Folco Lulli.

Fenice 15.30 «Tolpa Casaroli» (La banda Casaroli). Renato Salvatori, Thomas Milian. Prepovedano mladini.

Excelsior 16.00 «Tiara Tahiti». Eastmancolor. James Mason, John Mills. Prepovedano mladini.

Grattacielo 16.00 «Nevarni odnosi» (Relazioni pericolose) (Les Liaisons Dangereuses). Prepovedano mladini.

Arcobaleno 14.30 «Seksualnost» (Sessualità). Prepovedano mladini pod 18. letom.

Supercinema 16.00 «Tiran iz Siraboze» (Il tiranno di Siracusa). Technicolor. Guy Williams.

Alabarda 16.00 «Kraljica streep-teasa» (La regina dello streep-tease). Rita Cadillac. Prepovedano mladini.

Filodrammatico 16.00 «Svet na plažah» (Il mondo sulle spiaggie). Technicolor. Prepovedano mladini.

Aurora 16.30 «Beg iz Zahraina» (Fuga da Zahrain).

Cristallo 16.30 «Sexy svet ponoči» (Mondo sexy di notte). Technicolor. Prepovedano mladini.

Garibaldi 16.00 «Vojna gauchov» (La guerra gaucha). Francisco Petrone.

Capitol 16.30 «Kruto leto» (L'anno crudele). Simone Signoret, Lawrence Olivier.

Impero 16.00 «Senilnost» (Senilità). Prepovedano mladini.

Massimo 16.00 «No pasaran». Peter Van Eyck.

Moderno 16.30 Cece Doria, Anna Maria Moreno v reviji «Tisto zlato idle

VESTI IZ KOPRSKEGA OKRAJA

Nov oddajnik na Nanosu bo izboljšal sprejemanje jugoslovanske televizije

Če bo vreme ugodno, bo oddajnik začel delovati že v soboto - Nov moderen obrat v Izoli

V nekaj dneh bodo na Nanosu končali nov televizijski oddajnik, s katerim se bo vidljivost programa jugoslovanskega sporeda izboljšala od osem do desetkrat v primerjavi s sedanjim stanjem. Prebivalci bodo odlično videli v vsem koprskem okraju, v večini goriškega okraja in v večini predelov Italije in okolice. Izjema bo le sevniški predel goriškega okraja, kjer bo vse to že v gradnji repetitorji. V primeru, kakor bo vreme ugodno, bi utegnili biti otvoritev že v soboto, sicer pa v naslednjih sedmih dneh. Zaključna dela na televizijski anteni so namreč zelo delikatna in bodo ob neprimernem vremenu onemogoče opravljati.

***

V Delamarisu so izročili v redno obratovanje oddelek za izdelavo kremenovega prahu. Svečanosti so se udeležili številni predstavniki oblasti in gospodarstveniki. O pomenu novega obrata je govoril direktor kombinata Delamaris Franc Ferlan. Obrat sodi med najmodernejše tovrstne industrijske naprave v Italiji. Stroški so znašali blizu pol milijarde dinarjev. Zaenkrat bodo v njem izdelovali prahkavo v prahu, surogat kave v prahu, mešanico surogata in prahkave in paradižnik v prahu. Kasneje pa bodo prišle na vrsto juhe v prahu, kakav v prahu, vegetabilni ekstrakt, razna dietna hranila v prahu in dietetični preparati.

***

Predvsem zaradi neprevidnosti tudi čez nedeljo prišlo do več prometnih nesreč v koprskem okraju. Na cesti med «Slavnikom» in mencinsko črpalko Imex je Trst Giovanni Presel podrl pešca Ivana Marancina iz Skocjana. Imenovani je bil uslužben kot vratar pri podjetju «Slavnik» v Kopru. Odpeljali so ga v izolsko bolnišnico v nezavestnem stanju. Voznik je bil vinjen in so ga do nadaljnjega pridržali. Na vozilu je le malenkostna škoda.

Zaenkrat še nepojasnjena je nesreča tržaškega lambretista Luciana Pavletija. Ve se samo toliko, da ga je nekdo odpeljal v bolnišnico, njegovo vozilo pa so našli na dvorišču neke hiše v Strunjanu. Nesreča se je pripetila v Strunjanu in bodo podrobnosti znane šele po zaslišanju Pavletija. Dogodek so sporočili tudi italijanskim uslužbencem na bloku, kakor je to dogovorjeno.

Tudi v tretjo nesrečo, ki se je pripetila čez nedeljo, je bil zapleten italijanski državljan. Na cesti med Ribnico in Spodnjimi Bitnjami v smeri Postojne je vozil z neprimerno hitrostjo voznik tovornjaka Ramadam Dalipovski iz Beograda. Ko mu je prišel nasproti italijanski tovornjak iz Rima, ki ga je opravljal David Cacciamani, je Beograjčan začel na spolzki cesti zavirati. Pri tem ga je zaneslo, tako da je z zadnjim koncem vozila trčil v sprednji konec italijanskega tovornjaka. Italijansko vozilo je zaradi tega zdrknilo s ceste in se prevrnilo na desni bok. Oba voznika sta ostala nepoškodovana, pač pa je na vozilih za okrog 300 tisoč dinarjev škode.

Na cesti pretepen

Tudi Francesco Zugna, star 48 let iz Ul. d'Isella 24, je bil nekoliko vinjen, ko se je v nedeljo zjutraj okoli 3.30 vračal po Ul. Orlandini na svoj dom. Na vogalu obeh ulic pa ga je napadel neki neznanec, ga pošteno pretepel ter potem izginil brez sledu. Ves pobit se je Zugna dvignil ter odšel v splošno bolnišnico, kjer so ga sprejeli na opazovalni oddelek. Če bo šlo vse po sreči, bo ozdravel v sedmih dneh.

Poskus samomora

Iz neznanih razlogov si je 39-letni Giovanni Scher hotel predvčerajšnjim zjutraj vzeti življenje. Okoli 8. ure je zapustil dom, a že v bližini hiše je potegnil iz žepa brivsko rezilo ter se precej globoko porezal po levem in desnem zapestju. Neki moški pa je opazil to njegovo početje ter ga trdno zgrabil. Medtem je nekdo drug telefoniral na postajo RK. Schera so takoj prepeljali v splošno bolnišnico, kjer so mu rešili življenje. Ozdravel bo v 10 dneh. Scher ni hotel pojasniti karabinjerjem zakaj si je hotel vzeti življenje.

V pijanosti je razgrajal

Vittorio Caucci, star 54 let, iz Ul. Pondares 5, je v soboto popoldne precej dvignil kozarec. Nenadoma se je spomnil, da je nekoč delal pri tvrdki «Ricuperi marittimi — MIS» v Ul. Molino a vento 21. Verjetno se mu je tedaj zgodilo kaj žalega, ali vsaj on je mislil tako, ter se je zato podal spet na sedež podjetja. Začel je vpiti nad neko uradnico, razsajati in rogoviliti. Uslužbenci so ga nekaj časa poslušali, nato pa so se ga naveličali ter so poklicali agente bližnjega policijskega komisariata. Ti so odpeljali Cauccija s seboj ter ga pozneje spravili v koronejske zapore. V kratkem se bo moral možak zagovarjati pred sodnikom zaradi pijanosti in nadlegovanja drugih oseb.

TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Povzročila je smrt motorista ker je neprevidno prečkala cesto

Sodno sodišče je potrdilo njeno krivdo in prvotno obsodbo - Kradel je, kar mu je prišlo pod roko

Pred prizivnim porotnim sodiščem (predsednik Rusin, tožilec Ferri, zapisnikar Magliacca, obramba Morgera, zastopnik zasebne stranke Retta) se je zagovarjala 32-letna Ada Vatovec iz Ul. Commerciale 60, ki je bila obtožena, da je namenerno povzročila smrt tedaj 40-letnega Jurija Skerlja iz Ul. Vicolo delle rose.

Gre za smrtne prometne nesreče, pri katerem je bila zapletena Vatočeva, je zares zelo nenavadna, saj je ženska šla peš čez cestišče, medtem ko se je Skerlj peljal z motorjem.

Bilo je 16. julija 1960 okoli 7.50 zjutraj, ko je pred hišo št. 60 v Ul. Commerciale stal avto znamke Opel. Njegov lastnik, nemški državljan Richard Meraus, je pravkar opravljal v vozilo svojo prtljago ter se mu je zelo mudilo. Kmalu je bil gost pri neki drugi v omenjeni hiši. Prtljago mu je pomagala nositi v avto Vatovčeva, ki je tedaj služila pri omenjeni družini, Enkrat je že nosila Merausu nekaj prtljage, ko se je spet vrnila v hišo po nekoliko obleke. Ko se je vrnila ven, je prišlo nenadoma do nesreče. Ženska je pozneje sicer izjavila, da je pogledala po ulici, levo in navzdol, če se ne pripelje morebiti kako vozilo. Vztrajala je pozneje trdila, da na cesti ni opazila niti avta, niti motorja. Policijski organi pa so ugotovili, da je od kraja nesreče do Ulice, kjer se odcepi ulica za Rojanom, vsaj 200 m razdalje. Tudi nekatera priča je potrdila, da je prihajal motor, ki se je približeval zelo hitrostjo. Ta priča je tudi povedala, da je Vatovčeva skoraj pritekla na pločnik ter šele nato pognala čez cesto. Omenjeni Skerlj jo je opazil ter poskušal izogniti s tem, da je obrnil krmilo na levo. Kljub temu je zadel žensko ob nogo ter padel na tla. Takoj nato je motorist nadaljeval svojo pot, trčil v desni pločnik in trenutek kasneje obležal nezavesten na asfaltu. Prisotni so spočetka mislili, da je najhuje poškodovala Vatovčeva, toda ni bilo tako. Ženska je dobila le lažje poškodbe. Nasprotno pa je bil Skerlj kmalu nato v splošni bolnišnici.

Ob zaključku obravnave pred kazenskim sodiščem je prišlo 5. aprila letos. Takrat so priliki sta pokojnikova starša, ki sta bila tedaj stara 19-letna hči nastopili kot civilni stranki ter zahtevali dosodbo odškodnino. Žena je poudarila, da je bil njen mož uradnik javnih skladiščih ter da je njegova smrt pomenila med drugim hudo materialno izgubo, zaradi česa je morala zato prekiniti svoje študije.

Sodniki so tedaj spoznali Vatovčevo za krivo ter so jo obsodili na pogojno in brez vpisa v kazenski list, na 4 mesece zapora. Odškodnini bi morali razpravljati civilni sodniki, vendar pa je prvotno sodišče takoj priznalo navedenima strankama en milijon odstotka strankama en milijon predujma. Vatovčeva pa bi morala plačati zastopniku zasebne stranke 30.000 lir.

Civilni sodniki so potrdili prvotno razsodbo.

***

Pred kazenskim sodiščem (predsednik Edel, tožilec Corsi, zapisnikar Stirippoli, obramba Boni) se je danes zagovarjal 18-letni Franco Zaro iz Ul. delle Dogane, ki je bil obtožen vrste tatvin. Dne 11. novembra letos je ukradel Lambreto nekemu Domenicu Gerju iz Ul. Cereria 2; istega dne je z železnim drogom odlomil dva avtomatska aparata za prodajo gumij v Ul. Cesare Battisti in v Rojanu. Iz enega je odnesel 3000, a iz drugega 5.000 lir; 16. oktobra je ukradel lambreto Juriju Svaglju iz Lonjerslke ceste 10; v oktobru letos je odlomil večje število avtomatskih aparatov za ameriške lešnike in za žvečilni gumij v številnih mestnih ulicah. Končno so ga obdolžili, da je upravljal motor brez vozniškega dovoljenja.

Mladega nepridiprava je 11. t. m. ustavil na Furlanski cesti neki mestni redar. Mladenič se je ustavil z motorjem v bližini ter je pregledoval vozilo. Vse to se je redarju zdelo sumljivo ter ga je pobaral po prometnih listinah. Fiordelmondo se je skušal izgovarjati, toda kmalu so prišli agenti prometne policije, ki so mu pošteno izprašali vest. Končno je priznal vse tatvine. Izjavil je, da je kradel, ker se ni hotel vrniti v poboljševalnico.

Sodniki so ga spoznali za krivega ter so ga obsodili na eno leto in dva meseca zapora ter na 90.000 lir globe. Poleg tega so preklicali pogojno kazen iz letošnjega januarja, ko ga je sodišče za mladoletne obsodilo na več kot 6 mesecev zapora zaradi tatvine.

***

Pred istimi sodniki se je zagovarjal tudi 41-letni Giuseppe Stirna iz naselja Sv. Sergija, ki je bil obtožen, da je dvakrat vdrl v tastovo stanovanje ter da je slednjemu prizadejal razne telesne poškodbe.

Zdi se, da ni bil Stirna posebno zgleden mož, saj se je moral zagovarjati pred sodnikom, ker ni skrbel za družino. Prav po tem dogodku je žena odšla k staršem, toda kaj kmalu se je pred hišo pojavil Stirna. Potrkal je na vrata, toda žena mu ni hotela odpreti, ker se je bala, da bo mož začel razsajati. Stirna pa se ni pustil ugnati. Močno je sunil z ramo ob vrata in zapahi so odleteli. Takoj nato je napadel tasta. Žena pa mu je menda prizadejala nekaj telesnih poškodb.

Sodniki so ga spoznali za krivega ter so ga obsodili na 1 leto zapora.

Motorist v učiteljico

Učiteljica Enrica Punis por. Mitri, stara 43 let iz Ul. Rossini, se je včeraj zjutraj malo pred 9. uro pripeljala z avtom pred šolo «Grego» na Vrdelski cesti 9. Ko je prečkala cesto, da bi šla v šolo, kjer poučuje, jo je podrl na tla z motorjem 18-letni Franco Zaro, ki je bil namenjen v mesto. Pri padcu se je Mitrijeva pobila po spodnjem delu hrbta ter po desnem stopalu. Na ortopedskem oddelku splošne bolnišnice se bo morala zdraviti kakih 30 dni.

Povozil je pešca in naglo izginil

Neznan cestni gusar je prejšnjo soboto zvečer povozil 74-letnega Giovannija Borronija, ki stanuje v begunskem taborišču pri Orehu. Takoj po nesreči je neznani avtomobilist, ki je prihajal z obmejnega bloka pri Skofijah, divje pognal vozilo ter izginil za ovinkom v smeri proti mestu.

Borroni je v trenutku nesreče šel po cesti med dvema gostilnama proti svojemu domu. Po padcu se je s težavo dvignil ter odkrevljal domov. Ponoči pa zaradi bolečin ni mogel spati ter je zato predvčerajšnjim zjutraj odšel v splošno bolnišnico, kjer mu je zdravnik ugotovil verjeten zlom levega stopala. Če bo šlo po sreči, bo Borroni ozdravel v kakih desetih dneh.

Tovorniki in avtobusi na Trgu Cesare Battisti v Gorici dokazujejo, kako odločno so se avtoprevozniki lotili reševanja dveh važnih vprašanj: dobave pogonskega goriva in pa dovoljenj za prehod meje

Usodni padci na domu

Včeraj dopoldne okrog 9.45 so pripeljali v goriško civilno bolnišnico 55-letnega Giovannija Musino iz Mosse, ki si je pri padcu na domu zlomil nogo v gležnju. V bolnišnici so ga pridržali za 20 dni na zdravljenju.

Ob 13. uri pa so pripeljali v bolnišnico 87-letno Marijo Pizzulin iz Mosse, ki si je pri padcu doma prav tako zlomila levo roko v zapestju in se udarila v kolku. V bolnišnici bo ostala 30 dni.

Kot četrto so pripeljali v bolnišnico ob 17.30 iz Ul. Marconi 9 v Gorici še 73-letno Elisabetto Caligaris, ki je tudi padla doma ter si pri tem zlomila desno stegnenico. V bolnišnici se bo zdravila okrog 40 dni.

Enako poškodbo je pri padcu na domu dobila 75-letna Elisabetta Buffolin iz Viles, ki so jo pripeljali v bolnišnico nekaj pred 18. uro. Tudi ona se bo morala zdraviti 40 dni.

KINO «IRIS» PROSEK

Predvaja danes 27. t. m. ob 19.30 film:

«VANINA VANINI»

film, ki je sprožil polemike na XXII. festivalu v Benetkah

Technicolor CS

Igrajo: LAURENT TERZIEFF — MARTINE CAROLL

IZPRED OKRAJNEGA SODIŠČA V GORICI

Čeprav je bil že vinjen ga je «Pri mornarju» še žejalo

V Standi sta hotela odnesti blago brez plačila

Včeraj je imelo goriško okrajno sodišče izredno zasedanje. Pred sodnikom se je zvrstilo več obtožencev, ki so morali odgovarjati zaradi nedovoljenega lova z zankami, zaradi pijanosti ali kraje in nekdo tudi zaradi kupčije s filatelističnimi znamkami. Ta zadnja zadeva je bila odložena, ker mora sodnik zaslišati neko pričo, ki stanuje v Genovi.

V odsotnosti je bila razprava proti 45-letnemu tapetniku Vladimiru Ferfolji, ki je še pred kratkim stanoval v Gorici, Ul. Favetti 19, sedaj pa živi v Milanu, kjer je zaposlen in ni mogel priti k razpravi.

Obtožnica pravi, da so karabinjerji presenetili Ferfoljo dne 4. oktobra lani v gostilni «Pri mornarju» v Ul. Morelli. Po izjavi gostilničarja je mož prišel že vinjen v njegovo gostilno, vendar pa je bil še «žejen» ter zahteval pijače. Ko mu je niso hoteli dati, je začel preklinjati in razbijati steklenice in kozarce. Gospodar je poklical karabinjerje, ki so res prišli okrog 22.40 in odpeljali Ferfoljo v civilno bolnišnico, kjer so ga pregledali in ugotovili, da je bil vinjen.

Pri včerajšnji razpravi so ga obsodili na tri mesece pripora in 17.000 lir globe ter na plačilo sodnih stroškov.

Čeprav je bilo na sodišču že nešteto primerov ljudi, ki so v Standi izmaknili to ali ono stvar, ki se ponuja s prodajnih miz, ker so mislili, da jih ni nihče opazil, pa se še vedno ponavljajo taki žalostni primeri. Tudi včeraj so pred sodiščem razpravljali o nekaterih takih ljudeh. Tako so v odsotnosti obsodili 40-letno Anico Valentinčič vd. Sorli iz Prvačine na Vipavskem. Žena je prišla 1. junija letos s propustnico v Gorico, in kot toliko drugih odšla v Stando, da bi si tam napasla oči na vseh dobrotah, ki so razstavljene. V jestvinskem oddelku je pospravila v svojo torbo nekaj reči v vrednosti 1210 lir, ki jih je pozabila plačati. Nekdo od čuvarjev podjetja je to opazil, ustavil je ženo in obvestil policijo, ki je ženo preiskala in jo prijavila sodišču.

Pri včerajšnji razpravi obtoženka ni bila prisotna. Sodnik pa jo je vseeno obsodil na 20 dni zapora in 12.000 lir globe, pogojno in brez vpisa v kazenski list.

Druga obtoženka za enak prestopek je bila 21-letna Olga Kuščar od Kuščarjev. Tudi njo so sodili v odsotnosti. Obtožnica pravi, da se je polastila naočnikov za sonce

Pri zaslišanju na policiji je Kuščarjeva izjavila, da je v resnici spravila naočnike v torbo, ker pa pri prodajni mizi ni bilo prodajalke, je šla po trgovini in iskala, komu naj bi plačala. Vendar pa ni mogla zanikati dejstva, da so jo ustavili blizu izhodnih vrat.

Sodnik jo je včeraj obsodil na 20 dni zapora.

Drž. tož. odv. Pedroni; sodnik dr. Balani; zap. Smet.

Goriško-beneški dnevnik

SKUPŠČINA AVTOPREVOZNIKOV NA ZVEZI INDUSTRIJCEV

Z odločno akcijo hočejo doseči gorivo in dovoljenja za prehod meje

Jutri bo odšla v Rim delegacija, ki bo imela razgovore s pristojnimi organi - Predhoden sestanek s poslancem Martino

Dve pomembni zadevi sta spravili v gibanje številno kategorijo avtoprevoznikov: pomanjkanje nafte proste cone in pa število dovoljenj za vožnje čez mejo, v Jugoslavijo. V nedeljo dopoldne so o tem obsežno razpravljali na sedežu Zveze industrijcev, včeraj, v ponedeljek pa so člani delegacije, ki je bila izvoljena na nedeljskem sestanku, svoje zahteve sporočili poslancu Martini, ki se je že odpeljal v Rim, da bi na pristojnem mestu izvedel za uradno stališče odgovornih organov. Poslanec Martina bo danes telefonsko sporočil v Gorico izid svojega posredovanja, da bi delegacija avtoprevoznikov, ki bo odšla danes zvečer v Rim k ministru Trabucchiju, vsaj približno vedela, kako je s stvarmi in kam naj se še obrne, da bi bila njena misija kronana z uspehom.

Udeleženci skupščine na sedežu Zveze industrijcev v Gorici. Sestanek je vodil g. Piani

To je v bistvu kratka kronika okoli razvoja zgornjih vprašanj. Gre za precejšen uspeh, ki ga je kategorija zabeležila prav zaradi svoje številne prisotnosti na nedeljskem sestanku na sedežu Zveze industrijcev v Ul. Rismondo in pa zaradi demonstrativne prisotnosti več desetin tovornikov na Trgu Cesare Battisti v Gorici.

Sestanka se je udeležilo kakšnih petdeset avtoprevoznikov. Zastopana so bila velika podjetja s številnimi tovorniki in pa posamezniki, ki so lastniki enega voza. Vsem je bilo veliko do tega, da se vprašanji, ki jih mučita, rešita čimprej in na zadovoljiv način. Na skupščini, ki jo je vodil g. Piani, in na kateri je bil prisoten tudi predsednik zveze industrijcev inž. Veronese, so izbrali delegacijo, ki bo odšla v Rim, in pa stalni odbor, ki bo vodil agitacijo. Uvodno poročilo je podal inž. Grusovin, ki je označil za nezadostne vse tiste ukrepe, ki so bili storjeni doslej. Prav zaradi tega so se znašla vsa podjetja, velika in majhna, v stiski, ki bi utegnila povzročiti nepredvidene gospodarske posledice.

Inž. Ribi je s tem v zvezi predlagal, naj bi se odvzela nakazila nafte proste cone vsem tistim podjetjem, ki delujejo na področju pokrajine. Sklenili so pozvati trgovinsko zbornico, naj objavi kriterij, na podlagi katerega dodeljuje bone za pogonsko gorivo. Korak, ki je bil napravljen v tej smeri, teži predvsem za odpravo takšnih nevšečnosti, kot so se pojavile sedaj, da se za prihodnja leta zagotovijo zadostne količine pogonskega goriva proste cone.

Ob zaključku razprave o tej zadevi so sestavili besedilo telegrama, ki ga bodo poslali ministroma za finance in industrijo, goriškemu prefektu ter komisarju trgovinske zbornice.

Nato so prešli na dovoljenja za prevoz blaga čez mejo. Prisotnim so sporočili poluradno vest (ki jo je potrdilo nadzorništvo za motorizacijo), da je mešana italijansko-jugoslovanska komisija sklenila izdati za prihodnje leto 200 dovoljenj za prehod meje, ki bodo imela trajni značaj. Podelili jih bodo prav tolikšnemu številu prevoznikov. Nepojasnjeno je za sedaj samo to, če bo dovoljenje veljalo za eno vozilo ali dve. Lastniki teh dovoljenj bodo lahko opravili v letu 1963 neomejeno število voženj.

Za prevoznike, ki so manj zaposleni in ne potrebujejo stalnega dovoljenja, bodo dodelili 500 «belih» dovoljenj, ki jih bodo izdajali po potrebi. Ni bilo mogoče ugotoviti, če bodo «bela» dovoljenja veljavna za tovornik in prikolico, ali pa pa bo potrebno imeti za vsako vozilo po eno dovoljenje. Doslej je veljalo pravilo, da mora imeti tovornik eno, prikolica pa drugo dovoljenje.

Na podlagi teh vesti se je razvila živahna diskusija, v katero so posegli številni udeleženci. Predvsem so poudarili, da se morajo dovoljenja razdeliti na podlagi sprejemljivega kriterija, se pravi, da mora biti dodeljeno večje število dovoljenj tistim prevoznikom, ki jih uporabljajo. Odločno se mora preprečiti, da bi na podlagi kdo ve kakšnega ključa, ki bi si ga zamislili v Rimu, podelili dovoljenja avtoprevoznikom oddaljenejših italijanskih mest, ki morda samo nekajkrat na leto pelje blago v Jugoslavijo. Če bi se zgodila takšna krivica, bi bila dovoljenja zavržena, goriški avtoprevozniki, ki delujejo skoraj izključno samo z Jugoslavijo, pa bi bili na moč oškodovani.

Za prevoze čez mejo bo na razpolago še 12.000 «rožnatih» dovoljenj. Za tovornik in prikolico bo zadostovalo eno samo. Služilo bo za prevoze na obmejnem področju, širokem deset kilometrov, ki ga določa videmski sporazum.

Skupščina pa je načela še eno vprašanje, ki sicer ni bilo na dnevnem redu, ampak zaradi tega ni nič bolj pekoče. Gre za pristojbino, ki jo plačujejo za tovornike. Plačati jo morajo za celo leto, se pravi 360 dni. Na podlagi dekreta, ki je bil izdan pred tremi leti, pa smejo tovorniki voziti samo 300 dni na leto. Šestdeset dni, nedelje in prazniki, je izvzetih, ker se tovorniki ne smejo prikazati na cestah. Prizadeti zahtevajo, da se reši tudi to vprašanje. Dovoli naj se jim, da ne plačajo pristojbine za dva meseca, ko ne smejo na cesto.

Medtem je na Trgu Cesare Battisti parkiralo več desetin tovornikov in avtobusov. Lastniki so jih že pred 8. zjutraj pripeljali na trg, in sicer zaradi razloga, ki smo ga poprej navedli, da, namreč, ob nedeljah ne smejo voziti. Nekateri so bili naloženi, drugi prazni; na nekaterih je bil še sneg. Trg je bil popolnoma zaseden. Zvečer med 20. in 21. uro so šoferji pognali motorje in odpeljali vozila v kraje, kjer so morali naložiti ali pa razložiti prevzeto blago.

DVA ZADETKA PO 12 NA GORIŠKEM

Dekle iz Podgore dobilo na «Totocalcio»

Dobitek 272.000 lir pa bo moralo deliti s prijateljem, s katerim je skupaj igrala

Na področju naše dežele je bil pri športnih stavah preteklo nedeljo samo eden številnih igralcev, ki je uganil vseh 13 rezultatov. Gre za nekoga iz Pordenona, ki se za sedaj še skriva in ki je igral na 8 stolpcih.

Pač pa je več zmagovalcev z 12 tožkami. Med temi sta dva iz Gorice, ki bosta prejela vsak po 272.000 lir. Sreča se je tokrat nasmehnila tudi neki deklici iz Podgore. Gre za Graziano Rožič, hčerko lastnika bara Sport v Ul. 4. novembra, ki je igrala na dveh stolpcih, ter je eden izmed obeh goriških dobitnikov.

«Seveda nisem sama,» nam je brž pojasnila Graziana, «ker sem igrala skupaj z nekim prijateljem in bova seveda delila tudi dobitek.» Povedala nam je še, da igra vsako soboto po dva stolpca, vendar ne vedno istih, ampak menjava po presoji posameznih ekip.

«Katero dvojico pa sta zgrešila, da nista napravila 13, kar bi vama prineslo preko 10 milijonov?» smo še vprašali našo dobitnico.

«Oh, tisti nesrečni Milan,» se je glasil odgovor, «kdo bi si mogel misliti, da ne bo dobil na domačem igrišču proti Mantovi. Tam sem igrala 1 v obeh stolpcih, prišel pa je X.»

Potolažili smo jo, da je žoga okrogla in da je za sedaj tudi zadeti dobitek dober. Na naše vprašanje, ali ima že kakšen načrt, kako bo izkoristila dobljeni denar, je Graziana povedala, da ga bo sedaj vložila na hranilno knjižico «za bodoče potrebe».

Od trojčkov je živa samo punčka

V nedeljo sta umrla dva izmed trojčkov, ki so se rodili prejšnji teden v goriški bolnišnici. Ostala je samo še Flavia, ki je še vedno v inkubatorju. Med včerajšnjim dnem se je njeno zdravje precej izboljšalo, vendar so še vedno v skrbeh zanjo.

Trojčkom so v bolnišnici nudili vso potrebno oskrbo, vendar so bili prešibki za življenje. Mati Giuseppina Huala roj. Sandrigo, je smrt dveh sinčkov sprejela z globoko žalostjo. Preostala ji je samo še mala Flavia, ki ji je edina tolažba ob tako hudem udarcu.

INCIDENT V GROJNI

Povozil je skuterista in nato pobegnil

V nedeljo popoldne se je 19-letni Lucijan Makuc iz Ščednega vračal na svojem skuterju skozi Grojno proti domu. Nenadoma pa je nekdo privozil od zadaj in s svojim avtomobilom zadel v njegovo vozilo. Makuc je padel na tla in pri tem dobil tudi številne poškodbe. Ljudje, ki so bili tam blizu, so poklicali avto Zelenega križa, ki je Makuca odpeljal v civilno bolnišnico v Gorici. Tam so mu zdravniki ugotovili številne praske po obrazu in desni roki, udarec na glavi in pretres možganov. Pridržali so ga na zdravljenju za 15 dni.

Makuc je izjavil, da mu ni znano, kdo ga je podrl, ker je ta oddirjal s svojim avtom naprej, ne da bi se ustavil in mu nudil pomoč.

V nedeljo zvečer v Štandrežu

Z vespo v avto

V nedeljo zvečer okrog 22.30 se je peljal 53-letni Alojz Furlan, ki stanuje v Ul. Pasubio 6, pri Štandrežu, po Kraški ulici v smeri proti Štandrežu. V bližini hiše št. 30 pa je iz neznanih vzrokov zadel od zadaj v avto, ki je last 38-letnega Maria Fabbra iz Gorice, Ul. Carducci 63 in ki je bil tam ustavljen.

Pri trčenju avto ni utrpel večje škode, pač pa je dobil poškodbe vespist, ki so ga morali odpeljati v civilno bolnišnico. Zdravniki so mu ugotovili pretres možgan, udarec na glavi in verjeten zlom desne noge v stopalu. Pridržali so ga za 25 dni na zdravljenju.

Ob 16.35 je iskala pomoč v bolnišnici 55-letna Marija Persolia iz Gorice Ul. Croce 14. Tudi ona si je zlomila levo roko, ko je po nesreči padla doma. V bolnišnici so jo pridržali za 25 dni.

Predavanji v Pevmi in v Gorici

Direktor amaterskega gledališča «Tone Čufar» z Jesenic Bojan Čebulj bo predaval v sredo 28. novembra ob 20. uri v prosvetni dvorani v Pevmi in v četrtek 29. novembra ob 20.30 na sedežu Slovenske prosvetne zveze v Ul. Ascoli 1 v Gorici o «Kneževini Monaco ob Sinji obali». Prikazal bo lepo zbirko barvnih diapozitivov.

V NEDELJO V RONKAH

Pokrajinska proslava 70-letnice PSI

V plesni dvorani Excelsior v Ronkah je bila v nedeljo dopoldne uradna pokrajinska proslava 70-letnice italijanske socialistične stranke. Številnim udeležencem, ki so prišli na proslavo tudi iz Gorice in drugih občin naše pokrajine, je najprej govoril in jih pozdravil pokrajinski tajnik stranke Semola, ki je poudaril, da so po nedavni zmagi naprednih sil na občinskih volitvah, Ronke najbolj primerne za tako proslavo.

Nato je govoril poslanec Marangone iz Vidma, ki je na kratko opisal razvoj socializma v Italiji v teh zadnjih 70 letih ter poudaril, da se moramo še vedno boriti predvsem proti revščini in nevednosti. Veliki monopoli so imeli interes držati ljudi v zaostalosti, sedaj pa se jim to maščuje in so tudi oni spoznali, da potrebujejo strokovno delovno silo, za katero pa je potrebna izobrazba. Spoznati bodo morali tudi, da če bodo živeli dobro delavci, bodo tako živeli tudi vsi drugi in narobe. Omenil je še, da če bodo v parlamentu izglasovali enotno osemletno šolo v prihodnjem decembru, bo možno tako šolo uvesti s prihodnjim šolskim letom. Ob zaključku je poudaril, da se socialisti ne morejo omejiti samo na probleme domovine, ampak da morajo imeti pred seboj problem vsega človeštva.

Sledilo je odlikovanje 9 veteranov, ki so že vsaj 50 let člani stranke. Kot prvi je dobil zlato značko bivši senator A. Tambarin iz Ronk, ki je član stranke že od leta 1903. Sledila sta zakonca Italia in Francesco Valoni iz Tržiča in drugi.

Z odlikovanjem veteranov je bila svečanost zaključena.

Drevi seja občinskega sveta

Drevi ob 21. uri se bo ponovno sestal občinski svet v Gorici. Razpravljal bo o preostalih točkah reda. Če bo na razpolago dovolj časa, bodo morda prišle na vrsto tudi resolucije in vloge.

Vesti iz Kanalske doline

RAJBELJ, 26. — 22. t. m. je v Rajblju nenadoma umrla upravnica bara ENAL Adalgisa Vergotti por. Bonitti. Zadela jo je kap. Še prej je dobro razpoložena stregla gostom v svojem lokalu. Vsi vaščani so jo cenili in spoštovali zaradi njenega značaja in vljudnosti. Pokojničino truplo so prepeljali v Ospedaletto, v rojstni kraj njenega soproga.

Drugače v vasi sami v teh zimskih dneh ni posebnih novic. Sneg je zapadel že pred dnevi in ga je sedaj kakih 40 cm. Kljub temu je bil Predil doslej zaprt samo en dan in še to samo za avtobuse. Italijanski avtobus ne vozi že od 1.10. t. l. jugoslovanski pa še vedno junaško tekmuje z zimo in gazi sneg po cesti čez Predil, ki je posebno na italijanski strani slabo očiščena. Vendar pa ni verjetno, da bo lahko še dolgo vozil, saj je pri nas zima huda.

C. T.

GORIŠKI NOGOMET

Sovodnje - Libertas 4:1 Juventina izgubila v Farri

Za Sovodnje so zabili gole: Petejan, Pelicon in Kuzmin

Uspeh naraščajnikov iz Podgore proti ekipi iz Gorice

Preteklo nedeljo so se najbolje odrezali Sovodenjci, ki so na igrišču v Slovrencu premagali ekipo Libertas s prepričljivim rezultatom 4:1. Gole so zabili J. Petejan, R. Pelicon, B. Kuzmin zadnjega pa so si nasprotniki napravili sami, da je bil rzeultat bolj okrogel. Sovodenjci so igrali zelo dobro in učinkovito in so zato popolnoma zasluženo zmagali. Igra je potekala lepo, razen če izvzamemo nenamerni incident, ko je sovodenjski branilec Devetak trčil z glavo ob glavo nekega nasprotnega napadalca. Pri tem je napadalec padel v nezavest in morali so ga odnesti z igrišča. Sovodenjci so bili dobri v obeh polčasih ter so prvega zaključili z 2:1. V nedeljo bo zopet zanimiva tekma na domačem igrišču proti ekipi iz Zagraja.

Kar se naraščajnikov tiče, pa jih ne moremo pohvaliti kot prvo ekipo. Nastopili so doma proti Moši. Ker pa je igralo samo 9 igralcev, ni bilo pričakovati dobrega rezultata in v resnici so izgubili z rezultatom 1:4. Tu bo treba vsekakor kaj ukreniti in nadomestiti tiste igralce, ki ne prihajajo redno na tekme, z drugimi, ki imajo več dobre volje in resnosti.

Juventina je na igrišču v Farri pustila v nedeljo obe točki domačinom, ki so zmagali z rezultatom 2:0. Štandreški navijači so nam zatrdili, da rezultat ne odgovarja popolnoma poteku igre. Treba je namreč upoštevati, da je bil teren težak in da je bila štandreška obramba v obeh primerih nekako presenečena. Vsekakor se jim je poznalo, da je pri tej tekmi manjkal Ferfolja, na katerega so navajeni opirati svoj napad. Sicer pa sta obe ekipi zapravili več priložnosti za gol, čeprav je bila predvsem obramba Juventine, ki ni bila kos svoji nalogi. V nedeljo se bodo Juventinci pomerili doma proti Podgorcem. Tekma med obema obeta biti vsekakor zanimiva, saj obe moštvi računata, da bosta prinesli iz tega srečanja vsaj eno točko.

Tudi naraščajniki so tekmo proti Libertas izgubili na domačem igrišču. Gostje so prepričljivo zmagali s 3:0, kar ni nič čudnega, ko pa so domačini nastopili samo z osmimi igralci. Tudi zanje velja isto, kot smo omenili za naraščaj iz Sovodenj, saj so še drugi naraščajniki, ki bi tudi radi igrali.

Podgorska ekipa je igrala doma proti Kaprivi. Imela pa je smolo, da so ji gostje zabili edini gol v drugem polčasu z enajstmetrovke. Če bi te ne bilo, bi se po vsej verjetnosti tekma zaključila brez golov.

Bolje so se odrezali naraščajniki, ki so na domačem igrišču igrali dopoldne proti močnim Goričanom ekipe Montesanto. Čeprav so bili gostje prepričani v svojo zmago, pa so se morali zadovoljiti samo z eno točko, saj se je tekma končala neodločeno 1:1.

Kino

VERDI. 16.30: «El Cid», Charles Heston in Sofia Loren. Italijanski cinemascope v barvah.

CORSO. 16.30: «... In zemlja je zagorela» («... E la terra prese fuoco»), J. Munro in L. Mc Kern. Ameriški črnobeli film.

VITTORIA. 17.15: «Pik-nik po francosko» (Pic nic alla francese), P. Mourisse in G. Rouvel. Francoski črnobeli film. Mladini pod 16. letom vstop prepovedan.

CENTRALE. 17.30: «Črni razbojnik» (Il pirata nero), A. Dexter in M. Roth. Ameriški črnobeli film.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna D'UDINE, Ul. Rabatta št. 18, tel. 21-24.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 10 stopinj ob 15.30, najnižjo 0,6 stopinje ob 1. uri ponoči. Povprečne dnevne vlage je bilo 72 odstotkov.

šport šport šport šport šport

11. KOLO PRVENSTVA A LIGE

Bologna in Juve zmagovita

Spodrsljaj Milana pred lastnimi navijači

Čeprav je Bologna zmagala na tujem igrišču je morala prepustiti najvidnejše mesto v lestvici Juventusu, ki je našel v dvojici Sivori—del Sol ne samo hitra napadalca, temveč neusmiljena strelca. V nekaj tednih se je Juventus, ki je životaril precej na dnu, povzpel vedno višje, dokler ni zasedel prvi prestol. V nedeljo so se Turinčani izkazali tudi v Cataniji, kjer so trde domačine strli in jim nasuli v mrežo kar pet žog.

Bologna pa si je šla po zmago kar na igrišče Sampdorie. Rezultat spada med presenečenja 11. kola, ki jih ni malo. Med največje smemo prištevati neodločen izid, ki ga je Mantova vsilila Milanu na njegovem igrišču. In malo je manjkalo, da niso Mantovanci odnesli kar obe točki domov. V prvem polčasu so namreč zmagovali in šele v drugem delu igre se je Milančanom s težavo posrečilo najprej zmanjšati razliko in nato še izenačiti.

V Benetkah prav tako presenetljiv zavrtljaj: zadnji v lestvici Palermo je prišel v goste, a se je obnašal kot domačin in zmagal. Sicer s pičlo razliko enega gola, a dovolj za obe točki. Najbolj zanimiva tekma pa je bila v Florenci, kjer je gostoval Inter. Spopad med velikanoma se je zaključil neodločeno.

V Turinu je le malo manjkalo, da ni Roma spravila domačine na kolena. V prvem delu igre je bila jasna premoč gostov, ki pa niso znali izrabiti priložnost in so morali deliti točki. Neodločen izid je vsilila tudi Genoa Atalanti, medtem ko sta Napoli in Spal, ki sta igrali na domačih tleh, odpravila z enim samim golom Lanerossi oziroma Modeno.

Prihodnje kolo bo šele 9. decembra.

ALIGA

IZIDI

*Atalanta-Genoa	1-1
Juventus-*Catania	5-1
*Fiorentina-Inter	1-1
*Milan-Mantova	2-2
*Napoli-L. R. Vicenza	1-0
*Spal-Modena	1-0
*Torino-Roma	2-2
Palermo-*Venezia	1-0
Bologna-*Sampdoria	3-2

LESTVICA

Juventus	11	7	2	2	20	8	16
Bologna	11	8	0	3	30	15	16
Spal	11	7	2	2	19	12	16
Inter	11	5	4	2	15	7	14
Roma	11	4	4	3	17	11	12
Catania	11	4	4	3	17	21	12
Vicenza	11	4	3	4	12	10	11
Fiorentina	11	4	3	4	16	12	11
Torino	11	4	3	4	8	8	11
Genoa	11	4	3	4	14	15	11
Atalanta	11	2	7	2	14	16	11
Milan	11	2	6	3	17	15	10
Mantova	11	2	5	4	8	12	9
Napoli	11	4	1	6	12	19	9
Modena	11	3	3	5	11	21	9
Venezia	11	2	3	6	16	20	7
Sampdoria	11	3	1	7	11	19	7
Palermo	11	2	2	7	5	21	6

Prihodnje tekme (9. dec. 1962)

Bologna-Catania; Inter - Spal; L.R. Vicenza - Venezia; Mantova - Genoa; Modena - Atalanta; Palermo - Juventus; Roma - Milan; Sampdoria - Napoli; Torino - Fiorentina.

JUGOSLOVANSKO NOGOMETNO PRVENSTVO

Katastrofalni poraz Beograjčanov v Sarajevu

Zopet 2 točki za ljubljansko Olimpijo - Novogoričani niso šli v Ljubljano, kjer bi morali odigrati odloženo tekmo

Edino beograjski Partizan in zagrebški Dinamo se kosata med seboj za prvo mesto v lestvici jugoslovanskega nogometnega prvenstva I. zvezne lige. Tudi v nedeljo sta pršla do zmage in se še bolj oddaljila od tekmecev, med katerimi je Velež vsako nedeljo nevarnejši. Partizan v nedeljo ni imel težkega posla: na lastnem igrišču je pred pičlim številom gledalcev odpravil z visoko razliko premalo borbene goste iz Novega Sada.

Nič bolje se ni godilo Radničkemu, ki je gostoval na zasneženem igrišču Dinama, kjer je prišla do izraza v glavnem kondicija igralcev. Zagrebčani so bili boljši in zato in nič čudnega, če so gostom zadali sicer že vnaprej pričakovani poraz.

Brez presenečenja pa tudi v jugoslovanskem prvenstvu ni šlo. Predvsem je treba omeniti katastrofalni poraz Beograda v Sarajevu, kjer so mu igralci Železničarja nasuli v mrežo pet žog. Tudi Crvena zvezda je spodrsnila na igrišču Vojvodine, ki je zasluženo spravila v žep obe točki.

Med največjimi presenečenji pa lahko omenimo poraz Hajduka na domačih tleh. Splitčani, ki jim letos ne gre od rok, so se morali celo ukloniti gostujoči Slobodi. O Veležu smo že rekli, da se vedno bolj dviga proti vrhu, medtem ko kaže, da se bo tudi Rijeka povzpela za stopnico višje v lestvici. V nedeljo je sodnik pripisal zmago domačinom p.f. s 3:0, ker se igralci Budućnosti niso pojavili na igrišču. Dejstvo pa je, da je vodstvo Budućnosti pravočasno javilo, da moštvo zaradi snežnih zametov ne bo moglo na pot. Sicer bo o tem imela zadnjo besedo ligaška komisija.

***

V drugi zvezni ligi je ljubljanska Olimpija začela zadovoljiti ne samo vodstvo kluba pač pa tudi navijače, ki jih je vedno več. V nedeljo se je celo privoščila Borca in to s tremi goli, ki jih je spravil v mrežo hitri in prisebni Oblak. Ljubljanski nogometaši so se tako dvignili do četrtega mesta v lestvici, kar je že lep uspeh.

Drugi slovenski predstavnik Maribor pa, ki je moral igrati v Celju (na lastnem zaradi izgredov ne sme nastopati), je moral prepustiti točko borbenemu in nepopustljivemu moštvu Varteksa.

***

V slovenski conski ligi bi morali že v soboto odigrati zaostalo tekmo med domačo Ljubljano in gostujočo Gorico. Goričani pa se niso pojavili na igrišču in zato je sodnik prisodil zmago Ljubljani, ki je tako zasedla v zaključni lestvici jesenskega dela prvenstva drugo mesto.

V nogometnih krogih vlada precejšnje zanimanje za vzrok odsotnosti Goričanov. Tega spravljajo v zvezo prav z odiranjem odložene tekme. Ta bi morala biti 23. septembra in takrat ni bilo Ljubljančanov na igrišču. Sodnik je prav tako prisodil zmago Goričanom, toda komisija je sklep preklicala in odredila, da morajo tekmo odigrati. In to, ker so se Ljubljančani pritožili ter navedli kot vzrok dejstvo, da so bili na gostovanju v Italiji in da se niso mogli pravočasno vrniti domov. Brez dvoma bodo o tem še govorili v pristojnih krogih nogometne zveze Slovenije.

I. zvezna liga

IZIDI

Hajduk:Sloboda	1:2	(0:1)
Dinamo:Radnički	4:1	(3:1)
Partizan:Novi Sad	5:1	(1:0)
Velež:Sarajevo	3:1	(2:1)
Vojvodina:C. zvezda	1:0	(0:0)
Rijeka:Budućnost	(preložena)	
Železničar:Beograd	5:1	(30:)

LESTVICA

Partizan	11	8	2	1	32:12	18
Dinamo	11	7	4	0	30:14	18
Velež	11	5	3	3	15:15	13
Željezničar	11	5	1	5	21:23	11
Beograd	11	4	3	4	19:21	11
C. zvezda	11	4	3	4	10:13	11
Sarajevo	11	4	3	4	14:19	11
Radnički (N)	11	4	2	5	20:18	10
Vojvodina	11	4	1	6	17:17	9
Sloboda	11	4	1	6	14:16	9
Budućnost	10	3	3	4	11:18	9
Hajduk	11	4	1	6	12:20	9
Novi Sad	11	3	1	7	14:23	7
Rijeka	10	3	0	7	7:17	6

II. liga (zahod)

IZIDI

Karlovac:Rudar	3:2	(2:[illegible])
Olimpija:Borac	3:1	(2:[illegible])
BSK:Čelik	2:2	(2:[illegible])
Lokomotiva:Borovo	0:0	
Šibenik-Slavonija	3:1	([illegible])
Istra:Trešnjevka	2:1	([illegible])
Maribor:Varteks	1:1	([illegible])
Famos:Split	6:0	([illegible])

LESTVICA

Trešnjevka	13	10	1	2	32:11	[illegible]
Čelik	13	8	2	3	20:11	[illegible]
Istra	13	7	3	3	26:20	[illegible]
Olimpija	13	6	4	3	24:16	[illegible]
Slavonija	13	7	2	4	20:17	[illegible]
Varteks	13	4	5	4	16:12	[illegible]
Famos	13	5	3	5	21:19	[illegible]
Maribor	13	4	5	4	16:16	[illegible]
Borovo	13	5	3	5	15:18	[illegible]
Rudar	13	5	1	7	16:20	[illegible]
Šibenik	13	4	2	7	22:24	[illegible]
Karlovac	13	2	6	5	10:17	[illegible]
BSK	13	2	6	5	22:28	[illegible]
Lokomotiva	13	2	5	6	12:18	[illegible]
Borac	13	2	5	6	17:26	[illegible]
Split	13	3	3	7	11:20	[illegible]

TUDI VČERAJ PRESENETLJIVI REZULTATI

Nova svetovna rekorda (in vrsta rekordov prvenstva) avstralskih plavalk

Tudi v atletiki zelo dobri rezultati

PERTH, 26. — Na «malih» olimpijskih igrah, kakor najraje imenujejo domačini igre britanskega cesarstva in Commonwealtha, ki so sedaj v avstralskem mestu Perthu, nadaljujejo s presenetljivimi dosežki. Svetovnim rekordom, ki so jih dosegli domači plavalci v preteklih dneh, so danes sledili drugi, ki jih je dosegla avstralska ženska štafeta 4x100 jardov v štirih slogih Avstralske plavalke. Pam Sergeant, M. Ruygrok, L. McGill in Dawn Fraser so zmagale v finalu štafet s časom 4'45"9, kar je nov svetovni rekord. Na prvi progi štafete je Pam Sergeant preplavala 110 jardov hrbtno v 1'10"8, kar predstavlja nov svetovni rekord. Ta je za 1 desetinko sekunde boljši od prejšnjega, ki je od 12.9.1961 pripadal Angležinji Lindi Ludgrove.

Plavalci so dosegli tudi skoro na vseh progah nove rekorde prvenstva. Zanimivo je, da so stare rekorde izboljšali tudi, kot n. pr. na 440 jardov v štirih slogih za moške, celo prvi trije na cilju. V izločilnih baterijah 440 jardov prosto za moške je Avstralec Murray Rose izboljšal rekord prvenstva s 4'15"9. Prejšnji najboljši čas je pripadal Johnu Konradsu s 4'16"8. Nove rekorde so dosegli tudi v atletskih tekmovanjih.

Izidi so sledeči:

PLAVANJE

Štafeta 4x100 jardov v 4 slogih (ženske): 1. Avstralija 4'45"9 (nov svet. rek.): Pam Sergeant (hrbtno) 1'10"8 (nov. svet. rek.), M. Ruygrok (1'24"2), L. McGill (1 minuto 11"7) in Dawn Fraser (59"2). 2. Anglija 4'47"9 (L. Ludgrove, A. Longsbrough, A. Cotteril, D. Wilkinson). 3. Kanada 4'48"1. 4. Nova Zelandija 4'57"2. 5. Rodezija 5'13".

440 jardov v 4 slogih (moški): 1. Alex Alexander (Avsl.) 5'13"5 (nov. rek. prvenstva); 2. Oravainen (Avsl.) 5'16"3; 3. Kelso (Kan.) 5'16"5.

220 jardov prsno (moški): 1. Jan O'Brien (Avsl.) 2'38"2; 2. Burton (Avsl.) 2'42"1.

Skoki (moški): 1. Brian Phelps (VB) 154,14 točke.

Skoki (ženske): 1. S. Knight (Avsl.) 101,15 točke.

ATLETIKA

100 jardov (ženske): 1. Dorothy Hyman (VB) 11"2.

440 jardov zapreke (moški): 1. Ken Roche (Avsl.) 51"5.

Disk (moški): 1. Warwick Tuttavay (Avsl.) 56,470 m (nov rek. prvenstva).

880 jardov (moški): 1. Peter Snell (N. Zel.) 1'47"6 (nov rek. prvenstva); 2. Kerr (Jam.) 1'47"8; 3. Blue (Avstralija) 1'49".

Tek na 3 milje: 1. Murray Halberg (N. Zel.) 13'34"2.

Skok v daljino (moški): 1. Ohemeng (Gana) 8,05 (nov rekord prvenstva in Avstralije).

Skok v višino (ženske): 1. Lorraine Robbyn Woochmuse (Avsl.) 1,76 (nov rekord prvenstva).

Prve štiri v lestvici so izboljšali stari rekord, ki je bil 1,70 m.

DVIGANJE UTEZI

Petelinja teža: 1. P. K. Chen (Sing.) 322,036 kg (nov rekord prvenstva).

DRUGI POPOLNI USPEH TRIESTINE V B LIGI

Preskromno izražena zmaga Triestine nad Lucchese (1:0)

Strelec edinega gola - Trevisan, Mantovani in Dalio med najboljšimi - Odličen vratar gostov

STRELEC: v 27' drugega polčasa Trevisan (T.)

TRIESTINA: Mezzi; Brach, Vitali; Dalio, Frigeri, Sadar; Mantovani, Trevisan, Orlando, Secchi, Santelli.

LUCCHESE: Persico; Fiaschi, Cappellino; Castano II., Conti, Clerici; Chiadoni, Luna, Gratton, Bonfada, Arrigoni.

SODNIK: Barolo. KOTI: 12:4 za Triestino. GLEDALCEV 6000. V 32' drugega polčasa izključen Conti zaradi dvojnega prekrška nad Trevisanom.

Tesna, toda bolj kot kdaj koli zaslužena zmaga Triestine, ki je napadala vsaj 80 minut od devetdesetih. Če bi šlo po ustvarjenih priložnostih, po zrelih situacijah in številu strelov na vrata, bi morala tržaška enajstorica zmagati vsaj s tremi, štirimi goli razlike. Toda ostalo je pri enem samem golu, doseženem v živčnem naprezanju, ki se je praktično začelo v drugi minuti s prvim strelom Mantovanija. Realizator je bil Trevisan ob nesebični pomoči Santellija.

Postavlja se vprašanje zakaj ni bilo golov več. Razlogov je mnogo. Predvsem so bili napadi Triestine neorganični, premalo premišljeni in bolj plod velike volje kot pa taktične zrelosti; napadalci so bili pretirano živčni, kar velja predvsem za Santellija, ali pa brez jasnih idej, kar je bil primer Orlanda. Secchi je igral preveč defenzivno, Trevisan pa z izmenično kondicijo. Še najboljši je bil Mantovani, ki pa je tudi prehitro izčrpal svoje zaloge sape in se začel izgubljati v personalizmih. Po drugi strani pa leži velik del «soodgovornosti» za tako tesen rezultat seveda tudi na gostih iz dveh razlogov: prvič ker so se že od vsega početka odpovedali ofenzivni taktiki in izvajali pretirano zaporno obrambo, tako da se je žoga enostavno odbijala od nog igralcev, ki so se strpali v kazenski prostor, in drugič, ker so v vratarju Persicu imeli skoraj nepremagljivo oviro. Persico je branil v izrednem slogu in vsaj dvakrat ali trikrat dobesedno rešil svoja vrata.

Če bi hoteli še globlje razčleniti igro domačih, pa bi razen v napadu zasledili hibo tudi v sami krilski vrsti, kjer sta bila Sadar in Dalio kot posameznika sicer zelo dobra (Dalio morda celo najboljši na igrišču), v kolektivni zasnovi pa prvi preveč ofenzivni, drugi pa nekoliko preveč defenziven. Ožja obramba ni imela težkega dela. Mezzi je moral posredovati samo trikrat, Vitali je dobro sugeriral s svojimi predložki, Frigeri je bil zanesljiv, le Brach je začel nekoliko izgubljati ritem, kar gre gotovo na rovaš njegovih let. Kljub vsem tem dejstvom pa je opaziti pri domačem moštvu vendarle določen napredek, ki prihaja predvsem do izraza v solidnosti na sredini igrišča.

Takoj po sodnikovem žvižgu je Triestina prešla v napad in Mantovani je že v prvih minutah dvakrat zaposlil vratarja. Njegovi prodori so mnogo obetali. V 6' so prvič prišli do sape gostje, toda Luna je bil nekorektno zaustavljen pred kazenskim prostorom. V 10' je dozorela prva idealna priložnost za Triestino: Mantovani se je po izmenjavi z Orlandom znašel pred Persicom, toda vratar se mu je vrgel pod noge. V 18' se je Mantovaniju spet nudila priložnost, ko je dolg Vitalijev center prestregel z glavo in usmeril usnje le za las mimo vrat. Po tem je Triestina še nekaj časa napadala, nato pa se je igra ustalila z rahlo terensko premoč Triestine.

Drugi polčas se je začel v peklenskem ritmu domačih in že v 2' je Persico odbil s pestjo krasen Santellijev strel. Sledila je gneča pred vrati gostov in še ena plastična intervencija Persica. V 7' je Orlando streljal iz obrata previsoko, v 9' pa je bil zopet na mestu Persico. V 12' je bil Orlando grobo zrušen v kazenskem prostoru, toda sodnik ni niti žvižgal. Sledilo je nekaj zaporednih kotov za Triestino, končno pa je prišla odločilna 27. minuta. Vitali je poslal dolg predložek pred vrata. Na žogo je skočil Santelli in jo kljub prekršku podaljšal do Trevisana, ki se je medtem otresel svojega varuha. Počakal je trenutek, izvabil Persica iz vrat in nato spretno vrgel žogo čez njega v mrežo.

Gostje so poslej opustili svojo defenzivno taktiko in se vrgli v napad, toda bili so preveč nervozni, da bi naredili kaj koristnega zase. V 32' je sodnik izključil iz igre Contija in tik pred koncem je Castano izvedel nevaren prosti strel s 16 m, ki pa ga je Mezzi zanesljivo prestregel.

Trevisan se je otresel varuha, izvabil Persica iz vrat in nato spretno vrgel žogo čez njega v mrežo

KOŠARKA

LIZBONA, 26. — V okviru košarkarskega tekmovanja za pokal evropskih prvakov je Real Madrid premagal lizbonsko Benfico 97:75 (45:30).

BLIGA

IZIDI

*Bari-Pro Patria	3-0
*Brescia-Cagliari	1-0
*Como-Alessandria	2-1
*Cosenza-Padova	0-0
*Lazio-Foggia	4-1
*Lecco-Simmenthal	1-1
*Messina-Sambenedettese	3-0
*Triestina-Lucchese	1-0
*Udinese-Parma	1-0
Catanzaro-*Verona	1-0

LESTVICA

Messina	11	7	3	1	17	9	17
Brescia	11	6	3	2	16	9	15
Foggia	11	7	1	3	24	19	15
Lazio	11	3	8	0	13	6	14
Lecco	11	4	6	1	14	10	14
Bari	11	3	7	1	14	8	13
Padova	11	5	3	3	14	12	13
Cagliari	11	3	6	2	11	6	12
Pro Patria	11	4	4	3	13	13	12
Verona	11	3	5	3	10	10	11
Cosenza	11	3	5	3	10	13	11
Lucchese	11	4	2	5	14	13	10
Triestina	11	2	5	4	15	17	9
S. Monza	11	2	5	4	12	17	9
Como	11	3	2	6	11	14	8
Alessandria	11	3	2	6	12	16	8
Catanzaro	11	2	4	5	8	14	8
Udinese	11	2	3	6	18	24	7
Samb.	11	1	5	5	6	13	7
Parma	11	2	3	6	6	15	7

Prihodnje tekme (2. dec. 1962)

Alessandria - Verona; Catanzaro - Sambenedettese; Como - Triestina; Foggia - Bari; Lucchese - Cosenza; Padova - Lecco; Parma - Messina; Pro Patria - Cagliari; S. Monza - Brescia; Udinese - Lazio.

Totocalcio

Atalanta-Genoa	(1-1)	X
Catania-Juventus	(1-5)	2
Fiorentina-Inter	(1-1)	X
Milan-Mantova	(2-2)	X
Napoli-L.R. Vicenza	(1-0)	1
Sampd.-Bologna	(2-3)	2
Spal-Modena	(1-0)	1
Torino-Roma	(2-2)	X
Venezia-Palermo	(0-1)	2
Bari-Pro Patria	(3-0)	1
Brescia-Cagliari	(1-0)	1
Lazio-Foggia Inc.	(4-1)	1
Anconitana-Prato	(0-0)	X

KVOTE:

13 — 10.595.000 lir

12 — 272.000 »

TOTIP

1 X 2 2 X 1 X 1 2 2 2 X

12 — 1.829.724 lir

11 — 252.375 »

10 — 27.514 »

EVROPSKI POKAL NARODOV

Italijanski igralci za tekmo s Turčijo

RIM, 26. — Zaradi priprav za nedeljsko tekmo v okviru turnirja za evropski pokal narodov med Italijo in Turčijo, ki bo v nedeljo 2. t. m. v Bologni, je italijanska nogometna zveza povabila na skupni trening, ki ga bo vodil zvezni komisar Edmondo Fabbri, sledeče igralce:

BOLOGNA: Giacomo Bulgarelli, Romano Fogli, Franco Janich, Ezio Pascutti, Antonio Renna, Paride Tumburus;

FIORENTINA: Renzo Robotti;

JUVENTUS: Roberto Anzolin, Sandro Salvadore;

LANEROSSI VICENZA: Giorgio Puja;

MANTOVA: William Negri, Angelo Sormani;

MILAN: Cesare Maldini, Luigi Radice, Gianni Rivera, Giovanni Trapattoni;

ROMA: G. Paolo Menichelli, Roberto Orlando.

ŠZ BOR

obvešča

da bo ta teden dvorana stadiona «Prvi maj» zaseda razen danes in jutri zvečer, ko bodo kot običajno redne odbojkarske vaje.

JURIJ GAGARIN 14.

CESTA V VESOLJE

Zapiski letalca-kozmonavta ZSSR

«Vzemite krmilo v roke,» je nepričakovano ukazal. Vedno je imel poveljujoči ton, ki ni dopuščal ugovorov.

Prijel sem za ročico in takoj občutil, da to ni letalo, kakršnega sem bil navajen in da bo treba prizadevno delati, da bi ga lahko prav tako z lahkoto vodil kot letalo s propelerjem. In začelo se je prizadevno delo. Za poleti v višino in poleti zopet navzdol so prišli kontrolni poleti in ko se je letalski instruktor končno prepričal o mojem znanju in sposobnosti, je sledil prvi samostojni polet z Migom. Potekel je prav tako kot moj prvi polet z «Jak-18». Z istim razburjenim trepetom sem se odlepil od zemlje, opisal širok krog na brezoblačnem nebu in se srečen vrnil na letališče, ter iz tega potegnil zaključek, da bo s povečano hitrostjo poleta postala letalska spretnost čedalje težja.

Vse je bilo kot prej in vendar ne isto. Lepi udobni maneverski Mig sem takoj vzljubil. Lahko ga je bilo upravljati in naglo je nabiral višino. Občutil sem, kako so zrastla in se okrepila moja krila. Prvič sem začutil, da sem resničen pilot, ki se je pridružil sodobni tehniki. Isto so občutili tudi moji tovariši, s katerimi sem vstopil skupaj v šolo: Jurij Dergunov, Valentin Zlobin in Kolja Repin.

Toda marsičesa smo se morali naučiti, da smo postali resnični letalci: višjo pilotažo, maršrutne polete, zračno streljanje in skupinsko izurjenost v skupnem poletu. Vse te modrosti nas je učil usposobljeni letalski instruktor Jadkar Akbulatov, ki je zamenjal Kolosova. Imel je resnično oko lovca, vse mu je uspelo opaziti v zraku in ni oproščal niti najmanjše napake. Že pri prvem poletu v cono je pripomnil, da globoke viraže ne izvajam povsem čisto.... Kmalu me je pohvalil za navpične figure, med katerimi je prihajalo do silovitih preobtežitev. Meni pa so se te figure posrečile zato, ker sem si vsakokrat, ko sem prišel v cono, prizadeval, da bi se izenačil z letalom: prepričal sem se, kaj mi letalo lahko da, in, kaj lahko sam prenesem. Skratka, izžemal sem iz tehnike vse možnosti, to pa sem najbolje dosegel med navpičnimi figurami.

Toda vse ni potekalo gladko. Dogajale so se tudi neprijetnosti. Jaz sem bil že itak majhne rasti, ta pa mi je ovirala orientacijo pri pristajanju letala. In zato sem si, da bi bolje občutil zemljo ob tem odgovornem trenutku poleta, nabavil posebno blazino. Ko sem sedel na njej, sem videl zemljo prav tako, kot tudi letalski instruktor. In pristajanje se je bolje posrečilo. Jadkar Akbulatov je odobril to mojo «racionalizacijo».

Kakor vsi mojstrski letalci je bil rekdobeseden, skoraj zaprt vase, toda vse, kar je svetoval, je bilo vredno, da si si zapisal v beležnico. Učil nas je:

«Da bi med poletom pravilno ravnali je treba že na tleh vse natančno premisliti. Kajti dejanja v zraku morajo biti nagla, toda razumna.»

Učil nas je, da smo gledali nebo čisto drugače, v vsej njegovi pestrosti in govoril nam je o letalih s takšno preprostostjo kot je pravil moj oče o sekiri in skobelniku. Vsi ti razgovori pa so se združevali v eno samo misel — letalec mora letati.

Pripetil pa se mi je tudi tale neprijeten dogodek. Opravljali smo semestralne izpite iz teorije motorjev. Predavatelj A. Reznikov mi je dal «trojko». Prebledel sem, to je bila prva trojka med mojim celotnim šolanjem, prva moja osebna sramota, kazen za predrzno samozavest. Kajti priznati moram, da mi je dal strogo oceno po pravici, zares marsičesa nisem popolnoma razumel. Saj sodobni letalec ne more letati brez temeljitega in globokega tehničnega znanja. Jaz pa nisem hotel biti samo navaden letalec, temveč letalec-inženir, takšen kot so številni preizkusni piloti novih letal. To pa pomeni, da je bilo treba teorijo letalskih motorjev in to celo v tako majhnem obsegu, kot so to zahtevali od gojencev, znati na pamet. Pet dni sem preživel nad šolskimi knjigami, iz šole nisem hodil nikamor in šestega dne sem odšel še enkrat k izpitu. Predavatelj me je spraševal veliko in strogo. Običajno nisi pri ponavljalnem izpiti dobil več kot štirico. Toda to pot je bilo nenapisano pravilo prekršeno in dali so mi petico. Pri duši mi je postalo lažje.

Sprva nam ni šlo vsem gladko izpod rok zračno streljanje, še posebej iz topov na cilje na zemlji. Vendar pa je znanje nezgrešljivega streljanja ena izmed glavnih lastnosti vojnega letalca, tembolj pa velja to še za letalca-lovca. Od natančnega streljanja je pogosto odvisna tako zmaga kot tudi nepoškodovanost letala in tvoje lastno življenje, ker le tako zanesljivo poraziš nasprotnika. Jadkar Akbulatov nas je potrpežljivo učil pravilno napadati, izvajati zasledovanje cilja s pomočjo sodobnih naprav in šele takrat pritisniti na gumb, ko si povsem prepričan, da boš cilj zadel. Skupaj z nami si je dolgo ogledoval filmske trakove strojnic s fotografskimi aparati, na katerih so bile zaznamovane vse naše napake, analiziral jih je in opozarjal, kako naj jih popravimo.

Končno pa smo se le naučili zapletene umetnosti zračnih bojev.

Letal sem veliko in z navdušenjem.

Približeval se je mučeniški čas zaključnih izpitov. Vse dneve smo preživljali na letališču. V tem času se je pripetil tudi dogodek, ki je bil pretresel ves svet, izstrelili so bili prvi sovjetski umetni sputnik Zemlje. Kakor danes se spominjam, kako je pritekel k letalom Jurij Dergunov in zakričal:

«Sputnik,- Naš sputnik je na nebu.!»

Občutil sem lahen, že znani srh.

To, o čemer je tako veliko pisal svetovnik tisk, o čemer je bilo toliko govora, se je zgodilo! Sovjetski ljudje so prvi na svetu ustvarili umetni sputnik zemlje in ga s pomočjo močne nosilne rakete izstrelili v orbito.

Ko smo se zvečer vrnili z letališča, smo vsi stekli v leninsko sobo k radijskemu sprejemniku in željno poslušali vedno nova in nova sporočila ter reportaže o gibanju prvenca sv[illegible] ne kozmonavtike. Številni so že na pamet znali osnovne [illegible] rametre poleta sputnika: osem tisoč metrov na sekundo, [illegible] no apogeja in perigeja, naklonski kot orbite glede na [illegible] tor. Mesta, katera je že preletel in nad katerimi bo še [illegible] Obžalovali smo, da sputnik ne bo letel nad našim Ore[illegible] gom. Veliko je bilo razgovorov o sputniku in njegovo gib[illegible] okrog Zemlje je burilo celotno šolo. Gojenci, naši pove[illegible] in predavatelji pa smo si zastavljali eno samo vprašanje: [illegible] se bo še zgodilo?»

«Čez petdeset let bo tudi, fantje, človek poletel v ves[illegible] je razburjeno govoril moj prijatelj Valentin Zlobin.

«Poletel bo že, poletel, toda samo kdo bo to?» je po[illegible] Kolja Repin. «Takrat bomo mi že postali starčki.... Z le[illegible] postane reakcija počasnejša, izgubljaš ostrost vida in č[illegible] tudi tako naglo ne preudarja kot prej.»

Prepiral smo se o tem, kdo se bo prvi odpravil v ves[illegible] Eni so pravili, da bo to obvezno učenjak, akademik, dru[illegible] govorili, da bo to inženir, tretji so dajali prednost zdrav[illegible] četrti biologu, peti podmorničarju. Jaz pa sem hotel, da b[illegible] to preizkusni pilot. Seveda, če bo to pilot, mu bodo potre[illegible] obširna znanja iz številnih panog znanosti in tehnike. Sa[illegible] vesoljska naprava za letanje, katere obrise si je bilo [illegible] predstavljati, razumljivo neprimerno zapletenejša kot vsi [illegible] tipi letal. In voditi takšno napravo bo tudi občutno težje.

Poskušali smo si narisati bodočo vesoljsko ladjo. Zdaj [illegible] bila kot raketa, zdaj krogla, zdaj disk, zdaj romb. Sleb[illegible] je dopolnjeval ta osnutek s svinčnikom s svojimi predlog[illegible] jih je črpal iz knjig znanstvenih fantastov. Ko pa sem [illegible] risal obrise te ladje v svoj zvezek, sem znova začutil že zn[illegible] nekakšno bolezensko in še nezavedno muko, prav tisto hr[illegible] nenje po vesolju, ki sem si ga bal priznati samemu sebi.

Takoj smo razumeli ves pomen storjenega dejanja. Pole[illegible] je prva lastovka, ki je napovedovala začetek pomladi, pom[illegible] osvojitve vesoljskega prostranstva.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6-II. TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA GORICA: Ulica S. Pellico 1-II, Tel. 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — NAROČNINA: mesečna 650 lir — Vnaprej: [illegible] letna 1800 lir, polletna 3500 lir, celoletna 6400 lir — FLRJ: v tednu 20 din, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Štritarjeva ulica 3-I, telef. 21-928, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14/5-375 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 100, finančno-upravni 150, osmrtnice 120 lir. — Mali oglasi 30 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi.
Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst